

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

IZVJEŠTAJ O RADU

Agencije za bankarstvo
Federacije Bosne i Hercegovine
u 2013. godini

Sarajevo, mart 2014. godine

SADRŽAJ:

KORIŠTENE SKRAĆENICE:	4
I. SAŽETAK	6
II. UVOD	9
III. NADZOR POSLOVANJA BANAKA	12
3.1. KONTROLE NA LICU MJESTA U BANKAMA (ON - SITE KONTROLE)	13
3.1.1. Obimne i ciljane on-site kontrole u bankama	15
3.1.2. Ostali poslovi	19
3.2. KONTROLE BANAKA PUTEV IZVJEŠTAJA (OFF-SITE KONTROLA)	20
3.2.1. Nadzor banaka putem propisanih izvještaja	21
3.2.2. Sačinjavanje informacija o bankarskom sistemu FBiH	23
3.2.3. Ostali poslovi	23
IV. RAD SA BANKAMA U POSEBNOM STATUSU	25
4.1. POSTUPCI PRIVREMENE UPRAVE	26
4.1.1. Postbank BH Poštanska banka BiH d.d. Sarajevo	26
4.2. POSTUPCI LIKVIDACIONIH UPRAVA	27
4.2.1. Postbank BH Poštanska banka BiH d.d. Sarajevo	27
4.2.2. Hercegovačka banka d.d. Mostar	28
4.2.3. Gospodarska banka dd Mostar	29
4.2.4. Komercijalna banka dd Tuzla	29
V. SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI	30
5.1. KONTROLE SPNiFTA	30
5.1.1. Kontrole usklađenosti poslovanja banaka sa standardima SPNiFTA	30
5.1.2. Kontrole usklađenosti poslovanja lizing društava sa standardima SPNiFTA	31
5.1.3. Kontrole izvršenja naloga datih MKO	32
5.2. OSTALE AKTIVNOSTI	32
5.2.1. Radna grupa institucija BiH za SPNiFTA	32
5.2.2. Radna grupa za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o SPNiFTA	33
5.2.3. Radna grupa za podršku službama za provođenje zakona i borbu protiv pranja novca	33
5.2.4. Radna grupa za izradu zakonskog okvira za primjenu FATCA zahtjeva	33
VI. NADZOR POSLOVANJA MKO	34
6.1. POSLOVI KONTROLE POSLOVANJA MKO	34
6.1.1. Off-site kontrola	34
6.1.2. On-site kontrola	36
6.2. POSLOVI LICENCIRANJA	37
6.2.1. Izdavanje dozvola za rad MKF i MKD	37
6.2.2. Saglasnosti na statusne promjene	37
6.2.3. Oduzimanje dozvole za rad MKF	37
6.2.4. Izdavanje dozvole za rad novonastalih MKF i MKD	37
6.2.5. Izdavanje ostalih saglasnosti i mišljenja MKO	37
6.3. POSLOVI VOĐENJA I AŽURIRANJA REGISTRA MKO	38
6.4. SARADNJA SA NADLEŽNIM FEDERALNIM MINISTARSTVIMA	38
6.4.1. Saradnja sa Federalnim ministarstvom pravde	38
6.4.2. Saradnja sa FMF-om	38
6.5. SARADNJA SA DRUGIM ZAINTERESIRANIM UČESNICIMA	39
6.5.1. Saradnja sa ABRS-om	39
6.5.2. Saradnja sa stranim investitorima MKO	39
6.5.3. Saradnja sa revizorskim kućama	39
6.5.4. Saradnja sa MKO	39
6.5.5. Saradnja sa drugim zainteresiranim stranama	40
6.6. PRAĆENJE TRENDOVA RAZVOJA MIKROFINANSIJA U SVIJETU	40
VII. NADZOR LIZING DRUŠTAVA	40
7.1. LICENCIRANJE	40
7.1.2. Prethodne saglasnosti za promjenu vlasništva lizing društva	40
7.2. NADZOR	40

7.2.1. Off-site kontrola	41
7.2.2. On-site kontrola	41
7.3. UČEŠĆE U IZRADI PROPISA	42
7.4. OSTALI POSLOVI	43
VIII. NADZOR DEVIZNOG POSLOVANJA	44
8.1. FORMIRANJE SAMOSTALNOG ODJELA ZA NADZOR DEVIZNOG POSLOVANJA	44
8.1.1. Pravni osnov za formiranje Odjela	44
8.1.2. Pravni okvir za rad Odjela	44
8.2. KADROVSKI I MATERIJALNO-TEHNIČKI USLOVI ZA RAD	44
8.3. ANALIZA PROPISA IZ OBLASTI DEVIZNOG POSLOVANJA	44
8.4. IZRADA PODZAKONSKIH AKATA AGENCIJE	45
8.5. IZRADA REGISTRA OVLAŠTENIH MJENJAČA I MJENJAČKIH MJESTA	45
8.6. OSTALI POSLOVI	46
8.7. SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA	46
IX. PRAVNA PODRŠKA AGENCIJE U SUPERVIZIJI BANAKA, MKO I LIZING DRUŠTAVA	46
9.1. REGULATIVA I VEZANI POSLOVI	46
9.1.1. Učešće u izradi zakona	46
9.1.2. Akti kojima se reguliše rad Agencije	47
9.1.3. Učešće u izradi podzakonskih akata Agencije	47
9.1.4. Ostale aktivnosti vezane za podzakonske akte	48
9.1.5. Obrada zaprimljenih predmeta	49
9.1.6. Saradnja sa institucijama u BiH i FBiH	49
9.2. POSLOVI LICENCIRANJA BANAKA	49
9.2.1. Davanje saglasnosti i odobrenja	49
9.2.2. Ostalo	50
9.3. POSLOVI ZASTUPANJA	50
9.3.1. Zastupanje u sudskim postupcima	50
9.3.2. Prekršajni postupci	51
X. POSLOVI RAZVOJA U AGENCIJI	52
10.1. NASTAVAK RADA I KOORDINACIJA AKTIVNOSTI NA IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE	52
10.1.1. Regulatorni okvir na nivou EU	52
10.1.2. Strategija Agencije	53
10.1.3. Implementacija Strategije	53
10.1.4. Provođenje preliminarnog QIS-a u BiH	55
10.1.5. Donošenje podzakonskog okvira iz domena Stuba 2 po pitanju korporativnog upravljanja	56
10.1.6. Donošenje prednacrta podzakonskog okvira iz domena Stuba 1 po pitanju kreditnog rizika	58
10.1.7. Donošenje prednacrta podzakonskog okvira iz domena Stuba 1 po pitanju tržišnog rizika	58
10.1.8. Donošenje prednacrta podzakonskog okvira iz domena Stuba 1 po pitanju operativnog rizika	59
10.1.9. Početak aktivnosti na donošenju nacrta podzak.okvira - izračunavanja kapitala banaka	59
10.1.10. Početak aktivnosti na donošenju nacrta podzak.okvira-izvještavanja o kapitalu	60
10.2. PLAN OBUKE ZAPOSLENIKA AGENCIJE	60
10.3. OSTALI POSLOVI	61
XI. POSLOVI ORGANA AGENCIJE I INFORMISANJA JAVNOSTI	62
11.1. AKTIVNOSTI UPRAVNOG ODBORA AGENCIJE	62
11.2. AKTIVNOSTI ODBORA ZA SUPERVIZIJU AGENCIJE	63
11.3. OSTALE AKTIVNOSTI	64
11.4. POSLOVI INFORMISANJA JAVNOSTI	64
11.4.1. Komunikacija s javnošću	65
11.4.2. Upiti	65
11.4.3. Analize medijskih objava	65
11.4.4. Ostali poslovi	65
XII. POSEBNE AKTIVNOSTI AGENCIJE	66
12.1. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI AGENCIJE	66
12.2. KONTROLA PROCEDURA I PRAKSI BANAKA U SEGMENTU ODNOSA SA JEMCIMA	68
12.3. EDUKACIJA ZAPOSLENIKA AGENCIJE	70
XIII. ZAJEDNIČKE FUNKCIJE U AGENCIJI	71

13.1.OPĆI I KADROVSKI POSLOVI.....	71
13.2. RAČUNOVODSTVENO-FINANSIJSKI POSLOVI	72
13.3. POSLOVI IT - INFORMACIONA PODRŠKA.....	72
13.4. FINANSIJSKO POSLOVANJE AGENCIJE U 2013. GODINI	74
XIV ZAKLJUČAK	80
DODATAK - IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVNOG ODBORA AGENCIJE ZA 2013. GODINU	82
PRILOG 1	85
PRILOG 2	86
PRILOG 3	87
PRILOG 4	88
PRILOG 5	89
PRILOG 6	90
PRILOG 7	91
PRILOG 8	92
PRILOG 9	93

KORIŠTENE SKRAĆENICE:

Agencija - Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ABRS - Agencija za bankarstvo Republike Srpske
AOD - Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
BA-TEDIS - Banking Agency Trusted Exchanges Data Information Systems (informacioni sistemi za slanje, obradu i prikupljanje finansijskih izvještaja)
Bazel II/III - Međunarodni sporazum o mjeranju kapitala i standardima kapitala
BCBS - Bazelski komitet za bankarsku superviziju
BH-BATIS - Banking Agency Trusted Information Systems (poslovni informacioni sistemi koji omogućavaju tačan prikaz i detaljan pregled poslovanja Agencije)
BSCEE - Grupa bankarskih supervizora Centralne i Istočne Evrope
BiH - Bosna i Hercegovina
BIS - Bank for International Settlements (Banka za međunarodna poravnanja)
BRSA - Agencija za bankarsku regulaciju i superviziju u Republici Turskoj
CAMELS - Jedinstveni interni sistem za procjenu banaka koji uključuje osnovne komponente: kapital, kvalitet aktive, upravljanje i rukovođenje, profitabilnost, likvidnost i osjetljivost na ostale rizike (tržišni/valutni, kamatni, cjenovni, operativni i dr.)
CBBiH - Centralna banka Bosne i Hercegovine
COREP – Jedinstveni okvir za regulatorno izvještavanje na nivou EU
CRD - Capital Requirement Directive (Direktiva o kapitalnom zahtjevu)
CRR - Capital Requirement Regulation (Regulatorni okvir o kapitalnim zahtjevima)
CRK - Centralni registar kredita
DEI - Direkcija za evropske integracije BiH
DEP - Direkcija za ekonomsko planiranje BiH
EBA - European Banking Authority (Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
EBRD - European Bank for Research and Development (Evropska banka za obnovu i razvoj)
ECB - European Central Bank (Evropska centralna banka)
EFSE - European Fund for Southeast Europe (Evropski fond za Jugoistočnu Evropu)
EK - Evropska komisija
EKS - Efektivna kamatna stopa
EOP- Elektronska obrada podataka
FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act (Zakon o poreznim obavezama po finansijskim računima izvan SAD-a)
FBiH - Federacija Bosne i Hercegovine
FMA - Financial Market Authority (Regulatorna institucija finansijskog tržišta u Austriji)
FMF - Federalno ministarstvo finansija/financija
FOO - Finansijsko obavještajni odjel
FSI - Financial Stability Institute (Institut za finansijsku stabilnost)
FSIs - Financial Soundness Indicators (indikator finansijskog zdravlja)
IFC - International Financial Corporation (Međunarodna finansijska korporacija)
KfW - Kreditanstalt für Wiederaufbau (Kreditna institucija za obnovu)
KVP - Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine
MKD - Mikrokreditno društvo
MKF - Mikrokreditna fondacija
MKO - Mikrokreditna organizacija
MMF - Međunarodni monetarni fond
MoU - Memorandum of Understanding (memorandum o razumijevanju)
MRS - Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
NBS - Narodna banka Srbije

NPL – Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
On-site kontrola - neposredna kontrola na licu mjesta (u banci, MKO i lizing društvu)
Off-site kontrola - posredna kontrola putem izvještaja (u banci, MKO i lizing društvu)
QIS - Quantity Impact Study (kvantitativna studija uticaja)
RKG - rezerve za kreditne gubitke
RS - Republika Srpska
RVP - Registar vrijednosnih papira Federacije Bosne i Hercegovine
SB - Svjetska banka
SPNiFTA - Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti
SREP - Supervisory Review and Evaluation Process (supervizorski pregled i proces procjene)
Strategija - Strategija za uvođenje novog „Međunarodnog sporazuma o mjeranju kapitala i standardima kapitala“
UBBiH - Udruženje banaka Bosne i Hercegovine
USAID PARE projekt - United State Agency International Development, Partnership for Advancing Reforms in the Economy (USAID Projekt “Partnerstvo za unapređenje ekonomskih reformi”)
ZoB - Zakon o bankama
ZoL - Zakon o leasingu
ZoMKO - Zakon o mikrokreditnim organizacijama

I. SAŽETAK

Polazeći od zakonskih nadležnosti, Agencija je u 2013. godini u potpunosti izvršila planirane aktivnosti u skladu sa Programom rada za 2013. godinu, usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije, kao i prema prioritetima u vršenju supervizorske funkcije, uz uvažavanje izmijenjenih okolnosti koje nisu mogle biti predviđene u periodu planiranja aktivnosti.

Sa ciljem održavanja sistemske stabilnosti, Agencija je kontinuirano analizirala stanje u bankama, MKO i lizing društvima u FBiH, vršila planirane kontrole i poduzimala adekvatne korektivne i druge mjere, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, zavisno od obima i prirode utvrđenih neusklađenosti, nepravilnosti i slabosti.

Poslovanje bankarskog sektora se i u 2013. godini odvijalo u nepovoljnom okruženju i pod utjecajem globalne finansijske i dužničke krize, pri čemu su negativni trendovi u odnosu na prethodne dvije godine usporeni, pa je zabilježen i neznatan rast bankarskog sektora u FBiH, odnosno kreditnih aktivnosti. Zbog rastućeg kreditnog rizika, kao dominantnog rizika u bankarskom sektoru, a prevashodno rasta nekvalitetnih kredita, te negativnog utjecaja na održivost zarade, odnosno rastući rizik kapitala, navedeni rizici su, uz rizik likvidnosti zbog nepovoljne ročne strukture izvora finansiranja, bili u fokusu kontrola banaka u FBiH. Od značaja su bile i realizovane planirane kontrole koje se odnose na ocjenu usklađenosti banaka, MKO i lizing društava sa standardima SPNiFTA, odnosno postupanja po izrečenim korektivnim mjerama u ovom segmentu, kao i kontrole primjene propisanih standarda u upravljanju informacionim sistemima i rizikom eksternalizacije u bankama, procedura i praksi u segmentu rada i poslovanja sa jemcima i usklađenosti sa regulativom za EKS u funkciji jačanja zaštite prava i interesa potrošača - korisnika finansijskih usluga i dr. U segmentu kontrola koji se odnose na procedure i prakse banaka u postupanju sa jemcima, Agencija je poduzimala mjere iz svoje nadležnosti u pogledu nalaganja mjera ili davanja preporuka bankama i MKO, sa ciljem poboljšanja procedura i praksi banaka u ovom segmentu, a u slučaju većih nepravilnosti pokretala i prekršajne mjere.

Polazeći od novog globalnog regulatornog okvira i međunarodnih standarda, unaprijeđen je postojeći regulatorni okvir za poslovanje i nadzor banaka u FBiH, čijom je primjenom dostignut zavidan nivo stabilnosti i sigurnosti bankarskog sektora, što je ocjena i relevantnih međunarodnih institucija. Najznačajnije izmjene i dopune u postojećem regulatornom okviru za poslovanje banaka tokom 2013. godine odnosile su se na donošenje novih odluka po pitanjima privremenog ograničenja i minimalnih uslova za isplatu dividendi, diskrecionih bonusa i otkup vlastitih dionica od strane banke, kao i segmenta korporativnog upravljanja – odluke o politici i praksi naknada u bankama, o procjeni članova organa banke (fit&proper kriteriji), te o savjesnom postupanju članova organa banke.

U segmentu poslova razvoja u Agenciji nastavljen je rad i koordinacija aktivnosti na implementaciji Strategije, te su intenzivirane aktivnosti na pripremi nove bankarske regulative, koja je neophodna zbog usklađivanja sa evropskim pravnim okvirom i međunarodnim standardima, očuvanja finansijske stabilnosti, te prevencije bankarskih kriza i uspostavljanja mehanizma za oporavak, odnosno rješavanje problema u bankama. Aktivnosti Projektnog tima rezultirale su sačinjavanjem prednacrt regulatornog okvira iz Stuba 1 (kapitalni zahtjevi za kreditni, operativni i tržišni rizik), donošenje odluka iz segmenta korporativnog upravljanja i provođenja preliminarnog QIS-a u pogledu primjene standardiziranog pristupa za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik.

U vršenju nadzora banaka u posebnom statusu Agencija je u 2013. godini obavila sve planirane aktivnosti vezane za preuzimanje i vođenje privremenih uprava i likvidacionih postupaka banaka u FBiH, a koje se odnose na nadzor rada banaka u posebnom statusu, blokiranje računa neurednih dužnika na zahtjev privremenih i likvidacionih upravnika, učešće u pregovorima sa povjeriocima i dužnicima banaka u posebnom statusu, kontrole i analizu mjesečnih, kvartalnih i godišnjih izvještaja, pružanje pomoći i podrške privremenim i likvidacionim upravicima na iznalaženju potencijalnih investitora za banke u posebnom statusu, predlaganje i učestvovanje u realizaciji donesenih rješenja za banke u posebnom statusu i dr.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH tokom 2013. godine obilježio je pad nivoa aktive i mikrokreditnog portfolia, kao i pogoršanje pojedinih pokazatelja kvalitete istog. Izvršenim kontrolama konstatovano je unapređenje sistema internih kontrola poslovne prakse i procesa, kao i procesa naplate kredita što se reflektuje na finansijsku disciplinu klijenata i rezultate poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH.

Nepovoljno ekonomsko okruženje, koje se reflektuje na trend smanjenja domaće potražnje, neminovno se odražava i na usporavanje aktivnosti lizing društava u FBiH u 2013. godini, kao i rezultate poslovanja lizing sektora u FBiH. Izvršene kontrole rezultirale su naložima za otklanjanje konstatovanih neusklađenosti u poslovanju lizing društava u FBiH, a koje su se odnosile na: unapređenje sistema internih kontrola, akata kojim se definiraju upravljanje rizicima i računovodstvena funkcija, adekvatno postupanje po ugovornim odredbama u pogledu usklađivanja kamatne stope sa varijabilnim indeksom, tačno dostavljanje podataka u CRK i dr.

U 2013. godini otpočeo je i nadzor deviznog poslovanja, te su u tom segmentu sačinjeni podzakonski akti - odluke koje se odnose na propisivanje minimalnih standarda za obavljanje mjenjačkih poslova, postupak kontrole obavljanja mjenjačkih poslova, uslova i načina obavljanja platnog prometa sa inostranstvom i postupak kontrole deviznog poslovanja u banci – platnog prometa, pripadajuća uputstva i procedure rada u ovom segmentu, te je uspostavljen i registar ovlaštenih mjenjača i mjenjačkih mjesta.

Izvršene su i sve potrebne aktivnosti u segmentu pravne podrške funkciji supervizije banaka, MKO i lizing društava, kroz sudjelovanje u postupcima donošenja zakona vezano za rad Agencije, banaka, MKO i lizing društava, propisa-podzakonskih akata Agencije kojima se reguliše rad Agencije, banaka, MKO i lizing društava, izdavanje i oduzimanje dozvola i saglasnosti iz oblasti bankarstva, rješavanje prigovora i pritužbi klijenata na rad banaka, MKO i lizing društava, zastupanje Agencije u sudskim sporovima, te rješavanje i drugih pravnih pitanja u radu Agencije.

Upravni odbor Agencije imao je aktivnu ulogu u vršenju općeg nadzora poslovanja Agencije i poduzimanje mjera za efikasno i racionalno vršenje poslova iz djelokruga Agencije. Iako se u 2013. godini pojavio problem u funkcioniranju Upravnog odbora Agencije, iz razloga samoinicijativnog prestanka zakazivanja sjednica od strane predsjednika Upravnog odbora Agencije, intenzivnim radom i uz izuzetan angažman ostalih članova Upravnog odbora Agencije kao kolektivnog organa upravljanja, Upravni odbor Agencije je uspio ostvariti sve planirane zadatke u skladu sa zakonskim nadležnostima.

Agencija je u komunikaciji sa sredstvima javnog saopćavanja upoznavala javnost sa osnovnim aktivnostima u ispunjenju zakonskih nadležnosti Agencije za nadzor poslovanja bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH, poduzimajući aktivnosti na unapređenju efikasnosti komuniciranja između Agencije i sveukupne javnosti.

Nastavljena je saradnja sa CBBiH i ABRS-om, naročito u pogledu razvoja metodologije i primjene stres testova za kreditni rizik i utjecaj na kapital, zasnovane na makroekonomskim pretpostavkama, prezentiranja rezultata provedenih stres testova bankama u FBiH, uspostave metodologije za utvrđivanje liste sistemski važnih banaka u BiH, kao i redovita saradnja sa AOD-om, FMF-om i drugim nadležnim ministarstvima u FBiH, DEI, UBBiH, Udruženjem društava za leasing u BiH, Udruženjem mikrofinansijskih organizacija u BiH i drugim nadležnim institucijama u zemlji, koja se realizirala putem razmjene informacija i zajedničkog djelovanja, u skladu sa propisanim nadležnostima.

U okviru međunarodnih aktivnosti, pored kontinuirane i značajne saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama, naročito MMF-om, SB, EBRD-om i dr., Agencija je u 2013. godini, zajedno sa ABRS-om, bila organizator XXVI Godišnje konferencije BSCEE Grupe, kao i Foruma o prekograničnoj bankarskoj saradnji. Istovremeno su entitetske agencije za bankarstvo tokom 2013. godine predsjedavale BSCEE Grupom.

Nastavljena je, na bilateralnoj osnovi, saradnja sa bankarskim regulatornim, odnosno supervizorskim institucijama drugih država u kojim je sjedište bankarskih grupacija prisutnih u FBiH, kao i učešće u različitim projektima, a sve sa ciljem jačanja kapaciteta za efikasnu superviziju.

I tokom 2013. godine ostvareni su svi planirani zadaci u pogledu pružanja opće, kadrovske, računovodstveno - finansijske i informatičke podrške vršenju supervizorske funkcije Agencije.

Ukupni prihodi Agencije ostvareni u 2013. godini iznosili su 10.345.594 KM, ukupni rashodi 8.988.246 KM, a višak prihoda nad rashodima 1.357.348 KM.

Kao regulatorna, samostalna, neprofitna institucija FBiH, Agencija je sve aktivnosti iz svoje nadležnosti finansirala isključivo iz vlastitih sredstava, odnosno iz osnova naknada za izdavanje dozvola i za nadzor poslovanja banaka, MKO i lizing društava u FBiH i drugih prihoda. Sredstva po osnovu izrečenih novčanih kazni za prekršaje koje su učinile banke, MKO i lizing društva u FBiH, odnosno odgovorna lica u istim, u cijelosti se uplaćuju u budžet FBiH, što je za 2013. godinu iznosilo 197.100 KM.

II. UVOD

Polazeći od zakonski propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja banaka, MKO i lizing društava u FBiH, Agencija je u 2013. godini u potpunosti izvršila planirane aktivnosti u skladu sa Programom rada Agencije za 2013. godinu, koji je usvojio Upravni odbor Agencije. Ostvarene aktivnosti bile su usmjerene na očuvanje stabilnosti i sigurnosti bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH i ublažavanje utjecaja globalne finansijske i dužničke krize na pomenute sektore.

Na sjednici održanoj dana 18.03.2014. godine, Upravni odbor Agencije je razmotrio i usvojio Izvještaj o radu Agencije za 2013. godinu i ocijenio da je Agencija izvršila sve planirane i druge specifične poslove koji su bili uslovljeni izmijenjenim okolnostima koje se nisu mogle predvidjeti u periodu planiranja aktivnosti. U skladu sa procedurom predviđenom članom 27. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Izvještaj o radu Agencije za 2013. godinu odobren od strane Upravnog odbora Agencije, dostavlja se, putem Vlade FBiH, Parlamentu FBiH.

Planirane kontrole bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH su izvršene, a u pojedinim segmentima i značajno iznad planiranih.

Poslovanje bankarskog sektora se, i u 2013. godini, odvijalo u nepovoljnom okruženju i pod utjecajem globalne finansijske, odnosno dužničke krize, pri čemu su negativni trendovi u odnosu na prethodne dvije godine usporeni, ali ipak još uvijek nije došlo do rasta i razvoja bankarskog sektora u BiH, odnosno kreditnih aktivnosti. Neznatan ekonomski rast, teško stanje u realnom sektoru i brojni unutrašnji problemi uzrokovani političkim stanjem u zemlji, uz ograničeni pristup novim stabilnim izvorima finansiranja, negativno se odražavaju na stanje i perspektive bankarskog sektora. Zbog rastućeg kreditnog rizika, kao dominantnog rizika u bankarskom sektoru, a prevashodno rasta nekvalitetnih kredita, negativan utjecaj se posljedično reflektuje i na održivost zarade, a kod pojedinih banaka i na rastući rizik kapitala, zbog čega su navedeni rizici bili u fokusu kontrola banaka u FBiH. Iako je likvidnost banarskog sektora bila na zadovoljavajućem nivou, zbog nepovoljne ročne i sektorske strukture izvora finansiranja i rizika refinansiranja, i rizik likvidnosti je bio u fokusu nadzora banaka. Pod pojačanim nadzorom su bile i banke kod kojih je konstatovano nesigurno i nesolidno finansijsko stanje u poslovanju, odnosno nepravilnosti i slabosti u upravljanju ključnim rizicima. Značajna pažnja u on-site kontrolama posvećena je ocjeni adekvatnosti primjene MRS/MSFI u vrednovanju finansijske imovine banaka, odnosno primijenjenih metodologija za izračun umanjenja, kao i izvršenju naloženih korektivnih mjera u ovom segmentu. Agencija je putem ciljanih kontrola u bankama pratila proces usklađivanja sa regulativom koja se odnosi na upravljanje informacionim sistemima i rizikom eksternalizacije, kao i regulativom o primjeni EKS-a, a primjerena pažnja je posvećena kontrolama procedura i prakse banaka u poslovanju sa jemcima i dr.

Sa ciljem unapređenja kontinuiranog off-site nadzora banaka i periodične procjene finansijskog stanja i poslovanja pojedinačnih banaka u FBiH i bankarskog sistema, kao cjeline otpočele su aktivnosti na uspostavi sistema ranog upozorenja, koji treba da rezultira pravovremenom identifikacijom problema u rizičnim segmentima poslovanja banaka, te preventivnom poduzimanju supervizorskih mjera, kako bi se spriječili negativni trendovi.

U saradnji sa CBBiH i ABRS-om nastavljeno je sa razvojem metodologije i primjenom stres testova za kreditni rizik i utjecaj na kapital, zasnovan na makroekonomskim pretpostavkama, te upoznavanjem banaka sa rezultatima izvršenih stres testova, a uspostavljena je i metodologija za utvrđivanje liste sistemski važnih banaka u BiH.

Za potrebe internog i eksternog izvještavanja sačinjavane su redovne informacije o bankarskom sektoru u FBiH.

Nastavljena je kontinuirana saradnja sa CBBiH, ABRS-om, AOD-om, Vladom FBiH, FMF-om, UBBiH, Udruženjem društava za leasing u BiH, Udruženjem mikrofinansijskih organizacija u BiH, DEI i drugim relevantnim institucijama, a koja se odvijala putem razmjene informacija i zajedničkog djelovanja u okviru propisanih nadležnosti istih.

Nastavljena je saradnja sa bankarskim regulatornim, odnosno supervizorskim institucijama drugih država i međunarodnim finansijskim institucijama, te učešće u različitim projektima sa ciljem jačanja institucionalnih kapaciteta za efikasnu superviziju banaka. Tokom 2013. godine Agencija je, zajedno sa CBBiH i ABRS-om, bila domaćin značajnih međunarodnih konferencija i foruma.

Tokom 2013. godine nastavljene su aktivnosti na implementaciji Strategije, koja podrazumijeva oprezan i postepen prelazak na novi regulatorni okvir u BiH, počevši od jednostavnijih ka složenijim pristupima u izračunu kapitalnih zahtjeva za pokriće rizika u poslovanju banaka. Strategija odražava opredjeljenje za direktno usklađivanje sa regulatornim okvirom EU, polazeći od novog globalnog regulatornog okvira CRD IV/CRR, odnosno aktuelne reforme cjelokupnog sistema finansijske supervizije i regulacije na globalnom nivou, uvažavajući i iskustva regulatora iz okruženja u tom procesu. Projektni tim Agencije za implementaciju Strategije je tokom 2013. godine, u skladu sa Operativnim planom, zajedno sa timom iz ABRS-a, uz tehničku pomoć USAID PARE Projekta i u saradnji sa UBBiH, realizovao aktivnosti na provođenju preliminarnog QIS-a koji je obuhvatio primjenu standardiziranog pristupa za izračunavanje kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik. Generalni zaključak provedenog QIS-a je da bi na nivou bankarskog sistema u FBiH došlo do povećanja stope adekvatnosti kapitala. Okončane su aktivnosti na sačinjavanju prednacrta podzakonskog okvira iz domena Stuba 1 Bazela II, koji se odnosi na izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni i kreditni rizik prema standardiziranom pristupu, te operativni rizik prema pristupu osnovnog pokazatelja i standardiziranom pristupu. U posmatranom periodu započete su i aktivnosti oko donošenja nacrta podzakonskog okvira po pitanju izračunavanja kapitala banaka, kao i nacrta podzakonskog okvira po pitanju izvještavanja o kapitalu i kapitalnim zahtjevima banaka kroz COREP izvještaje u skladu sa tehničkim standardima, uputstvima, odnosno smjernicama koje propisuje EBA.

Najznačajnije izmjene i dopune u postojećem regulatornom okviru za poslovanje banaka tokom 2013. godine odnosile su se na donošenje novih odluka po pitanjima privremenog ograničenja i minimalnih uslova za isplatu dividendi, diskrecionih bonusa i otkup vlastitih dionica od strane banke, kao i segmenta korporativnog upravljanja – odluke o politici i praksi naknada u bankama, o procjeni članova organa banke (fit&proper kriteriji), te o savjesnom postupanje članova organa banke.

Iako je u 2013. godini u mikrokreditnom sektoru u FBiH evidentan pad nivoa aktive i mikrokreditnog portfolia, te pogoršanje pojedinih pokazatelja kvalitete istog, kontrolama je konstatovano unapređenje poslovne prakse i procesa, sistema internih kontrola, te procesa naplate kredita u većini MKO, što se reflektuje na finansijsku disciplinu klijenata, te rezultate poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH. Tokom 2013. godine obavljene su kontinuirane off-site kontrole, odnosno izvršene su on-site kontrole u MKO, što je rezultiralo utvrđivanjem nepravilnosti i slabosti u poslovanju mikrokreditnog sektora u FBiH. Agencija, je u okviru svojih ovlaštenja, poduzela sve raspoložive nadzorne mjere i pokrenula potrebne radnje pred nadležnim organima, sa ciljem sankcioniranja nepravilnosti u poslovanju MKO, te uvođenja poslovanja MKO u zakonske okvire, radi postizanja osnovne uloge mikrokreditiranja. Poduzete su i aktivnosti na poboljšanju izvještajnih obrazaca za off-site kontrolu.

Nepovoljno ekonomsko okruženje koje se reflektuje na trend slabljenja domaće potražnje neminovno se odražava na usporavanje aktivnosti lizing društava u FBiH u 2013. godini, odnosno pad bilansne sume lizing sektora, što je karakteristično za sve segmente finansijskog sistema, izuzev osiguravajućih društava. Navedeno se negativno reflektuje i na rezultate poslovanja lizing sektora. Po pitanju nadzora lizing društava u prethodnoj godini nastavljeno je kontinuiranim procesom off-site kontrola i izvršene su u potpunosti sve planirane on-site kontrole (obimne i kontrole izvršenja naloga). Izvršene kontrole rezultirale su neusklađenostima po pitanju sistema internih kontrola, unapređenja internih akata kojima se definiraju rizici u poslovanju i računovodstvena funkcija lizing društava, nepoštivanje ugovornih odredbi od strane lizing društava u kontekstu ugovorenog usklađivanja kamatne stope sa varijabilnim indeksom, dostavljanja neadekvatnih podataka u CRK kod CBBiH i dr. Značajne aktivnosti poduzete su i u pogledu izmjena i dopuna regulatornog okvira za poslovanje i nadzor lizing društava, koje su u funkciji unapređenja nadzora i stabilnosti poslovanja lizing društava u FBiH, kao i unapređenja izvještajne funkcije i informatičke podržanosti.

U 2013. godini otpočeo je i nadzor deviznog poslovanja. Sačinjeni su podzakonski akti iz oblasti deviznih poslova, odnosno odluke koje se odnose na: minimalne standarde za obavljanje mjenjačkih poslova, postupak kontrole obavljanja mjenjačkih poslova, uslove i način obavljanja platnog prometa sa inostranstvom i postupak kontrole deviznog poslovanja u banci – platnog prometa. Također, sačinjena su i pripadajuća uputstva i procedure rada u ovom segmentu i izrađen je registar ovlaštenih mjenjača i mjenjačkih mjesta.

U segmentu pravnih poslova i licenciranja u 2013. godini izvršeni su poslovi za podršku funkciji supervizije banaka, MKO i lizing društava kroz sudjelovanje u postupcima donošenja zakona vezano za rad Agencije, banaka, MKO i lizing društava, donošenja propisa-podzakonskih akata kojima se reguliše rad Agencije, banaka, MKO i lizing društava, izdavanje i oduzimanje dozvola i saglasnosti iz oblasti bankarstva, rješavanje prigovora i pritužbi klijenata na rad banaka, MKO i lizing društava, zastupanje Agencije u sudskim sporovima, te rješavanje i drugih pravnih pitanja u radu Agencije.

U segmentu nadzora koji se odnosi na banke u posebnom statusu Agencija je u 2013. godini obavila sve poslove vezane za realizaciju privremenih i likvidacionih postupaka: nadzirala rad banaka u posebnom statusu, na zahtjev privremenih i likvidacionih upravnika blokirala račune neurednih dužnika, učestvovala u pregovorima sa povjericima i dužnicima banaka u posebnom statusu, vršila kontrole i analize mjesečnih, kvartalnih i godišnjih izvještaja, provodila nadzor rada privremene i likvidacione uprave u bankama, pripremala materijale i izvještaje za organe Agencije i institucije FBiH, predlagala i učestvovala u realizaciji donesenih rješenja za banke, pružala pomoć i podršku privremenim i likvidacionim upravicima na iznalaženju potencijalnih investitora za banke u posebnom statusu i dr.

Kontrole SPNiFTA u bankama, MKO i lizing društvima izvršene su u skladu sa planiranim, a odnosile su se i na kontrole usklađenosti poslovanja banaka i lizing društava sa standardima SPNiFTA i kontrole izvršenja naloga datih MKO. Značajne aktivnosti u ovom segmentu nadzora odnosile su na učešće predstavnika Agencije u radnim grupama institucija BiH za SPNiFTA, za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, za podršku službama za provođenje zakona i borbu protiv pranja novca (IPA 2012-2013), te za izradu zakonskog okvira za primjenu FATCA-e.

Upravni odbor, kao organ upravljanja Agencijom, imao je aktivnu ulogu u vršenju općeg nadzora poslovanja Agencije i poduzimanju mjera za efikasno i racionalno vršenje poslova iz djelokruga

Agencije, uz napomenu da se u zadnjoj trećini godine rad odvijao otežano zbog opstrukcija predsjednika Upravnog odbora. Međutim, bez obzira na probleme, Upravni odbor Agencije je uspio ostvariti sve programirane zadatke.

Odbor za superviziju, koji predstavlja stalni i savjetodavni organ direktora Agencije, imao je aktivnu ulogu u razmatranju i utvrđivanju prijedloga odluka kojim se propisuje rad banaka, MKO i lizing društava, kao i svih pratećih akata i informacija.

Agencija je nastavila ostvarivati komunikaciju i kontakte sa predstavnicima bosanskohercegovačkih medija, građanima i sveukupnom javnošću, a u skladu sa dugoročnom strategijom komuniciranja. Djelujući na ovakav način, Agencija je putem medija upoznavala javnost sa osnovnim djelatnostima, odnosno nadležnostima za nadzor poslovanja bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH.

Nastavljena je kontinuirana edukacija zaposlenika Agencije, kako putem specijalističkih in-house seminara, odnosno radionica, prema potrebama i prioritetima u vršenju osnovne supervizorske funkcije, tako i putem prisustva otvorenim seminarima, radionicama, studijskim putovanjima i drugim oblicima edukacije, a sve sa ciljem unapređenja institucionalnih kapaciteta Agencije. Zajedničke funkcije u Agenciji pružale su podršku osnovnoj funkciji Agencije, kroz obavljanje općih, kadrovskih, računovodstveno-finansijskih poslova i poslova informatičke podrške, u skladu sa programskim ciljevima Agencije za 2013. godinu i zahtjevima radnih procesa. Posebno su bili intenzivni poslovi na unapređenju IT podrške, sa ciljem daljnjeg poboljšanja kvaliteta i razvoja supervizorske funkcije, odnosno efikasnije kontrole poslovanja finansijskih institucija koje nadzire Agencija.

Bitno je naglasiti da Agencija, kao regulatorna, samostalna i neprofitna institucija FBiH u izvršenju osnovnih zadataka koji proizlaze iz njenih zakonom propisanih nadležnosti ne koristi sredstva iz federalnog budžeta, odnosno sredstva za rad osigurava isključivo iz propisanih naknada koje uplaćuju banke, MKO i lizing društva, po osnovu izdavanja dozvola za njihovo osnivanje i rad, za vršenje nadzora i drugih prihoda. Pri tome se sredstva po osnovu izrečenih novčanih kazni za prekršaje koje su učinile finansijske institucije za čiji nadzor je nadležna (banke, MKO i lizing društva u FBiH), odnosno odgovorna lica u istim, uplaćuju u budžet FBiH, a što je u 2013. godini iznosilo 197.100 KM.

III. NADZOR POSLOVANJA BANAKA

Aktivnosti Agencije u oblasti kontrole i regulative bankarskog sektora u 2013. godini bile su usmjerene na očuvanje stabilnosti, sigurnosti, solventnosti, likvidnosti i dobre kapitaliziranosti bankarskog sektora i ublažavanje utjecaja globalne finansijske i dužničke krize na bankarski sektor u FBiH.

Nadzor poslovanja banaka realizovao se kroz kontinuirani proces neposrednih (on-site) i posrednih (off-site) kontrola i neposrednu komunikaciju sa predstavnicima nadzornih odbora i uprava banaka, eksternim revizorima banaka, kao i regulatorima, odnosno supervizorima iz zemalja gdje se nalaze sjedišta bankarskih grupacija koje imaju bankarske supsidijare u FBiH, kako bi se sinhronizovale i koordinirale aktivnosti na održavanju stabilnosti bankarskog sektora.

U 2013. godini, kontrola bankarskog sektora je intenzivirana kroz kontinuirano praćenje poslovanja svih banaka u sistemu. Kroz procese on-site i off-site kontrole uočavane su slabosti u

bankarskom poslovanju i inicirane on-site kontrole, sa fokusom na kvalitet aktive, upravljanja kreditnim rizikom i utjecajem na kapital.

Cilj kontrola je bio da se ocijeni sposobnost banaka da upravljaju ključnim rizicima u poslovanju i usklađenost njihovog poslovanja sa zakonom i propisima Agencije. Pod posebnom pažnjom su bile banke prema kojima je Agencija propisala posebne mjere, a ocjena postupanja po izrečenim mjerama se izvodila kroz postkontrolni proces i putem neposredne on-site kontrole praćenja izvršenja naloženih mjera.

Aktivnosti vezane za adekvatnu primjenu MRS/MSFI u bankama su i u 2013. godini bile od značaja. Po uvođenju i stupanju na snagu Uputstva Agencije o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke (u daljem tekstu: Uputstvo) u 2012. godini, odnosno prvoj primjeni MRS-a 39, izvršene su kontrole u svim bankama po pitanju kvaliteta metodologija za izračun umanjenja finansijske imovine po MRS-u 39/37 i njihove primjene u bankama. U tim kontrolama utvrđene su značajne slabosti u ovom segmentu i odstupanja u kvaliteti i suštini primjene MRS/MSFI. Stoga su svim bankama izrečene korektivne mjere iz ovog segmenta, što je zahtijevalo da se i u 2013. godini kontrolira izvršenje naloženih korektivnih mjera i preporuka Agencije, kroz ciljane kontrole izvršenja naloga ili kvaliteta aktive u bankama.

Početak 2012. godine stupile su na snagu odluke Agencije koje se odnose na upravljanje informacionim sistemima i rizikom eksternalizacije u bankama, a tokom 2013. godine kroz ciljane kontrole pratio se proces usklađivanja banaka sa navedenom regulativom.

Za potrebe organa upravljanja i rukovođenja Agencije i eksternog izvještavanja sačinjavane su informacije o bankarskom sektoru u FBiH.

U 2013. godini je, u saradnji sa CBBiH i ABRS-om, nastavljeno sa razvojem metodologije i primjenom stres testova za kreditni rizik i utjecaj na kapital, zasnovano na makroekonomskim pretpostavkama, kao i upoznavanje banaka sa rezultatima izvršenih stres testova. Sa ABRS-om i AOD-om, nastavljena je saradnja u okviru redovne razmjene informacija i zajedničkog djelovanja. Nastavljena je saradnja sa UBBiH, kako po pitanju primjene postojećih regulatornih rješenja i prijedloga za njihovu izmjenu, tako i u postupku donošenja novih regulatornih rješenja.

Sa bankarskim regulatornim organima drugih država nastavljena je razmjena informacija i održavanje sastanaka u okviru nadzora poslovanja njihovih bankarskih supsidijara koji posluju na teritoriji FBiH. Ostvarena je i značajna saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama: MMF-om, SB, ECB-om i drugim institucijama po pitanju razmjene informacija i analiza kretanja u bankarskom sistemu FBiH, kao i učešća u različitim projektima, sa ciljem jačanja kapaciteta za efikasnu superviziju banaka.

Agencija je u 2013. godini, zajedno sa ABRS-om, predsjedavala BSCEE Grupom, a bile su i domaćini XXVI Godišnje konferencije, koja se sredinom juna 2013. godine održala u Sarajevu. Također, Agencija je u novembru 2013. godine, u saradnji sa ABRS-om i CBBiH i uz tehničku pomoć MMF-a, organizovala Forum o prekograničnoj bankarskoj saradnji (Cross-Border Banking Forum), a aktivno je učestvovala i u nastavku aktivnosti u pogledu međunarodnog okvira za koordinaciju i saradnju radi upravljanja krizom - "Bečka Inicijativa 2.0".

3.1. KONTROLE NA LICU MJESTA U BANKAMA (ON - SITE KONTROLE)

Postupak on-site kontrola banaka obavlja se kroz supervizorski ciklus, koji je definiran odlukama i internim aktima Agencije i obuhvata sljedeće procese: planiranje (godišnji, kvartalni i pojedinačni

planovi kontrola), pripreme kontrole, kontrole u banci, donošenje osnovnih akata (zapisnika, ocjene poslovanja, ranga i korektivnih mjera), daljnje strategije postkontrolnog postupka i zaključaka o praćenju u postkontrolnom postupku. Ovi procesi obuhvataju niz vrlo složenih aktivnosti i radnji, na osnovu kojih se donose zaključci i ocjene o kvaliteti poslovanja banaka, u cijelosti ili po segmentima, utvrđuju neusklađenosti sa propisima, nepravilnosti i slabosti, vrši ocjena kvalitete upravljanja rizicima u poslovanju banaka, daju prijedlozi i donose odluke o primjeni propisanih korektivnih i drugih mjera prema bankama, a sve sa ciljem održavanja zdravog i stabilnog bankarskog sistema u FBiH, kao ključnog sektora finansijskog sistema.

Nosilac poslova iz ove nadležnosti Agencije je Odjel za on-site kontrolu banaka. U okviru ovih poslova, izvršene su sljedeće aktivnosti:

- (1) Na osnovu usvojenog Programa rada Agencije za 2013. godinu, čiji je sastavni dio i Plan kontrola, pripremljeni su kvartalni operativni planovi kontrola banaka u FBiH. U skladu s tim, izvršen je raspored zadataka, formirani su konkretni timovi za kontrolu i određeni odgovorni supervizori za odgovarajući pregled pojedinačnih banaka u planiranim rokovima. U određenim situacijama, pokrenuti su postupci za prekograničnu saradnju na polju supervizije, uz eventualno učešće supervizora drugih zemalja u kontroli konkretnih banaka. Isto se odnosilo na saradnju sa nadležnim supervizorima iz Slovenije, Srbije i Turske. U 2013. godini su se osim planiranih kontrola, organizirale i dodatne ili specifične kontrole, u zavisnosti od konkretnih potreba u nadzoru banaka;
- (2) Odgovorni supervizori su izvršavali konkretne zadatke, najave kontrole i uspostavljanja kontakta sa odgovornim osobama u banci, obavljanje organizacije pripreme kontrole, definiranje zahtjeva za vrstu dokumentacije i informacija potrebnih za kontrolu, te određivanje vremenskog rasporeda za članove timova i poslove u pripremi i u kontrolama u bankama;
- (3) Rad na pripremi svake konkretne kontrole i izradi Plana kontrole za određenu banku, u skladu sa Priručnikom za on-site supervizore, održavanje internih sastanaka na kojima se prezentirao status banke od strane drugih odjela u Agenciji, održavanje prethodnih sastanaka sa predstavnicima banke, sa ciljem ocjene ukupnosti i kvaliteta pripremljenosti banke za kontrolu. U ovom dijelu, nakon prethodne najave kontrole, pristupalo se realizaciji učešća prekograničnog supervizora, definirao se vid učešća i sadržaj istog, a na osnovu potpisanog MoU;
- (4) Aktivnosti na obavljanju supervizije odgovarajućih segmenata poslovanja i ocjene adekvatnosti procjena nivoa rizika u poslovanju banaka, a vezano za činjenicu bitnih promjena u regulativi i adekvatnoj i dosljednoj primjeni MRS/MSFI (posebno MRS 39 i 37), koje se reflektuju na način procjene kvaliteta aktive i nivoa gubitaka po kreditnom riziku. I u 2013. godini su aktivnosti oko adekvatne primjene MRS/MSFI bile od značaja. Nakon što su u 2012. godini, tek po uvođenju i stupanju na snagu Uputstva i prvoj primjeni MRS-a 39, izvršene kontrole u svim bankama u FBiH po pitanju kvaliteta metodologija za izračun umanjenja finansijske imovine po MRS 39/37 i njihove primjene, utvrđene su značajne slabosti u ovom segmentu i odstupanja u kvaliteti i suštini primjene MRS/MSFI. Stoga su prema svim bankama primijenjene korektivne mjere iz ovog segmenta, što je zahtijevalo da se u 2013. godini, kroz novi pregled kvaliteta aktive, ponovno kontrolira izvršenje naloženih korektivnih mjera i preporuka Agencije, te utvrditi novi status i kvalitet poboljšanja u primjeni MRS 39/37.

U 2013. godini je, pored kontrole kvaliteta aktive i upravljanja kreditnim rizikom u skladu sa regulativom Agencije, značajan dio supervizorskih resursa bio usmjeren na aktivnosti kontrole izvršenja korektivnih mjera vezanih za primjenu MRS 39/37 u bankama, te ocjenu adekvatnosti primijenjenih metodologija i na osnovu istih uspostavljanja dobrih bankarskih praksi, sa ciljem adekvatne procjene vrijednosti finansijske imovine banaka;

- (5) Kroz obavljanje kontrolnog procesa nastavljeno je s održavanjem standarda u primjeni zahtijevanih procedura u segmentima vezanim za primjenu EKS-a, uređenosti internih sistema banaka i segmentu promjena kamatnih stopa, prihvatljivosti i solidnosti odnosa prema jemcima i adekvatnog i tačnog sistema izvještavanja Agencije i CRK-a. Ovakve kontrole su obavljane i kroz kontrolu kvaliteta aktive, ali i kroz samostalne kontrole navedenih segmenata, koje su u tom smislu bile obuhvatnije. U 2013. godini obavljeno je sedam takvih kontrola u šest banaka, sa fokusom kontrole na izvršenje korektivnih i drugih mjera, u smislu jačanja zaštite korisnika finansijskih usluga;
- (6) Kontrole na licu mjesta u bankama, obimne i ciljane, što je pored neposrednog uvida u poslovne knjige i dokumentaciju banaka uključivalo i: operativne sastanke kontrolnih timova, sastanke timova sa članovima uprave banaka, sačinjavanje operativnih informacija o toku kontrole, izdavanje pismenih zahtjeva za određenim promptnim korektivnim aktivnostima, prikupljanje određene dokumentacije i dokaza, sa ciljem stvaranja supervizorskog dosjea, održavanje zaključnog sastanka sa nadležnim licima u bankama i prezentaciju preliminarne nalaza kontrole i sl.;
- (7) Sačinjavanje ključnih akata koji proističu iz obavljene kontrole: zapisnika o obavljenoj kontroli, obrade prigovora banaka, prijedloga kompozitnog ranga u slučaju obimne kontrole, koji sadrži ukupnu ocjenu poslovanja banke i pojedinačne ocjene po segmentima poslovanja, pisane informacije o kontrolisanom segmentu poslovanja, u slučaju ciljane kontrole prema riziku, koja sadrži ocjenu o kvaliteti upravljanja kontroliranim rizikom ili područjem poslovanja banke, prijedloga korektivnih mjera prema bankama, zaključka o praćenju naloženih korektivnih mjera i strategije za daljnji nadzor banaka, kao i prijedloga za pokretanje postupaka sankcionisanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u bankama, pismenih upozorenja i drugih mjera prema bankama;
- (8) Postkontrolni postupak u Agenciji, koji obuhvata: analizu dostavljene dokumentacije, sačinjavanje informacija po istom, daljnju organizaciju i odvijanje toka nadzora nakon primijenjenih korektivnih mjera prema banci, održavanje sastanaka sa predstavnicima banaka, na kojim se razmatrao i analizirao kvalitet izvršenja naloženih mjera, te po potrebi za konkretne banke sastanci sa predstavnicima eksterne revizije i planiranje on-site kontrole izvršenja naloženih mjera. Održavanje ovih sastanaka i njihova učestalost zavisila je od profila rizika banke, utvrđenog kompozitnog ranga, kao i rokova za izvršenje naloženih mjera, te kompleksnosti naloženih korektivnih mjera.

Navedeni poslovi podrazumijevali su poštivanje rokova za sačinjavanje i dostavu akata Agencije, poštivanje procedure i prava banaka na prigovor, kao i primjenu usvojenih procedura i internih akata za obavljanje nadzora.

U 2013. godini je, u okviru realizacije navedenih poslova i aktivnosti, sačinjeno, razmatrano, doneseno ili usvojeno, te postalo pravosnažno: 36 zapisnika o izvršenim kontrolama, 26 informacija o izvršenim kontrolama za Odbor za superviziju, 40 rješenja o izdavanju pismenog naloga bankama, 34 zaključka o načinu praćenja naloženih mjera, te 2 strategije nadzora, koje su revidirane u 2013. godini, a odnose se na nadzor banaka koje su nalaze u zoni nesolidnog i nesigurnog poslovanja.

3.1.1. Obimne i ciljane on-site kontrole u bankama

U toku 2013. godine sve komercijalne banke u FBiH i Razvojna banka Federacije BiH su bile predmet on-site kontrole, neke i više puta, zavisno od predmeta kontrole, čime su izvršeni osnovni planski zadaci on-site kontrola.

U 2013. godini obavljeno je ukupno 50 kontrola na licu mjesta u bankama (on-site kontrole), što u odnosu na planiranih 28 kontrola, predstavlja izvršenje od 178%, i to:

1. jedna obimna kontrola (planirane 2, što predstavlja izvršenje od 50%);
2. ukupno 49 ciljanih kontrola, što u odnosu na planiranih 26 kontrola predstavlja izvršenje od 188%, od čega:
 - 16 ciljanih kontrola prema riziku - segmentu poslovanja (planirano 8 kontrola, što predstavlja izvršenje od 200%),
 - 18 kontrola izvršenja naloga - postkontrolni postupak (planirano 11 kontrola, što predstavlja izvršenje od 180%),
 - 7 kontrola informacionih sistema (planirano 7 kontrola, što predstavlja izvršenje od 100%),
 - 8 ostalih ciljanih kontrola banaka, koje nisu bile planirane, a izvršene su zbog iskazanih potreba u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga, postupanja banaka u poslovanju sa jemcima i dr.

Pregled - rekapitulacija izvršenih on-site kontrola u 2013. godini daje su u Prilogu 1. ovog Izvještaja.

Evidentno je da su u 2013. godini izvršene on-site kontrole u značajnoj mjeri više od planiranih, što je, prije svega, rezultat:

- većeg broja angažovanih supervizora raspoloživih za obavljanje kontrola u odnosu na planirano za 2013. godinu (bio je planiran odlazak dva supervizora na druge poslove u Agenciji);
- preraspodjele angažovanog vremena na kontrole (smanjenje broja obimnih kontrola stvorilo je mogućnost za povećanje broja obavljenih ciljanih kontrola prema riziku);
- organizacije većeg broja manjih ostalih ciljanih kontrola (EKS, poslovanje sa jemcima, promjenjivost kamatnih stopa, izvještavanje CRK-a i dr.), a koje zahtijevaju manji broj supervizora dana za obavljanje navedenih kontrola (manji broj supervizora i kraće kontrole);
- značajnog smanjenja vremena provedenog na obuci zaposlenika ovog organizacionog dijela Agencije u odnosu na planirano za 2013. godinu; i
- manjeg angažmana zaposlenika ovog organizacionog dijela Agencije na izradi regulative i internih akata Agencije.

Obimne kontrole

U 2013. godini planirano je izvršenje dvije obimne kontrole i to kod banaka koje su imale loš kompozitni rang, sa ciljem da se ocijeni koliko je nakon provedenih korektivnih mjera poboljšano poslovanje tih banaka, odnosno koliko su stvoreni uslovi za poboljšanje njihovog kompozitnog ranga. Međutim, isto se nije realizovalo, odnosno te banke nisu poboljšale kvalitetu i sigurnost poslovanja, već je u određenim segmentima došlo i do pogoršanja.

Obimne kontrole su najsloženije i najkompleksnije kontrole, te objektivno zahtijevaju veliki broj supervizora i dugo traju, zbog čega nisu u velikoj mjeri efikasne. U pravilu se ne obavljaju svake godine, nego sa odmakom od nekoliko godina, ukoliko se radi o bankama sa stabilnim poslovanjem, dobrom organizacijom i solidnim upravljanjem rizicima.

Preorijentacija sa planiranih obimnih kontrola na izvršenje ciljane kontrole prema riziku izvršena je sa ciljem da se angažman kontrolora usmjeri na ključne rizike u poslovanju banaka, otklanjanje

slabosti u upravljanju istim i ostvarivanje efikasnijeg nadzora banaka. Ocijenjeno je da nije potrebno obavljati planirane obimne kontrole u bankama ako za isto nisu stvoreni uslovi, prije svega u bankama, već preusmjeriti fokus supervizije ka češćoj i efikasnijoj pokrivenosti kontrolom vrlo rizičnih oblasti poslovanja banaka ili oblastima koje zahtijevaju kontinuirano praćenje usklađenosti sa propisima. U slučajevima kad banke nisu ostvarile bitan napredak u poslovanju, da bi se mogao očekivati bolji kompozitni rang, što je u 2013. godini bio slučaj, obavljanje obimnih kontrola bi predstavljalo neracionalno angažovanje supervizorskih resursa. Stoga je na osnovu izvršenih analiza, odlučeno da se umjesto planiranih obimnih kontrola u dvije banke u njima izvrše ciljane kontrole (u jednoj banci kontrola kreditnog rizika, rizika kapitala i rizika likvidnosti, a u drugoj kontrola kvaliteta aktive).

Obimna kontrola izvršena u jednoj banci, koja za istu nije bila planirana, ali u kojoj je obimna kontrola bila potrebna, jer je došlo do značajnog pogoršanja svih parametara poslovanja, te koja nužno rezultira primjenom korektivnih mjera sveobuhvatnog karaktera. Ova banka je predmet kontrole i ocjene poslovanja i upravljanja rizicima po CAMELS sistemu.

Pregled izvršenih obimnih on-site kontrola u bankama u 2013. godini daje se u Prilogu 2. ovog Izvještaja.

Ciljane kontrole

U toku 2013. godine obavljeno je 49 ciljanih kontrola, od čega su 23 kontrole prema riziku u poslovanju banaka, što uključuje i 7 kontrola upravljanja informacionim sistemom. Kao posljedica naprijed navedenog, u segmentu kontrola prema riziku u poslovanju banaka izvršeno je 16 kontrola (sa jednim ili više rizika), što je u odnosu na planiranih 8 kontrola prema riziku dvostruko više. Postoji više vrsta ciljanih kontrola, ali su prema značaju i složenosti najvažnije ciljane kontrole prema riziku. U 2013. godini dominirale su kontrole kvaliteta aktive i upravljanja kreditnim rizikom, uključujući i primjenu MRS 39/37.

Prema predmetu kontrole, struktura obavljenih kontrola prema riziku je sljedeća: 14 kontrola u segmentu kvaliteta aktive, 2 kontrole u segmentu upravljanja rizikom likvidnosti, po jedna kontrola u segmentu upravljanja i rukovođenja bankom, odnosno upravljanja kapitalom.

Kvalitet aktive i upravljanje kreditnim rizikom predstavlja ključni rizik u poslovanju banaka i u uslovima izraženog djelovanja krize, nivo kreditnog rizika je znatno izraženiji i prijeti održivosti zadovoljavajuće zarade banaka, kao i značajnim smanjenjem regulatornog kapitala, što ima za posljedicu izražene dodatne kapitalne zahtjeve prema bankama. Iz tih razloga je bitno blagovremeno identificirati nivo i prirodu kreditnih rizika u bankama i pravovremeno poduzimati mjere na kapitalnom jačanju banaka, zbog čega su ove kontrole u bankama od ključnog značaja, jer je u postojećim uslovima poslovanja vrlo zahtjevno osigurati, odnosno održati adekvatan kapital.

Obavljene kontrole kvaliteta aktive i upravljanja kreditnim rizikom u bankama obuhvatile su: rizik kreditnih koncentracija, kreditne odnose sa povezanim licima, usklađenost sa propisima po pitanju načina klasifikacije kredita i nivoa ostvarenih RKG, organizaciju kreditne funkcije, razvijenost i strukturiranost iste, sadržaj i kvalitet internih akata, politika i procedura za obavljanje ovih aktivnosti u bankama, kvalitet instrumenata osiguranja plasmana, kolaterale, rad sa nekvalitetnom aktivom, funkcioniranje interne revizije u ovom segmentu i dr. Ove kontrole su obuhvatile i kontrolu daljnijeg procesa primjene MRS 39/37, te daljnji proces standardizacije i automatizacije, razvijanje adekvatne metodologije, dosljednu i konzistentnu primjenu iste u izračunu umanjenja vrijednosti finansijske imovine.

Kontrolama su, u pravilu, utvrđivane nedostajuće RKG i to u značajnim iznosima, koje se odnose i na nedovoljan nivo ispravki vrijednosti kredita i na nedostajuće regulatorne rezerve koje imaju utjecaj na izračun adekvatnosti kapitala banke. Istovremeno, zbog djelovanja krize i pogoršavanja kreditne sposobnosti klijenata, kao i odsustva značajnih projekata i investicija u privredi, došlo je do stagnacije kreditnih aktivnosti u bankarskom sistemu, a u nekim bankama i do pada kreditnih aktivnosti. Međutim, nekvalitetna aktiva banaka i dalje ima trend rasta, zbog čega su se kontrole posebno fokusirale na rad nadležnih organa banke i organizacionih dijelova banke za upravljanje ovim segmentom aktive, ocjenu pravovremenosti i kvalitete poduzetih aktivnosti, kao i postojanje i razvijanje adekvatne organizacije, kadrovske i proceduralno - tehnološke podrške i instrumenata za preventivno djelovanje, sa ciljem zadržavanja ili poboljšanja kvalitete kreditnog portfolia. Posebna pažnja je posvećena kontroli vrste i kvaliteta kolaterala i procesu rada sa istim u bankama.

Upravljanje rizikom likvidnosti kontrolisano je u tri banke, u dvije kroz ciljanu kontrolu, a u jednoj u okviru obimne kontrole. Ove kontrole su obuhvatile: procjenu i primjenu bančinih politika i procedura za identificiranje, mjerenje, upravljanje i kontrolu izloženosti riziku likvidnosti, politike upravljanja aktivom i pasivom, rad komiteta ili organizacionih dijelova banke zaduženih za upravljanje aktivom i pasivom banke, pregled novčanih sredstava i druge finansijske imovine u funkciji održavanja likvidnosti, ispunjenje obavezne rezerve likvidnosti, ovlaštenja, ograničenja i usklađenost sa regulativom, depozitnu funkciju - ugovaranje depozita, stabilnost i kvalitet upravljanja, koncentracije u depozitima, ročnost, limiti, uzeti krediti i drugi izvori finansiranja, njihova struktura i ročnost, organiziranost depozitne funkcije i sistema upravljanja likvidnošću i sistemi internih kontrola u ovom segmentu poslovanja banaka, održavanje ročne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza banke, regulatorno izvještavanje o likvidnosti, izvještavanje organa banke i grupe, nalazi interne revizije u segmentu likvidnosti i dr.

Upravljanje kapitalom kontrolisano je u dvije banke u tri vrste kontrola, dva puta u ciljanim kontrolama i jednom u obimnoj kontroli. Ove kontrole su obuhvatile: kvalitet upravljanja kapitalom, politike i procedure upravljanja kapitalom, sposobnost vlasnika i preuzete obaveze i snagu kapitala, planove kapitala, adekvatnosti kapitala u skladu sa regulatornim zahtjevima i profilom rizika banaka, način dokapitalizacije i usklađenost sa zakonom.

Ciljanim kontrolama prema riziku obuhvaćena je kompletna aktiva bankarskog sektora u FBiH, a neke banke su kontrolirane više puta kroz ove vrste kontrola, što je rezultiralo primjenom značajnih korektivnih mjera prema svim bankama, u vidu rješenja o izdavanju pismenog naloga, sa konkretnim nalogima i rokovima za njihovo izvršenje i pojačanim praćenjem provođenja istih u bankama.

Pregled izvršenih kontrola prema riziku daje se u Prilogu 3. ovog Izvještaja.

U 2013. godini izvršeno je 18 kontrola izvršenja naloga, što je značajno više od planiranog. Samo u tri banke izvršena je posebna kontrola izvršenja naloga. U ostalim slučajevima radi se o ciljanim kontrolama, koje su u funkciji, prije svega, adekvatne ocjene upravljanja kreditnim rizikom, jer se najviše korektivnih mjera odnosi na ovaj segment. Ove kontrole uglavnom su vršene u okviru kontrole prema riziku, na način da je vrijeme za obavljanje ovog zadatka planirano u nivou od prosječno jedne sedmice rada, sa timom od dva do tri supervizora, u zavisnosti od broja i složenosti izrečenih korektivnih mjera, te je vršena ocjena procesa usklađivanja sa regulatornim zahtjevima. Ove kontrole su, u pravilu, jednostavnije kontrole sa malobrojnijim timovima i sa kraćim vremenom trajanja, te ih je efikasnije izvršiti u obimnoj ili ciljanoj kontroli prema riziku. Povećanje broja ovih kontrola uglavnom je rezultat boljeg korištenja supervizorskih timova, kao i sinhronizacije vremenskih rokova datih i korištenih za izvršenje korektivnih mjera.

Pregled kontrola izvršenja naloga daje se u Prilogu 4. ovog Izvještaja.

U segmentu ostalih kontrola, čiji broj nije planiran, izvršeno je 8 različitih vrsta kontrola. Prema predmetu kontrole, dominiraju kontrole usklađenosti banke sa regulativom o primjeni EKS-a, promjenljivosti kamatnih stopa, procedurama i praksama u poslovanju sa jemcima i praksama izvještavanja CRK-a, a koje su obavljene u šest banaka. Potreba za ovim kontrolama rezultat je broja prigovora i pritužbi klijenata na rad banaka u ovom segmentu. Kontrole su rezultirale odgovarajućim korektivnim mjerama prema bankama, odnosno zahtjevima za njihovim usklađivanjem.

Pregled izvršenih ostalih kontrola daje se u Prilogu 5. ovog Izvještaja.

U segmentu nadzora nad upravljanjem informacionim sistemom, kao posebne vrste ciljane kontrole, obavljeno je sedam kontrola, koliko je i planirano. Ove kontrole su uključivale sljedeće: upravljačke kontrole, organizacionu strukturu IT, strategije informacionog sistema u bankama, politiku sigurnosti i interne akte banke, upravljanje IT rizicima, logičke kontrole, arhitekturu informacionog sistema, upravljanje pristupima, upravljanje operativnim i sistemskim zapisima, malicioznim kodom, resursima informacionog sistema, incidentima i korisničkim zahtjevima, kopijama (backup), promjenama i razvojem, fizičke kontrole, planove oporavka informacionog sistema, elektronsko bankarstvo, rizik eksternalizacije, kartično poslovanje i dr.

Pregled izvršenih kontrola upravljanja informacionim sistemom daje se u Prilogu 6. ovog Izvještaja.

3.1.2. Ostali poslovi

U skladu za zahtjevima i potrebama, ovaj organizacioni dio Agencije je obavljao i ostale poslove, od kojih su najznačajniji:

- (1) Saradnja sa supervizorima drugih zemalja: dogovori oko učešća u kontrolama i/ili razmjena informacija i zapisnika o izvršenim kontrolama. Predstavnici ovog organizacionog dijela Agencije aktivno su učestvovali na kolegiju supervizora, koji je organizovala Banka Slovenije (za NLB grupu), uz prezentiranje izvještaja o nadzoru pripadajuće banke. Intenzivnija saradnja ostvarena je i sa predstavnicima BRSA, a vezano za Ziraat bankarsku grupaciju, u smislu razmjene informacija iz on-site kontrole, obavještavanja o planiranim aktivnostima i pozivima za zajedničko učešće u kontrolama, te održanim sastancima prilikom njihove posjete Ziraat bankarske grupacije supsidijaru u FBiH;
- (2) Priprema i održavanje redovnih posjeta MMF-a, odnosno rad sa predstavnicima MMF-a po pitanju održavanja stabilnosti bankarskog sistema u uslovima djelovanja krize, izvještavanje i razmatranje poduzetih aktivnosti, promjene regulative, razmatranje određenih kretanja u bankarskom sistemu, naročito u segmentu kreditnih rizika, njihove eskalacije i rasta nekvalitetnih kredita, te mogućem okviru za rješavanje pitanja nekvalitetnih kredita, po pitanju kapitala i njegove adekvatnosti da pokrije rizike, rezultata stres testiranja, određenih pitanja likvidnosti, rada na novim aktima od značaja, a koje je zahtijevao MMF (Plan za vanredne situacije i Okvir za detaljan pregled aktive) i dr.;
- (3) Saradnja sa AOD-om se i u 2013. godini odvijala na principu korespondencije i razmjene određene dokumentacije, odnosno dostave određenih akata Agencije, uglavnom iz on-site kontrola (zapisnika o izvršenim kontrolama, rješenja o izdavanju pismenog naloga, te ocjena kompozitnog ranga). Održano je i nekoliko sastanaka sa predstavnicima rukovodstva AOD-a, sa ciljem razmatranja konkretnih nalaza iz kontrole, odnosno utvrđenog finansijskog stanja i poslovanja banaka, te primijenjenih korektivnih mjera Agencije prema bankama, koje su u

2013. godini imale pogoršanje svog poslovanja ili još uvijek nisu izašle iz zone nesolidnog poslovanja. Ovakve aktivnosti su se odvijale u skladu sa potpisanim MoU;

- (4) U toku 2013. godine pripremljeni su i održani sastanci sa svim eksternim revizorima koji su vršili ili vrše reviziju godišnjih izvještaja ili IT reviziju u bankama, i to u dva ili više navrata. Predmet sastanaka je, prije svega, bila revizija godišnjih izvještaja, kvaliteta izvještaja o izvršenoj reviziji, naročito u segmentu primjene MRS-a 39, adekvatnosti ispravki vrijednosti kredita i druge finansijske imovine banaka, pri čemu je Agencija istakla zahtjev za objektivnim i neovisnim radom eksternih revizora, odnosno unapređenjem kvalitete revidiranih izvještaja, posebno u segmentu obuhvata i sadržaja izvještaja o izvršenoj ekonomsko - finansijskoj reviziji banaka, ocjene metodologije za primjenu MRS 39/37 i realnosti iskazanog finansijskog rezultata, te postojanja značajnih razlika u visini i pokrivenosti portfolia ispravnih vrijednosti i RKG. Posebni sastanci su se održavali vezano za reviziju specifičnih područja - detaljan pregled aktive, koju eksterni revizori trebaju obaviti u 4 banke u FBiH;
- (5) Aktivno učešće u izradi izmjena i dopuna podzakonskih akata Agencije, odnosno participiranje u radu timova za izradu nove regulative po Bazelu II/III;
- (6) Priprema i održavanje sastanaka sa predstavnicima banaka, po posebnim i konkretnim zahtjevima; i
- (7) Priprema godišnjeg plana kontrola i rada ovog organizacionog dijela Agencije, priprema konkretnih operativnih kvartalnih planova kontrola sa konkretnim timovima, rokovima i zadacima, priprema Izvještaja o radu ovog organizacionog dijela Agencije i obavljenim kontrolama, izvještaja za rukovodstvo Agencije o obavljenim aktivnostima mjesečno, kao i drugog materijala za potrebe informiranja organa upravljanja i rukovođenja Agencije, pripremanje materijala za značajne sastanke sa predstavnicima banaka, a u okviru efikasnog nadzora banaka, te sačinjavanje određenih internih i eksternih informacija iz nadležnosti ovog organizacionog dijela.

Najveći dio poslova obavljao se na osnovu planiranih aktivnosti koje su definirane Programom rada Agencije za 2013. godinu, koje su zatim konkretizirane u kvartalnim planovima kontrola.

3.2. KONTROLE BANAKA PUTEM IZVJEŠTAJA (OFF-SITE KONTROLA)

Kontrolu, odnosno nadzor banaka putem izvještaja obavlja Odjel za off-site kontrolu, što obuhvata: prikupljanje, pregled i kontrolu izvještajnih podataka, te analize finansijskog i operativnog stanja banaka na osnovu podataka iz regulatornih izvještaja banaka koje je propisala Agencija, seta dodatnih izvještaja koje banke dostavljaju po zahtjevu Agencije, zatim korištenjem podataka iz izvještaja drugih institucija, izvještaja eksternih revizora o obavljenoj reviziji godišnjih finansijskih izvještaja banaka, ostalih podataka i informacija koje banke dostavljaju Agenciji i svih drugih raspoloživih podataka o poslovanju banaka i njihovom finansijskom stanju.

Cilj off-site finansijskih analiza je kontinuirani nadzor i periodična procjena finansijskog stanja i poslovanja pojedinačnih banaka i bankarskog sistema u FBiH kao cjeline, rano otkrivanje problema ili potencijalnih rizika u okviru pojedinačnih banaka ili sistema kao cjeline, kontrola zakonitosti rada banaka i primjene propisa i održavanja standarda propisanih odlukama Agencije, predlaganje primjene korektivnih i drugih mjera prema bankama.

U 2013. godini, u skladu s Programom rada Agencije za 2013. godinu, provedene su sljedeće aktivnosti:

- (1) Pregled, kontrola i analiza dostavljenih izvještaja i svih ostalih raspoloživih informacija i dokumentacije, te na osnovu istih sačinjavanje finansijskih analiza banaka;

- (2) Sudjelovanje u postkontrolnom postupku, praćenjem izvršenja naloženih mjera na osnovu podataka, informacija i dokumentacije dostavljene od strane banaka;
- (3) Poduzimanje korektivnih mjera prema bankama (pismo upozorenja ili rješenje o izdavanju pismenog naloga s konkretnim mjerama i rokovima za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti utvrđenih kontrolom dostavljenih izvještajnih podataka banaka, uz podnošenje prijedloga za podnošenje prekršajne prijave);
- (4) Sačinjavanje sveobuhvatnih kvartalnih informacija o bankarskom sistemu FBiH;
- (5) Sačinjavanje drugih pregleda, informacija i izvještaja za potrebe Agencije i eksternih korisnika u zemlji i inostranstvu;
- (6) Dostavljanje kvartalnih podataka CBBiH i Misiji MMF-a u BiH za FSIs i makro stres testove (po metodologiji CBBiH i MMF-a);
- (7) Saradnja i razmjena informacija sa nadležnim institucijama-regulatornim tijelima zemalja u kojima je sjedište bankarskih grupa čije su članice banke iz FBiH, kroz standardizirane formate izvještaja (godišnji supervizorski izvještaj i kvartalne informacije - Newsletter);
- (8) Unapređenje izvještajne funkcije i nadzora banaka putem propisanih izvještaja kroz prvu fazu rada na projektu „Sistem ranog upozorenja“, te daljnjem razvoju i poboljšanju informatičke podrške i baze podataka (izrada novih upita, kreiranje dodatnih izvještaja i pregleda, izmjena i dopuna postojećih izvještajnih formi i dr.);
- (9) Sudjelovanje u pripremi i/ili davanje mišljenja i komentara na prijedloge novih ili izmjene važećih propisa Agencije, akte dostavljene od drugih institucija i dr.;
- (10) Održavanje sastanaka s predstavnicima banaka, eksternim revizorima, UBBiH, CBBiH, AOD, ABRS, MMF-a, SB, drugih stranih institucija i sl.

3.2.1. Nadzor banaka putem propisanih izvještaja

U skladu sa rokovima i dinamikom dostavljanja propisanih izvještaja, redovno je vršeno primanje, pregled i kontrola izvještaja banaka, ostalih informacija i podataka o poslovanju banaka i na osnovu istih analizirano finansijsko stanje banaka, trendovi u poslovanju, profil, nivo i trend rizika kojima su banke izložene. Redovan off-site nadzor se vršio nad svih 17 komercijalnih banaka u FBiH i Razvojnou bankom FBiH.

U 2013. godini poslovanje bankarskog sektora odvijalo se, kao i nekoliko prethodnih godina, u nepovoljnom okruženju i u uslovima recesije kao posljedice i pod utjecajem finansijske, odnosno dužničke krize iz prethodnih godina. Slab ekonomski rast, teško stanje u realnom sektoru i brojni unutrašnji problemi na političkom planu, imali su direktan ili indirektan negativan utjecaj na poslovanje bankarskog sektora u FBiH. Iako su negativni trendovi iz prethodne dvije godine usporeni, nije došlo do značajnijih pozitivnih kretanja, prije svega, u dva ključna segmenta: rast i razvoj ukupnog sektora i kreditno poslovanje. Zbog ograničenog pristupa novim izvorima finansiranja, primarno stranim kreditnim linijama, kao i nastavka procesa razduživanja prema matičnim grupacijama (povrat depozita i otplata kreditnih obaveza), bankarski sektor u FBiH stagnira. Banke su nastavile sa reorganizacijom poslovne mreže i racionalizacijom troškova poslovanja, kroz smanjenje operativnih i kamatnih rashoda. U 2013. godini ostvaren je neznatan kreditni rast, dok je kreditni rizik, zbog povećanja nenaplaćenih potraživanja, odnosno nekvalitetnih kredita, imao rastući trend kod skoro svih banaka, što je posljedično utjecalo na rast rizika kapitala kod nekoliko banaka u FBiH. Likvidnost bankarskog sektora u FBiH je bila na zadovoljavajućem nivou, ali je problem nepovoljne ročne i sektorske strukture izvora finansiranja, primarno depozita, i dalje evidentan kod jednog broja banaka, što povećava rizik likvidnosti i zahtijeva pojačan nadzor ovog segmenta kod tih banaka.

Generalno, fokus off-site nadzora u 2013. godini bio je, kao i u 2012. godini, na kreditnom riziku, riziku kapitala i likvidnosti.

Kao i prethodnih godina, pod posebnim, pojačanim nadzorom bile su banke za koje je utvrđeno da imaju značajne slabosti i probleme, odnosno nesigurno i nesolidno finansijsko stanje, što je rezultiralo nezadovoljavajućim poslovanjem ili koje imaju slabosti i probleme u određenim rizičnim segmentima poslovanja (najviše kvalitet aktive i koncentracije kreditnog rizika) i kojima je Agencija naložila poduzimanje mjera i aktivnosti za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i slabosti i poboljšanje ukupnog poslovanja i/ili pojedinih rizičnih segmenata, a u skladu s usvojenom supervizijskom strategijom nadzora tih banaka u postkontrolnom postupku. Ostale banke su kontinuirano nadzirane putem pregleda i analize podataka iz regulatornih izvještaja, zatim dokumentacije, informacija i dodatnih izvještaja koju su banke dostavljale po nalogu Agencije, kao i ostale relevantne dokumentacije iz drugih organizacionih dijelova Agencije.

U 2013. godini obavljene su sljedeće aktivnosti planirane Programom rada Agencije za 2013. godinu:

- (1) Urađene su 72 kvartalne finansijske analize za 18 banaka (17 komercijalnih banaka i Razvojnu banku FBiH), koje su bile u redovnom nadzoru i to na sljedeće finansijske datume: 31.12.2012., 31.03., 30.06. i 30.09.2013. godine. Od navedenih, 16 je detaljnijih finansijskih analiza u procesu pripreme za on-site kontrole (za jednu obimnu-sveobuhvatnu kontrolu i 15 ciljanih kontrola prema riziku-segmentu poslovanja);
- (2) Pod posebnim i pojačanim nadzorom bile su 4 banke, kod kojih su on-site kontrolom i kontinuiranim off-site nadzorom utvrđene ozbiljne slabosti u poslovanju i slabe prakse upravljanja svim rizicima. Te su banke imale i obavezu da češće izvještavaju Agenciju o poduzetim i provedenim mjerama na poboljšanje ukupnog operativnog i finansijskog stanja banke. Urađeno je 17 detaljnih internih informacija o postupanju banke i efektima naloženih mjera. U skladu s usvojenom strategijom nadzora, s predstavnicima ovih bankama održano je više sastanaka, sa ciljem praćenja i analize stepena provođenja naloženih mjera i efekata na poslovanje banke;
- (3) Pod pojačanim nadzorom bilo je i 8 banaka kod kojih je on-site kontrolom utvrđena visoka izloženost kreditnom riziku i slabosti u praksama upravljanja istim ili su nastavljeni negativni trendovi i pogoršanje kvaliteta kreditnog portfolia, a kontinuiranim off-site nadzorom konstatovani i/ili negativni trendovi i kretanja pokazatelja kapitala i/ili likvidnosti. Ove banke imale su obavezu izrade planova za upravljanje nekvalitetnom aktivom i češćeg izvještavanja Agencije, dostavljanjem izvještaja o realizaciji planova i dodatne dokumentacije o poduzetim i realiziranim aktivnostima na smanjenju nekvalitetne aktive, poboljšanje kvaliteta aktive i praksi upravljanja kreditnim rizikom. Urađene su 32 informacije o izvršenom off-site nadzoru u postkontrolnom postupku praćenja provođenja naloženih mjera za potrebe odgovornih on-site supervizora;
- (4) Kontinuirani off-site nadzor u redovnom postkontrolnom postupku provoden je nad 5 banaka, praćenjem izvršavanja naloženih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti i neusklađenosti u njihovom poslovanju. Urađeno je 13 internih informacija o izvršenom nadzoru u okviru off-site postkontrolnog postupka za potrebe odgovornih on-site supervizora;
- (5) Jedna banka, koja je u prethodnim godinama imala ozbiljne probleme i slabosti u poslovanju, a koja je, nakon provođenja mjera i aktivnosti na saniranju i konsolidaciji ukupnog finansijskog stanja, u 2011. godini „izašla“ iz zone nesigurnog i nestabilnog poslovanja, bila je, kao i u 2012. godini, pod pojačanim supervizorskim nadzorom. Urađene su 4 informacije o postkontrolnom postupku i stepenu provođenja i izvršenja naloženih mjera;
- (6) Zaposlenici ovog organizacionog dijela Agencije participirali su na više sastanaka sa predstavnicima banaka, vezano za izvještavanje i/ili probleme i nejasnoće koje su bile rezultat značajnih promjena u određenim segmentima poslovanja, zatim uočenih negativnih trendova u određenim segmentima ili ukupnom poslovanju banke, izvršavanje naloženih mjera i

aktivnosti koje je banka poduzela sa ciljem otklanjanja nepravilnosti i slabosti u poslovanju i sl.

U 2013. godini, na osnovu prijedloga ovog organizacionog dijela, Agencija je prema bankama primijenila sljedeće korektivne i druge supervizorske mjere:

- (1) za jednu banku podnesena je prekršajna prijava zbog ročne neusklađenosti stavki finansijske aktive i finansijskih obaveza;
- (2) svim bankama u FBiH izdato je pismo upozorenja vezano za iskazivanje EKS-a u promotivnim i reklamnim materijalima koji se objavljuju u sredstvima javnog informisanja, na internet stranicama ili u organizacionim jedinicama banaka;
- (3) za 7 banaka izdala 9 pismenih upozorenja, koja su se odnosila na razne segmente poslovanja i to:
 - jednoj banci 3 pismena upozorenja zbog:
 - a) neadekvatne klasifikacije određenih plasmana i netačnosti podataka prijavljenih u CRK,
 - b) visoke koncentracija kreditnog rizika prema jednom klijentu,
 - c) neadekvatnog izvještavanja i postupanja po naloženim mjerama;
 - za dvije banke zbog neadekvatnog izvještavanja i postupanja po naloženim mjerama (Izveštaj o realizaciji Plana za upravljanje nekvalitetnom aktivom);
 - jednoj banci zbog planirane isplate dividende iz dobiti za 2012. godinu, koja bi dovela do neusklađenosti sa odredbama Odluke Agencije o privremenom ograničavanju i minimalnim uslovima za isplatu dividende, diskrecionih bonusa i otkup vlastitih dionica od strane banke;
 - jednoj banci zbog visokih koncentracija kreditnog rizika;
 - jednoj banci zbog neadekvatne klasifikacije (kategorije rizika) određenog klijenta; i
 - jednoj banci zbog razlike u nivou rezervisanja po MRS/MSFI i regulatornim propisima.

3.2.2. Sačinjavanje informacija o bankarskom sistemu FBiH

Nakon kontrole i obrade izvještaja banaka, sačinjeno je ukupno pet informacija o bankarskom sistemu u FBiH za potrebe rukovodstva i organa upravljanja Agencije i u svrhu eksternog izvještavanja u skladu sa zakonom, i to:

- (1) dvije godišnje Informacije o bankarskom sistemu FBiH na dan 31.12.2012. godine (po privremenim i konačnim podacima);
- (2) tri kvartalne Informacija o bankarskom sistemu FBiH sa stanjima 31.03., 30.06. i 30.09.2013.godine.

Također, za potrebe rukovodstva Agencije sačinjene su i kratke forme Informacija o bankarskom sistemu u FBiH na navedene datume.

3.2.3. Ostali poslovi

U skladu za zahtjevima i potrebama, ovaj organizacioni dio Agencije je obavljao i ostale poslove, od kojih su najznačajniji:

- (1) Saradnja i razmjena informacija sa supervizorskim institucijama zemalja u kojima je sjedište matičnih kompanija banaka iz FBiH;
- (2) Za pet banaka - članica bankarskih grupacija (četiri iz Austrije i jedna iz Slovenije) urađeni su SREP izvještaji za 2012. godinu;

- (3) Za banke, članice bankarskih grupacija iz Austrije i Slovenije (5 banaka), regulatornim institucijama u Austriji (FMA) i Sloveniji (Banka Slovenije) dostavljene su 4 redovne kvartalne supervisorske informacije (Newsletter) za potrebe nadzora banaka na konsolidovanom osnovu;
- (4) U saradnji s MMF-om, CBBiH i ABRS-om u 2013. godini nastavljen je projekt provođenja stres testova za procjenu nivoa otpornosti bankarskog sektora na stres, koji je MMF započeo sredinom 2009. godine, sa ciljem dobijanja agregiranih podataka za rekapitalizaciju banaka i potrebe finansiranja. Agencija je u 2013. godini dostavila CBBiH i Misiji MMF-a podatke za stres testove, pojedinačno po bankama, za 2012. godinu i kvartalne podatke za 2013. godinu. Nakon dostave rezultata stres testova, prema podacima sa 31.12.2012. godine, krajem maja 2013. godine Agencija je održala pojedinačne sastanke sa 5 banaka, kod kojih su rezultati stres testa pokazali dokapitalizacijske potrebe u jednom i/ili oba scenarija u jednom ili oba perioda. Predstavnici banaka upoznati su s pretpostavkama koje su korištene za projekcije osnovnog i ekstremnog scenarija, te rezultatima stres testa, a od vlasnika banaka je zatraženo očitovanje u smislu aktivnosti i mjera koje se planiraju poduzeti u pravcu jačanja kapitalne osnove i održavanja nivoa kapitala adekvatnog postojećoj i potencijalnoj izloženosti riziku, odnosno stepenu izloženosti riziku i kompleksnosti rizika kojima je banka izložena u poslovanju. Također, CBBiH je dostavila rezultate stres testova sa 31.03., 30.06. i 30.09.2013. godine. Zavisno od rezultata i iskazanog nivoa dokapitalizacijskih potreba, kao i prethodno poduzetih mjera na jačanju kapitalne osnove, Agencija je o istom informisala banke i zahtijevala da se kod planiranja adekvatnog nivoa kapitala uzmu u obzir i rezultati stres testa, te da se poduzmu aktivnosti na dokapitalizaciji iz eksternih izvora;
- (5) U 2013. godini nastavljena je saradnja s Misijom MMF-a u okviru Stand by aranžmana, te su realizovane 4 posjete predstavnika Misije MMF-a, pripremljeni su interni materijali za rukovodstvo Agencije, vezano za teme koje su bile predmet sastanaka: stanje, trendovi i promjene u bankarskom sistemu u FBiH, s fokusom na rizična područja poslovanja banaka - kvalitet aktive (nekvalitetni krediti po sektorima), profitabilnost i kreditni rast banaka, kapital i adekvatnost kapitala, likvidnost, izloženost prema matičnim bankama, rezultati stres testova, saradnja sa stranim supervizorima i dr. Agencija je i u 2013. godini redovno izvještavala Misiju MMF-a o kapitalu (kvartalno) i ročnoj usklađenosti finansijske imovine i finansijskih obaveza i deviznoj poziciji banaka (mjesečno), te dostavljala kvartalne podatke za stres testove;
- (6) U 2013. godini ostvarena je i saradnja u okviru tri misije tehničke pomoći MMF-a u BiH i to: „Pomoć za pitanje nekvalitetnih kredita u bankarskom sistemu i unapređenje okvira za rješavanje problema nesolventnosti“, „Plan za vanredne situacije i spremnost za rješavanje neočekivanih kriza finansijskog sektora, jačanje bankarske supervizije i stres testovi banaka“ i „Pripravnost za krizu i planiranje vanrednih mjera“. Za navedene misije tehničke pomoći MMF-a pripremani su traženi podaci i analize, održavani sastanci i davani prijedlozi i komentari na nacрте Izvještaja koji su pripremljeni od strane navedenih misija;
- (7) U okviru saradnje sa SB-om, dostavljani su određeni podaci o FSIs za bankarski sistem FBiH, kao i održani sastanci u okviru pripreme studije SB „Pregled finansijskog sektora Zapadnog Balkana za 2012. godinu“, u dijelu koji se odnosi na BiH;
- (8) Redovno kvartalno dostavljanje izvještaja o FSIs CBBiH za pojedinačne banke u FBiH;
- (9) Nastavljen je pojačan nadzor likvidnosti banaka u FBiH, putem dnevnog izvještavanja Agencije o poziciji likvidnosti, sedmičnog izvještavanja o štednim depozitima stanovništva i mjesečnog izvještavanja o ročnoj usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza. Takođe, posebno je praćen nivo izloženosti u izvorima finansiranja (depozitnim i kreditnim) prema grupacijama čije su članice banke iz FBiH. Kod nekoliko banaka, koje su u većinskom vlasništvu rezidenata iz BiH, pod pojačanim nadzorom bile su koncentracije u depozitima prema određenim deponentima, posebno iz sektora javnih preduzeća, u odnosu na novčana sredstva, što može biti potencijalna opasnost za likvidnosnu poziciju banke;

- (10) Saradnja i korespondencija sa ostalim institucijama u zemlji i inostranstvu (CBBiH, ABRS, AOD, UBBiH, Vijeće ministara BiH-DEI, Ured SB u BiH, BSCEE i dr.);
- (11) U sklopu održavanja redovnih kontakata i saradnje s vanjskim revizorima, u decembru 2013. godine, održani su pojedinačni sastanci sa 6 revizorskih kuća koje su dobile saglasnost Agencije za obavljanje revizije finansijskih izvještaja banaka za 2013. godinu;
- (12) Participacija u radu Projektnog tima za implementaciju Bazela II, učešće na više radionica i seminara koji su organizirani u toku 2013. godine, sačinjavanju prednacrtu podzakonskih akata Agencije (kapitalni zahtjevi za operativni rizik) i preliminarnog QIS-a (primjena standardiziranog pristupa za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik);
- (13) Participacija u radnim grupama na izradi više akata:
 - a) zajedno s predstavnicima CBBiH - Odjeljenje za finansijsku stabilnost i ABRS-a, a u skladu s preporukama Tehničke misije MMF-a, urađeni su dokumenti: "Smjernice za izradu testova na stres i korištenje prudenčijalnih instrumenata u CBBiH, FBA i ABRS" i "Memorandum o uspostavljanju Metodologije za utvrđivanje liste sistemski važnih banaka u BiH";
 - b) zajedno sa predstavnicima drugih organizacionih dijelova Agencije i predstavnicima ABRS-a, sačinjen je Prijedlog Plana za vanredne situacije, a u skladu s preporukama Tehničke misije MMF-a;
- (14) Po preporuci MMF-a urađena je Informacija o otkaznim klauzulama u ugovorima sa stranim kreditorima i ista dostavljena CBBiH;
- (15) Zajedno sa CBBiH, definirana je metodologija za 3 dodatna FSIs;
- (16) Na osnovu dostavljenih podataka i internih akata banaka, a vezano za visinu i način izračuna naknada za opomene u kašnjenju otplate kredita, urađena je analiza i Informacija o naknadama za opomene;
- (17) Sa ciljem unapređenja off-site nadzora banaka, u trećem kvartalu 2013. godine započeo je rad na projektu „Sistem ranog upozorenja“, kao dodatnog instrumenta za rano prepoznavanje i identifikaciju problema u rizičnim segmentima poslovanja banaka i pravovremeno i preventivno poduzimanje adekvatnih supervizorskih mjera, kako bi se spriječila daljnja eskalacije problema i negativnih trendova u poslovanju banke. Okončanje projekta i implementacija instrumenata planirano je u trećem kvartalu 2014. godine;
- (18) U 2013. godini nastavljena je saradnja s Odjelom EOP-a na upitima na postojećim izvještajnim obrascima u BH-BATIS sistemu, kao i kreiranje izvještajnih obrazaca iz starog sistema u BH-BATIS sistemu, uključujući i kontrolu prijenosa istorijskih podataka u novu bazu.

IV. RAD SA BANKAMA U POSEBNOM STATUSU

Agencija je, putem Sektora za nadzor banaka u posebnom statusu, u 2013. godini obavljala sve poslove vezane za preuzimanje i vođenje privremenih uprava i likvidacionih postupaka banaka u FBiH.

U 2013. godini Agencija je vodila postupak privremene uprave u jednoj banci. Sredinom 2013. godine ovaj postupak privremene uprave je okončan uvođenjem likvidacionog postupka.

Likvidacioni postupak vođen je u četiri banke, kojima je ukinuta bankarska dozvola zbog neispunjavanja zakonom propisanih uslova poslovanja.

Agencija je u 2013. godini obavila sve poslove vezane za realizaciju privremenih i likvidacionih postupaka: nadzirala rad banaka u posebnom statusu; na zahtjev privremenih i likvidacionih upravnika blokirala račune neurednih dužnika; učestvovala u pregovorima sa povjeriocima i

dužnicima banaka u posebnom statusu; vršila kontrole i analize mjesečnih, kvartalnih i godišnjih izvještaja; provodila nadzor rada privremene i likvidacione uprave u bankama; pripremala materijale i izvještaje za organe Agencije i institucije FBiH; predlagala i učestvovala u realizaciji donesenih rješenja za banke; pružala pomoć i podršku privremenim i likvidacionim upravnicima na iznalaženju potencijalnih investitora za banke u posebnom statusu.

Agencija je, putem Sektora za nadzor banaka u posebnom statusu, u skladu sa Programom rada za 2013. godinu, izvršila planirane aktivnosti.

U nastavku teksta se daje pregled aktivnosti nadzora u bankama koje su u 2013. godini bile u posebnom statusu nadzora Agencije.

4.1. POSTUPCI PRIVREMENE UPRAVE

4.1.1. Postbank BH Poštanska banka BiH d.d. Sarajevo

Rješenjem Agencije broj 04-3450/10 od 05.10.2010. godine, uvedena je privremena uprava u Postbank BH-Poštansku banku BiH d.d. Sarajevo i imenovan Privremeni upravnik.

Sa ciljem rješavanja statusa Banke, a u skladu sa očitovanjem Vlade FBiH, Privremena uprava je u 2012/2013. godini objavila i provela postupak drugog Javnog poziva za dokapitalizaciju, spajanje ili pripajanje i/ili kupovinu imovine uz otkup obaveza Banke. Komisija za provođenje postupka Javnog poziva ocijenila je ponudu Framingham Asset Management Inc. - FAM Fund sa Britanskih Djevičanskih otoka, za dokapitalizaciju Banke u iznosu od 19 miliona KM, kao najpovoljniju.

U nastavku postupka dokapitalizacije Banke, u 2013. godini, potencijalni investitor FAM Fund nije dokazao da ispunjava zakonom propisane uslove za stjecanje značajnog vlasničkog interesa i glasačkih prava u Banci, predviđenih Javnim pozivom, ZoB-om i Uputstvom za licenciranje i druge saglasnosti Agencije. Po razmatranju zahtjeva i dopuna zahtjeva, kao i dodatnih informacija od drugih institucija, utvrđeno je da su, u skladu sa članom 23. tačke 1. i 2. i članom 24. ZoB-a, ispunjeni uslovi za odbijanje izdavanja odobrenja FAM Fund-u za stjecanje značajnog vlasničkog interesa preko 66,7% dionica sa pravom glasa.

Rad Banke se u 2013. godini odvijao pod otežanim uslovima, sa smanjenim obimom poslova i nije bila u mogućnosti da ostvarenim prihodima pokrije troškove poslovanja, te je svako daljnje odlaganje rješenja statusa Banke nosilo rizike nastajanja novih gubitaka, po osnovu tužbenih zahtjeva zaposlenika Banke iz osnova razlike plaće po kolektivnom ugovoru, što je u konačnici značilo daljnje urušavanje kapitala, ugrožavanje isplate štednje i depozita, te narušavanje redoslijeda prioriteta iz člana 63. ZoB-a.

Radi zakonske obaveze zaštite depozita, Privremeni upravnik je u svom Izvještaju, pored činjeničnog stanja o neispunjavanju zakonom propisanih uslova poslovanja Banke, predložio likvidacioni postupak kao mjeru zaštite depozita. Agencija je, razmatrajući Izvještaj privremenog upravnika sa prijedlogom uvođenja likvidacionog postupka, a shodno odredbama člana 17. stav 1. tačke 3. i 7., člana 58. stav 2. tačka 1. i člana 59. i 61. ZoB-a, donijela Rješenje broj: 06-2086/13 od 20.6.2013. godine i otvorila likvidacioni postupak, oduzela dozvolu za rad i imenovala Likvidacionog upravnika Banke.

O postupanju Agencije, informisana je Vlada FBiH na 79. sjednici od 25.7.2013. godine, putem Izjašnjenja Agencija i Izvještaja radne grupe, formirane od Vlade FBiH, koju čine predstavnik Vlade FBiH, FMF-a i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija.

4.2. POSTUPCI LIKVIDACIONIH UPRAVA

4.2.1. Postbank BH Poštanska banka BiH d.d. Sarajevo

Rješenjem Agencije broj: 06-2086/13 od 20.6.2013. godine otvoren je likvidacioni postupak, oduzeta dozvola za rad i imenovan Likvidacioni upravnik Banke.

U 2013. godini, Likvidaciona uprava je, u skladu sa svojim ovlaštenjima i obavezama, provela proces utvrđivanja i formiranja likvidacione imovine i likvidacionih obaveza, sa ciljem namirenja depozitara i drugih vjerovnika Banke.

Agencija je, u skladu sa Zaključkom Odbora za ekonomsku i finansijsku/financijsku politiku Parlamenta FBiH sa 25. sjednice od 25.09.2013. godine, sačinila i dostavila Vladi FBiH Informaciju o Postbank BH d.d. Sarajevo u likvidaciji. Ova Informacija je razmatrana na 85. sjednici Vlade FBiH, dana 31.10.2013. godine. Informacija o Postbank BH u likvidaciji je razmatrana i na 21. sjednici Ekonomsko-socijalnog Vijeća za teritoriju FBiH, dana 05.11.2013. godine.

Sa ciljem unovčavanja likvidacione imovine Banke i postizanja maksimalne cijene, uz osiguranje ravnopravnosti mogućih kupaca-preuzimatelja, Banka je 23.09.2013. godine objavila Javni poziv kojim se pozivaju banke u BiH da podnesu ponude za kupovinu i/ili preuzimanje imovine, uz preuzimanje obaveza Banke u likvidaciji.

Po Javnom pozivu u predviđenom roku, a nakon pregleda Banke (due diligence postupak), zaprimljene su dvije ponude banaka (Union banka d.d. Sarajevo i Moja banka d.d. Sarajevo).

Na osnovu odluke Komisije za provođenje Javnog poziva o izboru prvorangirane ponude, Likvidacioni upravnik je donio Odluku o izboru Moja banka d.d. Sarajevo kao najpovoljnijeg ponuđača, te sačinio Izvještaj o finansijskom stanju i provođenju plana likvidacije Banke.

U okviru realizacije ponude i provođenja plana likvidacije imovine i obaveza, Banka i Moja banka d.d. Sarajevo potpisale su 18.12.2013. godine Sporazum o preuzimanju dijela aktive uz preuzimanje i isplatu srazmjernog dijela obaveza Banke. Dana 27.12.2013. godine potpisani su pojedinačni ugovori i izvršen prijenos ugovorenih stavki imovine i obaveza na Moja banka d.d. Sarajevo.

Likvidaciona uprava je krajem 2013. godine, u skladu sa planiranim aktivnostima, osigurala uslove da Moja banka d.d. Sarajevo, kao novi obveznik, odmah izvrši isplatu štednih uloga i depozita Banke u 100%-tnom iznosu. Isplata štednje i depozita počela je 06.01.2014. godine na šalterima Moja banka d.d. Sarajevo, o čemu su štediše i depozitari blagovremeno obaviješteni.

Realizacijom ponude Moja banka d.d. Sarajevo omogućeno je izmirenje svih obaveza Banke prema depozitima i obaveza od prvog do petog reda prioriteta, odnosno izmireno je 88,6% ukupnih bilančno iskazanih obaveza Banke u likvidaciji.

Preostali dio obaveza Banke od 11,4%, koje nisu bile predmet Ponude, namirivat će se u daljnjem postupku iz preostale imovine Banke, koja je po knjigovodstvenim evidencijama veća od obaveza. Namirenje preostalih obaveza, kao i dioničara Banke, vršit će se tijekom 2014. godine, u zavisnosti od dinamike i visine unovčavanja preostalih potraživanja i imovine Banke u likvidaciji.

4.2.2. Hercegovačka banka d.d. Mostar

Privremena uprava u Hercegovačku banku d.d. Mostar uvedena je 6.4.2001. godine, Odlukom Visokog predstavnika za BiH broj: 96/01 od 5.4.2001. godine („Službene novine FBiH“, broj: 12 od 6.4. 2001. godine). Za privremenog upravnika imenovana je gospođa Toby Robinson.

Visoki predstavnik za BiH je, u decembru 2006. godine, vođenje postupka privremene uprave prenio na Agenciju, kada je započela aktivnost na preuzimanju i vođenju postupka.

Privremena uprava Banke u Izvještaju iz 2012. godine konstatuje da Banka ne ispunjava zakonske uslove za nastavak rada, pa je predložila oduzimanje dozvole za rad i pokretanje likvidacionog postupka nad Bankom. Agencija je prihvatila prijedlog Privremenog upravnika i Rješenjem broj: 06-2080/12 od 11.7.2012. godine oduzela dozvolu za rad, ukinula postupak privremene uprave i otvorila likvidacioni postupak nad Bankom.

Najveće probleme Banke tokom 2013. godine, kao i u ranijem periodu, predstavljaju:

- pravna nesigurnost po pitanju vlasništva Banke na imovini Terminala tečnih goriva Dretelj Čapljina, koji je Vlada FBiH Odlukom br. 522/06 od 07.9.2006. godine, ustupila firmi Terminali FBiH d.o.o. i pored činjenice da Banka posjeduje ZK izvatke, sa upisanim vlasništvom na ovoj imovini, i
- pitanje sanacije i nastavka poslovanja supsidijara Banke. Banka je do 2005. godine stekla vlasništvo od 97% udjela u Hercegovina osiguranju d.d. Mostar, nad kojim je Agencija za nadzor osiguranja FBiH uvela mjere preustroja i imenovala privremenog upravnika.

U skladu sa izraženim interesom Vlade FBiH da se jača bankarski sektor i banke u kojima je FBiH većinski vlasnik (Union banka d.d. Sarajevo), kao i rješavanje statusa, zaštite depozita i radnih mjesta Banke u likvidaciji, Vlada FBiH je 18.7.2013. godine, razmatrala Inicijativu Agencije sa informacijom o stanju i mogućem rješenju Hercegovačke banke d.d. Mostar u likvidaciji i donijela Zaključak broj: 710/2013, kojim se:

- daje saglasnost da Union banka d.d. Sarajevo obavi pregled (due diligence postupak) Hercegovačke banke d.d. Mostar u likvidaciji, na osnovu kojeg će izvršiti preuzimanje imovine, uz preuzimanje srazmjernog dijela obaveza Hercegovačke banke d.d. Mostar u likvidaciji,
- da potraživanja FMF-a i Federalnog zavoda MIO/PIO od Hercegovačke banke d.d. Mostar u likvidaciji preuzme Union banka d.d. Sarajevo, sa ciljem daljnjeg prijenosa u kapital Union banke d.d. Sarajevo,
- da Union banka d.d. Sarajevo preuzme po procijenjenoj vrijednosti i objekte Naftnog terminala Dretelj Čapljina sa pripadajućim zemljištem,
- zadužuje Union banka d.d. Sarajevo da, nakon što izvrši pregled i preuzme imovinu i obaveze Hercegovačke banke d.d. Mostar u likvidaciji, u roku od 90 dana, isplati štediše, deponente i ostale vjerovnike Banke, po redoslijedu prioriteta.

Banka je u 2013. godini obavila planirane poslove vezano za osiguranje uslova realizacije Zaključaka Vlade FBiH o mogućem rješenju statusa Banke u likvidaciji.

Nezavisna revizorska kuća Deloitte d.o.o. Sarajevo je 30.06.2013. godine sačinila Izvještaj o reviziji finansijskog stanja i poslovanja Banke u periodu likvidacije.

Banka je 13.11.2013. godine uputila Poziv svim bankama u BiH, kojim se pozivaju zainteresirane banke da izvrše pregled Banke i podnesu svoje ponude za preuzimanje obaveza, uz preuzimanje srazmjernog dijela imovine Banke.

Komisija, imenovana od strane Likvidacionog upravnika, je u Izvještaju konstatovala da je po Pozivu u roku, do 21.12.2013. godine, interes iskazala samo jedna banka - Union banka d.d. Sarajevo, koja je izvršila i pregled (due diligence) Banke.

Union banka d.d. Sarajevo je, umjesto Ponude, dostavila Informaciju po osnovu poziva na Ponudu, u kojoj izražava spremnost nastavka aktivnosti na postizanju dogovora i podržavanja aktivnosti koje provode Vlada FBiH, Agencija i Banka.

4.2.3. Gospodarska banka dd Mostar

Likvidaciona uprava je u 2013. godini poduzela aktivnosti i mjere na osiguravanju dokumentacije o vlasništvu nad imovinom Banke, radi stvaranja uslova za postupak uknjižbe vlasništva i unovčavanja likvidacione imovine Banke.

Osnovna problematika dosadašnjeg toka vođenja likvidacionog postupka je u sporosti procesa pribavljanja valjane dokumentacije i dokazivanja prava vlasništva Banke na imovini, kao i uknjižbe poslovnih objekata u vlasništvo Banke, što je i razlog poništenja ranije objavljenog Javnog poziva za prodaju jednog objekta Banke.

Sa ciljem ubrzanja postupka pribavljanja pravovaljanih dokaza o vlasništvu poslovnih prostora, Banka je u ovom periodu angažovala i advokatski ured u Mostaru.

Tokom 2013. godine pripremljene su i dokumentovane evidencije koje se odnose na likvidacionu imovinu i likvidacione obaveze Banke, te se njihovo unovčavanje i likvidacija očekuje nakon okončanja postupka utvrđivanja i uknjižbe vlasništva na imovini.

4.2.4. Komercijalna banka dd Tuzla

U postupku privremene uprave, riješeni su depoziti i druge obaveze banke u 85%-tnom iznosu. Na preostalom dijelu imovine i obaveza, otvoren je likvidacioni postupak.

Aktivnosti likvidacionog upravnika u 2013. godini svedene su na vođenje sudskih sporova i pokušaje naplate preostalih potraživanja Banke, te učešće u sporovima vezanim za naplatu potraživanja koje je preuzela UniCredit Bank d.d. Mostar.

U narednom periodu se očekuje naplata potraživanja od Gospodarske banke d.d. Mostar u likvidaciji i izmirenje dijela obaveza iz prvog i četvrtog reda prioriteta, čime bi se stekli preduslovi za okončanje ovog postupka.

V. SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI

5.1. KONTROLE SPNiFTA

Programom rada Agencije za 2013. godinu planirano je da se putem Sektora za kontrolu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u 2013. godini izvrši 39 kontrola i to: 18 kontrola usklađenosti poslovanja banaka sa standardima SPNiFTA, 7 kontrola usklađenosti poslovanja lizing društava sa standardima SPNiFTA i 14 kontrola izvršenja naloga datih MKO u FBiH.

U 2013. godini izvršeno je 38 kontrola, što predstavlja 97,43% u odnosu na planirani broj kontrola, od toga 18 kontrola usklađenosti poslovanja banaka (izvršenje 100%), 7 kontrola usklađenosti poslovanja lizing društava (izvršenje 100%) i 13 kontrola izvršenja naloga datih MKO (izvršenje 93%). Planirana kontrola izvršenja naloga u MKF VORTT-INVEST nije izvršena, jer je ova MKF prestala sa radom u 2013. godini. Shodno ovoj činjenici, izvršene su sve Programom predviđene kontrole u godini koja je završila 31.12.2013.

U narednoj tabeli daje se pregled planiranih i ostvarenih kontrola prema vrstama kontrole i finansijskim institucijama za čiji nadzor je nadležna Agencija:

R. br.	Vrsta kontrole	Planirano	Ostvareno	Procent izvršenja (%)
1.	Kontrola usklađenosti poslovanja banaka	18	18	100
2.	Kontrola usklađenosti poslovanja lizing društava	7	7	100
3.	Kontrola izvršenja naloga u MKO	14	13	93
4.	Ukupno	39	38	97

5.1.1. Kontrole usklađenosti poslovanja banaka sa standardima SPNiFTA

Tokom 2013. godine izvršene su kontrole usklađenosti sa standardima SPNiFTA u sljedećim bankama:

R. b.	Naziv banke	Dani pripr.	Period kontrole	Br. dana	Dani postk. post.	Br. kontr.	Broj kontrolor/dana
1	2	3	4	5	6	7	$8=7 \times (3+5+6)$
1.	Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo	2	09.-18.01.	8	7	2	34
2.	ZiraatBank BH d.d. Sarajevo	2	28.01.-08.02.	10	3	3	$(2 \times 15 + 1 \times 10) = 40$
3.	Intesa SanPaolo Banka d.d. Sarajevo	2	25.02.-08.03.	9	4	3	45
4.	Sparkasse Bank d.d. Sarajevo	2	01.-11.04.	9	3	3	42
5.	Bosna Bank International d.d. Sarajevo	2	18.-26.04.	7	3	3	36
6.	Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo	3	13.-24.05.	10	4	3	51
7.	Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Mostar	1	03.-12.06.	8	2	5	55
8.	Moja banka d.d. Sarajevo	2	21.-28.06.	6	4	3	$(2 \times 12 + 1 \times 9) = 33$
9.	Komercijalno investiciona banka d.d. Velika Kladuša	2	24.-28.06.	5	5	2	24
10.	Sberbank BH d.d. Sarajevo	2	17.-25.07.	7	5	3	42
11.	Vakufska banka d.d. Sarajevo	1	14.-22.08.	7	3	3	33

12.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	1	03.-11.09.	7	3	3	33
13.	NLB Banka d.d. Tuzla	1	11.-20.09.	8	5	3	(2x14+1x11)=39
14.	Investiciono komercijalna banka d.d. Zenica	1	30.09.-04.10. 10.-11.10	7	5	2	26
15.	UniCredit Bank d.d. Mostar	2	01.-10.10.	8	5	3	45
16.	Union banka d.d. Sarajevo	1	04.-11.11.	6	5	3	36
17.	BOR banka d.d. Sarajevo	1	18.-26.11.	6	3	2	20
18.	Razvojna banka FBiH Sarajevo	1	02.-06.12.	5	3	2	18

* promjena broja kontrolora

Za izvršenje 18 kontrola usklađenosti poslovanja banaka sa standardima SPNiFTA utrošeno je ukupno 652 kontrolor dana, a za pripremu izvršenja navedenih kontrola trebalo je 82 kontrolor dana. U on-site kontrolama (period kontrole proveden u banci) je utrošeno 373 kontrolor dana, a na postkontrolni postupak je utrošeno 197 kontrolor dana.

U ovim kontrolama utvrđeno je ukupno 137 neusklađenosti i nepravilnosti, od čega se 17 odnosilo na politike o prihvatljivosti klijenta, 42 na politiku o identifikaciji klijenta, 46 na politiku o stalnom praćenju računa i transakcija, te 32 na politiku o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Za otklanjanje ovih nepravilnosti bankama je, rješenjima Agencije o izdavanju pismenog naloga, dato 112 naloga. Prilikom definiranja naloga vodilo se računa o aktivnostima koje bi banke trebale da poduzmu sa ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, tako da je broj datih naloga manji od broja utvrđenih nepravilnosti, s obzirom da su jednim nalogom definirane aktivnosti koje bi trebale da rezultiraju otklanjanjem dvije ili više konstatovanih nepravilnosti i neusklađenosti. Ovo se uglavnom odnosi na identifikaciju klijenata i praćenje računa i transakcija klijenata.

5.1.2. Kontrole usklađenosti poslovanja lizing društava sa standardima SPNiFTA

U 2013. godini izvršeno je 7 kontrola usklađenosti poslovanja sa standardima SPNiFTA u sljedećim lizing društvima:

R. b.	Naziv banke	Dani pripreme	Period kontrole	Broj dana	Dani postk. post.	Br. kontr.	Broj kontr. /dana
1	2	3	4	5	6	7	8=7x (3+5+6)
1.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	1	10.-17. 01.	6	2	2	18
2.	Euroleasing d.d. Mostar	1	18.-21. 02.	4	5	2	20
3.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	1	19.-22. 03.	4	3	3	24
4.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	1	03.-05. 04.	3	4	2	16
5.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	1	23.-26. 04.	4	3	2	16
6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	1	13.-16. 05.	4	3	2	16
7.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	1	27.-29. 05.	3	4	2	16

Za izvršenje navedenih kontrola u lizing društvima utrošeno je 126 kontrolor dana, a za pripreme istih 15 kontrolor dana. U on-site kontrolama (period kontrole proveden u banci) je utrošeno 60 kontrolor dana, a na postkontrolni postupak je utrošen 51 kontrolor dan.

U ovim kontrolama utvrđeno je ukupno 50 neusklađenosti i nepravilnosti, od čega se 7 odnosi na politike o prihvatljivosti klijenta, 20 na politiku o identifikaciji i praćenju aktivnosti klijenta, a na

politiku o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti 23 neusklađenosti i nepravilnosti.

Za otklanjanje konstatovanih neusklađenosti i nepravilnosti lizing društvima je, rješenjima Agencije o izdavanju pismenog naloga, dato 42 naloga. Prilikom davanja naloga vodilo se računa o aktivnostima koje bi lizing društva trebala da poduzmu sa ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti i nepravilnosti, tako da je broj datih naloga manji od broja utvrđenih nepravilnosti, s obzirom da su jednim nalogom definirane aktivnosti koje bi trebale da rezultiraju otklanjanjem dvije ili više nepravilnosti, a odnosi se na identifikaciju clijenata i praćenje aktivnosti clijenata, te na upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Zbog nepostupanja po datim nalogima Agencije predloženo je da se lizing društvu Euroleasing d.d. Mostar oduzme dozvola za obavljanje poslova lizinga. Na osnovu ovog prijedloga, a shodno Zaključku Odbora za superviziju, Agencije je ovom društvu oduzela dozvolu za obavljanje poslova lizinga.

5.1.3. Kontrole izvršenja naloga datih MKO

U 2013. godini izvršeno je 13 kontrola izvršenja naloga datih rješenjima Agencije o izdavanju pismenog naloga u segmentu SPNiFTA u sljedećim MKO:

R. b.	Naziv MKO	Dani pripreme	Period kontrole	Broj dana	Dani postk. postupka	Broj kontr.	Broj kontr/dana
1	2	3	4	5	6	7	$8=7 \times (3+5+6)$
1.	MKF Sunrise Sarajevo	1	09.-11.07.	3	2	3	18
2.	MKF Lider Sarajevo	1	15.-17.07.	3	2	2	12
3.	MKF Melaha Sarajevo	1	05.-06.08.	2	2	2	10
4.	MKF EKI Sarajevo	1	28.-30.08.	3	2	3	18
5.	MKF Mikra Sarajevo	1	03.-05.09.	3	2	2	12
6.	MKF Mikro Aldi Goražde	1	17.-19.09.	3	2	2	12
7.	MKF LOK Sarajevo	2	24.-26.09.	3	4	2	18
8.	Prva islamska MKF Sarajevo	1	22.-25.10.	4	1	2	12
9.	MKF Prizma Sarajevo	1	23.-25.10.	3	2	2	12
10.	MKF MI BOSPO Tuzla	1	04.-07.11.	4	2	2	14
11.	MKD Adria mikro Mostar	1	18.-21.11.	4	2	2	14
12.	MKF SANI Zenica	1	03.-04.12.	2	1	2	8
13.	MKF Partner Tuzla	1	17.-18.12.	2	2	2	10

Za izvršenje ovih kontrola utrošeno je 170 kontrolor dana, a za pripreme istih 30 kontrolor dana. U on-site kontrolama (period kontrole proveden u banci) je utrošeno 84 kontrolor dana, a na postkontrolni postupak 56 kontrolor dana.

Zbog nepostupanja po datim nalogima, predloženo je Odboru za superviziju da se jednoj MKF oduzme dozvola Agencije za obavljanje poslova mikrokreditiranja.

5.2. OSTALE AKTIVNOSTI

5.2.1. Radna grupa institucija BiH za SPNiFTA

Sa ciljem postizanja potrebnog napretka u usklađivanju zakonodavstva BiH sa međunarodnim standardima SPNiFTA (FATF preporuke i EU direktive), u okviru rada ove radne grupe dati su

izvještaji o postupanju po preporukama MONEYVAL komiteta Vijeća Evrope, koje je prihvatilo Vijeće ministara BiH, koje se odnose na dugi rok, o kojim se raspravljalo na sjednicama MONEYVAL komiteta Vijeća Evrope. Bitno je naglasiti da se postupilo po svim preporukama za navedene rokove, a za koje je Agencija bila nosilac naloženih aktivnosti. U 2013. godini donesen je Zakon o izmjenama i dopunama ZoB-a, kojim je izvršeno usklađivanje sa Preporukom 13. i Posebnom preporukom IV.

Bitno je naglasiti da BiH još uvijek veoma teško izvršava obaveze koje je se tiču preporuka MONEYVAL komiteta Vijeća Evrope, koje su pretočene u Akcioni plan. Naime, još uvijek nisu usklađeni krivični zakoni u BiH u dijelovima koji se odnose na krivično djelo pranja novca i krivično djelo finansiranja terorističkih aktivnosti. Poseban problem predstavlja nedonošenje izmijenjenog, odnosno dopunjenog Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

5.2.2. Radna grupa za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

Radna grupa je formirana Odlukom Vijeća ministara BiH i njen osnovni zadatak je sačinjavanje Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Ova radna grupa je vrlo intenzivno radila tokom prvog polugodišta 2013. godine. Krajem 2012. godine u proceduru je prosljeđen Nacrt Zakona, iako o njemu nije postignut jedinstven stav svih članova radne grupe. Kao posljedica navedenog, bilo je brojnih primjedbi na ovaj Nacrt, kako od strane domaćih, tako i međunarodnih institucija i organa (Ministarstvo pravde BiH, DEI, Sud BiH, Ministarstvo pravde RS, Ministarstvo unutrašnjih poslova RS i Ministarstvo finansija RS, Direkcije za finansije i Policije Brčko Distrikta, te Vijeće Evrope). Zbog ovih primjedbi, radna grupa je nastavila sa radom sa ciljem analiziranja dostavljenih primjedbi i njihovom eventualnom prihvatanju ili odbijanju. Shodno primjedbama Ministarstva pravde BiH, Odluka Vijeća ministara BiH je promijenjena, tako da se nastavilo raditi na sačinjavanju Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Rad na izradi ovog Zakona je okončan sredinom 2013. godine, ali opet bez potpune saglasnosti članova radne grupe. Nacrt Zakona još uvijek nije upućen u parlamentarnu proceduru, što predstavlja poseban problem za BiH pred novi krug procjene usklađenosti.

5.2.3. Radna grupa za podršku službama za provođenje zakona i borbu protiv pranja novca (IPA 2012-2013)

Radna grupa za podršku službama za provođenje zakona i borbu protiv pranja novca, koja je formirana u vezi sa aktivnostima na programiranju instrumenata za Predpristupnu pomoć IPA 2012-2013, u skladu sa prioritetima dobivenim od EK, radila je u 2012. godini. U dijelu ovog projekta koji se odnosi na borbu protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti članovi radne grupe su, u potrebnom vremenu, postigli usaglašenost, tako da je definiran okvir za indicirani iznos pomoći od 2.500.000 EUR-a, koji je od strane Državnog IPA koordinatora (DIPAK) prosljeđen na usvajanje EK. Međutim, u 2013. godini smanjen je državni paket IPA 2013 i zaustavljene su daljnje aktivnosti u vezi sa pripremom IPA II (2014-2020).

5.2.4. Radna grupa za izradu zakonskog okvira za primjenu FATCA zahtjeva

U decembru 2013. godine započela je sa radom radna grupa za izradu zakonskog okvira koji bi omogućio postupanje po zahtjevima poreskih vlasti SAD sadržanih u FATCA, kojim bi trebalo da odgovore banke u BiH. U rad ove radne grupe uključeni su predstavnici CBBiH, Ministarstva finansija i trezora BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, entitetskih ministarstva finansija, entitetskih

agencija za bankarstvo, Državne agencije za istrage i zaštitu, Agencije za zaštitu ličnih podataka i UBBiH. Radna grupa je donijela zaključke i definirala naredne aktivnosti koje bi trebalo poduzeti sa ciljem donošenja zakonskog okvira koji će omogućiti postupanje po FATCA zahtjevima. Od 01.07.2014. godine bi trebalo da počne izvještavanje banaka u BiH po FATCA zahtjevima.

VI. NADZOR POSLOVANJA MKO

Tokom 2013. godine obavljeno je 7 kontrola MKO, izdato ukupno 33 naloga za unapređenje rada MKO, kao i otklanjanje svih uočenih nepravilnosti u radu MKO, te su obrađena dva zahtjeva iz segmenta licenciranja koja imaju značajan efekt na mikrokreditni sistem (oduzimanje dozvole i prijenos imovine poslije izmirenja obaveze jedne MKF i prijenos imovine u postojeće MKD).

U okviru segmenta off-site kontrola sačinjeno je 5 Informacija o mikrokreditnom sistemu i propisan je novi izvještajni obrazac za praćenje likvidnosti MKO, te su izvršene i druge aktivnosti iz ovog segmenta nadzora.

U toku 2013. godine, Agencija je, putem Sektora za nadzor MKO, obavila navedene aktivnosti, kako slijedi:

6.1. POSLOVI KONTROLE POSLOVANJA MKO

6.1.1. Off-site kontrola

Off-site kontrola obuhvata: prikupljanje, pregled, unos i analizu mjesečnih i kvartalnih izvještaja MKO na obrascima i u rokovima koje je propisala Agencija, prikupljanje i pregled izvještaja eksternog revizora o obavljenoj reviziji godišnjih finansijskih izvještaja MKO i njihovih pisama rukovodstvu, pregled ostalih podataka i informacija, te dodatno propisanih izvještajnih obrazaca koje MKO dostavljaju na zahtjev Agencije i svih drugih raspoloživih podataka o poslovanju MKO i njihovom finansijskom stanju. Na osnovu prikupljenih i analiziranih izvještaja MKO, podaci se konsolidiraju u formi informacija o stanju u mikrokreditnom sektoru F BiH, koje na kvartalnom nivou u okviru off-site aktivnosti, priprema ovaj organizacioni dio Agencije, a usvaja Upravni odbor Agencije.

Analizom finansijskih izvještaja MKO omogućeno je kontinuirano praćenje i nadzor finansijskog stanja i poslovanja svake MKO pojedinačno i konsolidirano na nivou cjelokupnog mikrokreditnog sektora u F BiH, zatim kontrola zakonitosti rada MKO i primjene propisa, te praćenje stepena ispunjenosti standarda poslovanja MKO propisanih odlukama Agencije.

U 2013. godini, saglasno Programu rada Agencije za 2013. godinu, provedene su sljedeće aktivnosti iz off-site kontrole MKO:

- (1) unos, kontrola i analiza 159 mjesečnih izvještaja o ponderisanim nominalnim kamatnim stopama i EKS po mikrokreditima, konsolidiranje mjesečnih izvještaja na nivou mikrokreditnog sektora, te praćenje trendova kretanja kamatnih stopa na mikrokredite o kojima se na kvartalnom nivou (u okviru informacija) prezentiraju najviše, odnosno najniže kamatne stope u MKO;
- (2) unos, kontrola i analiza 1.210 izvještaja MKO, te konsolidiranje kvartalnih izvještaja na nivou mikrokreditnog sektora na osnovu izvještaja MKO koje su bile u redovnom nadzoru i to na finansijske datume: 31.12.2012. godine – po privremenim i po konačnim podacima, te 31.03., 30.06. i 30.09.2013.godine;

- (3) priprema Izvještaja o razlikama između preliminarnih i konačnih izvještajnih podataka za mikrokreditni sektor (pojedinačno po MKO i zbirno na nivou sektora);
- (4) finaliziranje tabela za izračun koeficijenata i ključnih pokazatelja poslovanja MKO, kojim je olakšana i poboljšana analiza izvještaja koje dostavljaju MKO, te je prvi konsolidirani izvještaj sa pokazateljima, pojedinačno po MKO i zbirno na nivou sektora, izrađen prema podacima sa stanjem na dan 30.06.2013. godine;
- (5) sa ciljem boljeg sagledavanja likvidnosne pozicije MKO, u prvoj polovini 2013. godine, kreiran je novi izvještajni obrazac – „Izvještaj o likvidnosti“, koje su MKO od 30.06.2013. godine obavezne dostavljati na kvartalnom nivou, sa ostalim izvještajima koji se dostavljaju Agenciji u propisanim rokovima;
- (6) nakon unosa, pregleda i analize izvještaja MKO, ovaj organizacioni dio Agencije pripremio je ukupno pet informacija o mikrokreditnom sistemu FBiH usvojenih na sjednicama Upravnog odbora Agencije koji su javno dostupni dokumenti i služe za eksterno izvještavanje i to:
 - dvije godišnje Informacije o mikrokreditnom sistemu FBiH na dan 31.12.2012. godine (po privremenim i konačnim podacima), i
 - tri kvartalne Informacije o mikrokreditnom sistemu FBiH (stanja na dan 31.03., 30.06. i 30.09.2013. godine).
 Uz sveobuhvatne kvartalne informacije o mikrokreditnom sistemu FBiH, za potrebe rukovodstva Agencije, pripremane su i skraćene kvartalne informacije o mikrokreditnom sistemu FBiH (pet informacija);
- (7) u novembru 2013. godine izvršeno je usklađivanje i dorada Informacije o mikrokreditnom sistemu FBiH, a sve sa ciljem unificiranja informacija o stanju finansijskog sektora koji je pod nadzorom Agencije (bankarski sektor, mikrokreditni sektor i sektor lizing društava). Prva doradana Informacija pripremljena je za III kvartal 2013. godine;
- (8) po prijemu revizorskih izvještaja u 2013. godini, izvršen je pregled istih o obavljenoj eksternoj reviziji finansijskih izvještaja za 13 MKO na dan 31.12.2012. godine i pisama upravi, kao i praćenje objave 13 skraćenih revizorskih izvještaja u dnevnoj štampi. MKO-ima koje nisu dostavile pismo upravi i/ili kopiju skraćenog revizorskog izvještaja, poslana je urgencija, te su iste u kratkom roku kompletirale dokumentaciju koja se tiče izvještaja eksterne revizije za godinu koja je završila 31.12.2012.;
- (9) s obzirom da se u ovom organizacionom dijelu Agencije vrši i on-site i off-site kontrola MKO, prilikom pripreme za on-site kontrole (obimne, ciljane ili kontrole izvršenja naloga), u okviru off-site aktivnosti, pripremaju se informacije o MKO-ima koje su predmet kontrole na osnovu izvještaja koje MKO dostavljaju Agenciji na mjesečnom ili kvartalnom nivou;
- (10) kontinuirani off-site nadzor u redovnom postkontrolnom postupku provođen je nad 10 MKO, praćenjem izvršenja naloženih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti i neusklađenosti u njihovom poslovanju u propisanim rokovima i to ukupno 283 naloga datih MKO rješenjima Agencije;
- (11) u toku 2013. godine izdata su 4 uputstva, odnosno instrukcije po pitanju elektronskog izvještavanja MKO u pogledu obrazaca bilans stanja i bilans uspjeha, obrasca MKO - FBA, uputstva u vezi s usklađivanjem podataka o organizacionim dijelovima MKF, popunjavanja novog obrasca (Izvještaj o likvidnosti), te su MKO-ima date preporuke u vezi s obračunom i naplaćivanjem naknada za slanje opomena;
- (12) u koordinaciji sa Odjelom za EOP definirane su potrebe i prilagođavanje izvještajnih obrazaca, uvođenje novih obrazaca za izvještavanje MKO, kao i dalji koraci za razvoj programa za prikupljanje i procesuiranje izvještaja MKO koji su se unosili manualno, obzirom da svi izvještaji koje MKO dostavljaju Agenciji na kvartalnom nivou nisu informatički podržani. Imajući u vidu naprijed navedeno, u 2013. godini od ključnog značaja je bila informatička podrška EOP-a, u smislu potpune implementacije produciranja zbirnih izvještaja MKO sa izlaznim podacima na nivou mikrokreditnog sektora, prema definiranim potrebama ovog organizacionog dijela Agencije, koji vrši obradu i analizu izvještaja MKO.

6.1.2. On-site kontrola

U toku 2013. godine izvršena je jedna sveobuhvatna kontrola, jedna ciljana kontrola, te pet kontrola izvršenja naloga, od kojih je za jednu kontrolu, zbog velikog broja nepravilnosti i izdatih naloga, bilo potrebno značajno vrijeme za okončanje postkontrolnog postupka.

Sveobuhvatne kontrole su složenije i zahtjevnije, kako po predmetu rada, tako i po resursima i dužini trajanja kontrole, a obavljaju se prema prioritetu, odnosno slučajevima bitno poremećenog poslovanja uslijed značajnih slabosti u upravljanju, prije svega, kreditnim rizikom i rizikom zarade, što je u većoj mjeri imalo negativan utjecaj na kapital, ranije detektiranog nesolidnog upravljanja poslovanjem, zbog čega je gubitak iz poslovanja pogoršan, te ostvarivanja značajnih trendova rasta poslovanja u uslovima finansijske i dužničke krize. Sve MKO značajnog obima poslovanja su zaključno sa 2013. godinom bile predmetom sveobuhvatne kontrole.

Sveobuhvatna kontrola poslovanja je podrazumijevala kontrolu kvalitete upravljanja i rukovođenja, aktive i upravljanje kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kontrolom kapitala i posebno doniranih sredstava, kontrolom usklađenosti sa standardima poslovanja definiranih zakonskim i podzakonskim okvirom u ovom segmentu. Cilj sveobuhvatne kontrole je bio da se izvrši pregled poslovanja MKO, a eventualne slabosti i nepravilnosti definiraju i otklone, kako bi se uspostavio pouzdan sistem u kojem će klijenti biti transparentno informisani o načinu obračuna i visini EKS na mikrokredite, u kojem jemci neće biti izloženi većem riziku neplaćanja kredita od strane dužnika, nego što je to imanentno samoj preuzetoj funkciji jemca u skladu sa zakonom, te u kojoj će se osigurati stabilan sistem koji prvenstveno služi u skladu sa predmetnim zakonom.

Nakon obavljenih kontrola, vršen je postkontrolni postupak.

Ključni nalazi i nepravilnosti utvrđene kontrolama i postupci

On-site kontrolama koje su obavljene u toku 2013 godine utvrđeno je da većina MKO posluje u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, te ciljevima radi kojih su i osnovane. Većina MKO je u značajnoj mjeri postupila po nalogima i preporukama Agencije koji su rezultat obimnih i ciljanih kontrola iz prethodnog perioda, te su uprkos padu kreditnih aktivnosti i smanjenju bruto portfolia značajno unaprijeđene poslovne prakse i procesi u mikrokreditiranju. Također, uloženi su značajni naponi na poboljšanje naplate kredita koji se nalaze u vanbilansnoj evidenciji, a što utječe na finansijsku disciplinu klijenata, te u konačnici na rezultate poslovanja MKO. Ipak, u pojedinim slučajevima je utvrđeno da je stepen izvršenja naloga Agencije neadekvatan, te su uočene slabosti i prakse kojima se ponovo krše važeći propisi, uprkos ograničenjima koje je izdala Agencija.

U vezi sa uočenim neusklađenostima i nepravilnostima sačinjeni su prijedlozi rješenja za izdavanje ukupno 33 naloga MKO u toku 2013. godine za koje je okončan proces kontrole i usvajanja informacija na Odboru za superviziju. U jednom slučaju, u kojem su kontrolom Agencije utvrđene nezakonitosti u radu MKO-a koje su bile predmet kontrole, sačinjena je dokumentaciona osnova za pokretanje krivične prijave, te su finalizirane prijave upućene nadležnim organima na daljnji postupak.

Izmjene ZoMKO koje su u proceduri posljednje tri godine prošle brojne amandmane, dvije javne rasprave, te sve komisije Parlamenta FBiH, koje su bile u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH da se Agenciji daju šire ovlasti u postupku nadzora nad radom MKO, nisu usvojene u parlamentarnoj proceduri u novembru 2013. godine.

Pregled izvršenih kontrola je dat u Prilogu 7. ovog Izvještaja.

6.2. POSLOVI LICENCIRANJA

6.2.1. Izdavanje dozvola za rad MKF i MKD

Od početka nadzora MKO obrađeno je ukupno 24 zahtjeva za izdavanje dozvole za rad MKO, od čega 19 MKF i 4 MKD, na osnovu kojih je izdato 20 dozvola za rad za obavljanje poslova davanja mikrokredita, od kojih je 19 dozvola za MKF nastale promjenom oblika MKO i jedna dozvola za rad MKD. Jedan zahtjev za izdavanje dozvole za rad MKF je odbijen. Sa 31.12.2013. godine dozvolu Agencije za rad ima 13 MKO, od čega 12 MKF i jedno MKD. U toku 2013. godine zaprimljen je jedan zahtjev za prijenos imovine MKF i ulaganje u postojeće MKD, te je obradom zahtjeva i njegovih izmjena i dopuna, data predmetna saglasnost, čime je stvorena pretpostavka za ulaganje i drugih zainteresiranih strana, odnosno institucionalnih investitora i jačanje postojećeg društva, a time i mikrokreditnog sektora u FBiH općenito.

6.2.2. Saglasnosti na statusne promjene

U toku 2013. godine nije bilo zahtjeva za statusne promjene MKF.

6.2.3. Oduzimanje dozvole za rad MKF

U toku 2013. godine oduzeta je jedna dozvola za obavljanje poslova davanja mikrokredita i to MKF Vort Invest Sarajevo.

6.2.4. Izdavanje dozvole za rad novonastalih MKF i MKD

U 2013. godini zaprimljeno je nekoliko upita za osnivanje MKF i MKD od strane fizičkih i pravnih lica, odnosno advokatskih kancelarija, u smislu konsultacija po pitanju potrebne dokumentacije za osnivanje MKO i standarde poslovanja MKO vezano za izvještavanja, rezervisanja i sl.

6.2.5. Izdavanje ostalih saglasnosti i mišljenja MKO

Poboljšanje efikasnosti, posebno u segmentu izdavanja raznih saglasnosti za organizacione dijelove, kao i za izbor revizora, rezultat je primjene aplikacije registra za izdavanje saglasnosti. Ukupno je primljeno 42 zahtjeva za organizacione dijelove MKO. Gotovo svi zahtjevi primljeni u toku 2013. godine riješeni su u roku kraćem od 5 dana, iako su rokovi za izdavanje istih 15 dana. U slučaju dostave potpune dokumentacije, zahtjevi se rješavaju na dnevnoj osnovi. Akti uključuju popratna pisma, rješenja i zaključke u vezi sa saglasnosti za otvaranje novih (8), zatvaranje postojećih organizacionih dijelova MKO (18), te promjene adrese postojećih ureda (16).

Također, u toku 2013. godine izdato je i 12 saglasnosti za izbor revizora za obavljanje revizije finansijskih izvještaja MKO (8 saglasnosti za obavljanje revizije na datum 31.12.2013. godine i 4 saglasnosti za obavljanje revizije na datum 31.12.2012. godine). Postupak izdavanja saglasnosti je bio uslovljen analizama prethodno revidiranih izvještaja.

Obrađeno je ukupno 9 zahtjeva za izbor i promjenu organa, od čega 7 zahtjeva koji su se odnosili na organe upravljanja i 2 zahtjeva za promjenu organa rukovođenja MKO. U toku 2013. godine primljeno je i obrađeno 7 zahtjeva za izmjenu statuta MKO, te su do kraja 2013. godine date 4 saglasnosti.

6.3. POSLOVI VOĐENJA I AŽURIRANJA REGISTRA MKO

Početak 2010. godine uspostavljena je nova platforma za vođenje internog registra MKO, koja sadrži sve potrebne podatke o svakoj pojedinačnoj MKO, uključujući sve relevantne datume, organe rukovođenja i upravljanja i odbora za reviziju, revizorske kuće, statute, izmjene i saglasnosti, organizacione dijelove i ovlaštena lica, organizacione sheme, osnivače, podatke o kontrolama i nalogima, rješenja KVP, poreznih i statističkih organa, statusne promjene, te podatke o aktivima i kapitalu.

Aplikacija registra ima za cilj poboljšanje efikasnosti u izdavanju raznih saglasnosti u segmentu nadzora MKO. Primjenom aplikacije registra skratilo se vrijeme u postupku izdavanja rješenja, izbjegnuta su multipliciranja poslova unošenja podataka, posebno imajući u vidu tipizaciju različitih rješenja prema različitim opcijama za izdavanje saglasnosti, mišljenja i zaključaka za organizacione dijelove koji su vezani za interni registar. Također, u značajnoj mjeri je skraćen proces obrade, kao i minimizirana mogućnost greške. Aplikacija omogućava automatsko pohranjivanje podataka i izmjenu podataka u registar, koji u svakom trenutku daje pregled trenutnog stanja svake MKO. Aplikacija sadrži i registar izdatih saglasnosti za izbor eksternog revizora za MKO. Također, kreirana je i dodatna aplikacija profila MKO, koja sadrži sve bitne informacije o svakoj MKO u okviru registra. Unapređenje aplikacije predstavlja kontinuiran proces i u narednom periodu.

6.4. SARADNJA SA NADLEŽNIM FEDERALNIM MINISTARSTVIMA

6.4.1. Saradnja sa Federalnim ministarstvom pravde

U toku 2013. godine nastavljena je saradnja sa ovlaštenim licem za vođenje registra kod Federalnog ministarstva pravde po pitanjima izvoda iz registra i usaglašavanja sa internim registrom Agencije, upisa organa, kao i upisa kapitala u registar kod nadležnog ministarstva.

6.4.2. Saradnja sa FMF-om

Na inicijativu FMF-a, aktivno se učestvovalo na izradi nacrtu izmjena i dopuna ZoMKO, sa ciljem poboljšanja mehanizama kontrole MKO-a, te većih ovlasti u postupku kontrole od strane Agencije, zaštite doniranih sredstava i osiguranju poštivanja ciljeva fondacija, a prema Zaključku Vlade FBiH iz 2013. godine.

Uz redovnu korespondenciju sa FMF-om u pogledu izmjena predmetnog Zakona u okviru radne grupe, predstavnici Agencije su učestvovali u radu iste po pitanju harmonizacije propisa ZoMKO sa propisima u RS-u, mehanizmu zaštite korisnika potrošačkih i svih drugih mikrokredita, regulisanju poslovanja fondacija sa ciljem poboljšanja praksi upravljanja, uvođenja instrumenta odgovornosti uprave i zaštiti doniranih sredstava, regulisanju konflikta interesa i transakcija sa povezanim licima, ograničenja ekstremnih plaća uprava neprofitnih MKF, te usklađivanje propisa sa propisima za fondacije u regiji. Na osnovu dostavljenih prijedloga Agencije i u saradnji sa nadležnim ministarstvom, sačinjen je prijedlog predmetnog Zakona, koji je upućen u proceduru, kao i naknadni amandmani na predloženi Zakon, utvrđeni u toku 2013. godine.

Iako su dobile podršku većine prisutnih poslanika, predložene izmjene ZoMKO nisu usvojene u redovnom postupku. Time je Agencija onemogućena da efikasno sankcionira negativne pojave uočene nadzorom u MKO u prethodnom periodu.

6.5. SARADNJA SA DRUGIM ZAINTERESIRANIM UČESNICIMA UKLJUČENIM U RAZVOJ SEKTORA MIKROFINANSIRANJA

6.5.1. Saradnja sa ABRS-om

Nastavljena je saradnja sa ABRS-om, te su obavljani razgovori sa ciljem rješavanja tekućih pitanja nadzora, izvještavanja, izmjene određenih akata i harmoniziranja propisa između entitetskih agencija u okviru licenciranja i poslovanja MKO. S obzirom da su predložene izmjene Zakona u RS-u usvojene i objavljene krajem 2011. godine, trenutno nije moguće u potpunosti harmonizirati podzakonska rješenja na nivou oba entiteta.

6.5.2. Saradnja sa stranim investitorima MKO

Interes stranih komercijalnih investitora za sektor MKO je nastavljen i tokom 2013. godine i naglašena je podrška procesu transformacije i konsolidacije cjelokupnog sektora. Ulaganje snažne MKF u postojeće MKD će omogućiti rješenje vlasničkih odnosa, te jačati kapital MKD. Socijalno orijentirani kreditori i dalje ukazuju povjerenje MKO u BiH, mada opreznije uslijed rezultata poslovanja u proteklim godinama, te spore konsolidacije i transformacije i uz ograničenja plasmana za selektirane MKF. Investitori, međutim, i dalje pokazuju interes za implementaciju zakona i podzakonskih akata, očekivani preokret u razvoju mikrofinansijskog sektora, te buduće trendove.

I u 2013. godini održani su brojni sastanci i konferencijski pozivi sa inostranim finansijerima i rejting kućama, te su razmijenjena mišljenja o stanju sektora i njegovoj budućnosti, procjenama imovine kod prijenosa u MKD, potrebi konsolidacije sektora i proširivanje zakonskog okvira, potrebama mikrokreditnog sektora i zakonskim ograničenjima, jačanju internih kapaciteta MKO, te podrške Agencije, a posebno u svjetlu globalnih kretanja finansijskih tržišta i raspoloživosti izvora finansiranja za ovu djelatnost. Sastanci sa brojnim investitorima su održani u toku 2013. godine i odnosili su se posebno na aktuelne probleme i prevladavanje istih u organizacijama koje su ostvarile značajne gubitke tokom 2011. i 2012. godine, te organizacijama koje nemaju adekvatan nivo kapitala. Sastanci su održani sa predstavnicima EBRD-a, IFC-a, KfW-a, EFSE-a, MMF, Blue Orchard-a¹, Responsibility SICAV², AECI³, Deutche Bank Consortium, CoopEst⁴, i drugim zainteresiranim stranama. Sastanci su održani i sa upravnim odborima, odnosno osnivačima pojedinih MKO.

6.5.3. Saradnja sa revizorskim kućama

U toku 2013. godine obavljani su sastanci sa predstavnicima eksternih revizora u vezi s nalazima kod određenih MKO kod kojih je izražena supervizorska zabrinutost. Saradnja sa revizorskim kućama predstavlja dobru praksu kojom se osigurava transparentno poslovanja MKO. U toku 2013. godine saglasnostima i na zahtjev MKO i revizorskih kuća, omogućen je uvid u zapisnike Agencije, u skladu sa važećim propisima.

6.5.4. Saradnja sa MKO

Ovaj organizacioni dio Agencije održavao je sastanke sa predstavnicima MKO po pitanju primjene propisa, izvještavanja Agencije, osnivanja organizacionih dijelova, izmjena i dopuna

¹ Vodeća komercijalna investicijska kompanija za mikrofinansiranje, osnovana 2001. godine kao prva takve vrste

² Fond za globalno mikrofinansiranje

³ Agencija za međunarodnu saradnju Kraljevine Španije

⁴ Investicijska kompanija za promociju socijalnog i ekonomskog razvoja u Centralnoj i Istočnoj Evropi, osnovana 2006. godine

statuta, prijenosa imovine i osnivanja društva, upisa u registar, uvođenja novih obrazaca i drugih tekućih pitanja bitnih za nadzor poslovanja MKO.

6.5.5. Saradnja sa drugim zainteresiranim stranama

U toku 2013. godine ovaj organizacioni dio participirao je u pripremama odgovora na pitanja od strane medijskih kuća, a koja se odnose na poslovanje MKO u FBiH.

6.6. PRAĆENJE TRENDOVA RAZVOJA MIKROFINANSIJA U SVIJETU

U proteklom periodu nastavljeno je sa praćenjem trendova poslovanja MKO u BiH i svijetu putem različitih elektronskih publikacija (Microfinance Bulletin, izvještaji Planet Rejtinga i dr.) i analizom pokazatelja najznačajnijih MKO u BiH.

VII. NADZOR LIZING DRUŠTAVA

Uloga Agencije u ovom segmentu nadzora je unapređenje sigurnosti, kvaliteta i zakonskog poslovanja tržišno orijentiranog i stabilnog lizing sektora u FBiH. Nadzor nad poslovanjem lizing društava sa sjedištem u FBiH provodi organizacioni dio Agencije - Sektor za nadzor poslovanja lizing društava. U toku 2013. godine izvršene su sljedeće aktivnosti:

7.1. LICENCIRANJE

7.1.1. Prethodne saglasnosti za imenovanje eksternog revizora

Izdato je sedam prethodnih saglasnosti za imenovanje eksternih revizora, koji će izvršiti reviziju godišnjih finansijskih izvještaja za 2013. godinu i ocjenu usklađenosti lizing društava sa standardima SPNiFTA.

7.1.2. Prethodne saglasnosti za promjenu vlasništva lizing društva

Izdate su prethodne saglasnosti za stjecanje i povećanje vlasničkog interesa u kapitalu dva lizing društava u FBiH.

7.2. NADZOR

Kroz postupak nadzora Agencija utvrđuje posluju li lizing društva u skladu sa ZoL, Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH, podzakonskim aktima i uputstvima Agencije donesenim na osnovu ZoL, u skladu sa drugim propisima, kao pravilima struke i internim pravilima i standardima, na način koji omogućuje stabilnost pojedinog lizing društva i stabilnost poslovanja lizing sektora na nivou FBiH.

Nepovoljna kretanja u realnom sektoru u BiH negativno su utjecala i na poslovanje lizing društava u FBiH, koje je tokom 2013. godine obilježeno daljim usporavanjem obima poslovanja, što je uslovljeno smanjenjem lične i investicijske potrošnje (ulaganja), te problemima u naplati potraživanja.

Nadzor lizing društava obavljao se kroz kontinuirani proces posrednih (off-site) i neposrednih (on-site) kontrola i komunikacijom sa predstavnicima nadzornih odbora i uprava lizing društava.

7.2.1. Off-site kontrola

Postupak off-site kontrole lizing društava obavlja se kroz sljedeće procese: prikupljanje, pregled, kontrolu i analizu regulatornih izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji na mjesečnom i kvartalnom nivou, izvještaja eksternih revizora o obavljenoj reviziji godišnjih finansijskih izvještaja lizing društava, ostalih podataka i informacija koje lizing društva dostavljaju na zahtjev Agencije i svih ostalih raspoloživih podataka o poslovanju lizing društava u FBiH i njihovom finansijskom stanju. Regulatorni izvještaji se dostavljaju u printanoj formi i putem informatičke aplikacije za obradu podataka o poslovanju lizing društava. Kontrolom regulatornih izvještaja i podataka unesenih u informatičku aplikaciju, u 2013. godini kontrolori su, u više navrata, od lizing društava tražili korekciju izvještaja, uslijed nekorektnog popunjavanja istih.

U skladu sa dinamikom dostavljanja propisanih izvještaja, vršen je pregled i kontrola izvještaja, ostalih informacija i podataka o poslovanju lizing društava i na osnovu istih analizirano finansijsko stanje lizing društva, trendovi u poslovanju i rizici kojima su lizing društva izložena.

Nakon kontrole i obrade regulatornih izvještaja lizing društava, sačinjeno je 5 informacija o sektoru lizinga u FBiH, za potrebe Upravnog odbora i rukovodstva Agencije, za potrebe eksternog izvještavanja i eksternih korisnika i to:

- dvije godišnje Informacije o sektoru lizinga u FBiH sa stanjem na dan 31.12.2012. godine (jedna po privremenim i jedna po konačnim podacima);
- tri kvartalne Informacije o sektoru lizinga u FBiH sa stanjima na dan 31.03., 30.06. i 30.09.2013. godine.

Pored naprijed navedenih informacija, sačinjeno je i pet kratkih informacija o sektoru lizinga u FBiH na navedene datume, u kojima su detaljnije dati podaci pojedinačno za lizing društva.

Svim lizing društvima i Udruženje društava za leasing u BiH su dostavljeni Zaključci i preporuke iz Informacija o sektoru lizinga u FBiH sačinjenim na dan 31.12.2012, 31.03., 30.06. i 30.09.2013. godine, nakon usvajanja na sjednicama Upravnog odbora Agencije.

7.2.2. On-site kontrola

Postupak on-site kontrole lizing društava obavlja se kroz sljedeće procese: planiranje, priprema kontrole, kontrola, ocjena poslovanja, korektivnih mjera i poskontrolnog postupka. Pomenuti procesi obuhvataju složene aktivnosti i radnje, na temelju kojih se donose ocjene i zaključci o kvaliteti poslovanja lizing društva, utvrđuju se nepravilnosti i neusklađenosti sa propisima, vrši ocjena kvalitete upravljanja rizicima u poslovanju lizing društava i daju prijedlozi i donose odluke o korektivnim i drugim mjerama prema lizing društvima, a sa ciljem održavanja stabilnosti lizing sektora u FBiH.

U okviru on-site nadzora provedene su sljedeće aktivnosti:

- pripremne radnje za kontrolu: kontakti sa odgovornim licima u lizing društvima, definisanje zahtjeva za potrebnom dokumentacijom i informacijama, organizacija pripreme kontrole, održavanje internih sastanaka članova tima za kontrolu, izrada plana kontrole (raspored zadataka, vrijeme potrebno za pripremu kontrole i kontrolu na licu mjesta), održavanje

uvodnog sastanka, izrada informacija u toku kontrole, održavanje završnog sastanka sa odgovornim licima lizing društva i prezentacija preliminarne nalaza kontrole;

- usvojeni sljedeći akti Agencije: 7 naloga za kontrolu, 6 zapisnika o obavljenoj kontroli, 2 odgovora na prigovore vezane za kontrolom utvrđeno činjenično stanje u lizing društvima, 3 pisane informacije o izvršenim obimnim kontrolama za Odbor za superviziju, 3 rješenja o izdavanju pismenog naloga za izvršenje korektivnih mjera, jedno rješenje o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova lizinga, 3 zaključka o praćenju naloženih korektivnih mjera, 3 prijedloga za pokretanje prekršajnog naloga izdata po osnovu kontrolom utvrđenih neusklađenosti i nepravilnosti, jedan prijedlog za pokretanje prekršajnog naloga iz off-site kontrole i 2 obavijesti o produženju roka izvršenja naloga izdatih rješenjem;
- postkontrolni postupak u Agenciji: analiziranje dostavljene dokumentacije, sačinjavanje izvještaja po istom, organizacija nadzora nakon datih korektivnih mjera prema lizing društvu, održavanje sastanka sa predstavnicima vlasnika i uprava lizing društava.

Naprijed navedene aktivnosti podrazumijevaju primjenu zakonskih i podzakonskih propisa i rokova za njihovo izvršenje, uz dosljednu primjenu Priručnika za nadzor lizing društava.

U toku 2013. godine obavljeno je ukupno sedam kontrola (Programom rada Agencije za 2013. godinu planirano sedam kontrola - izvršenje 100%), od kojih je šest kontrola izvršeno na licu mjesta u lizing društvima i jedna u pravnom licu koje nema dozvolu Agencije. Od sedam obavljenih kontrola obavljene su:

- četiri obimne kontrole (planirane četiri - izvršenje 100%)⁵ i
- tri kontrole izvršenja naloga - postkontrolni postupak (planirane tri - izvršenje 100%).

Detaljan pregled svih navedenih kontrola daje se u Prilogu 8. ovog Izvještaja.

Nepravilnosti utvrđene on-site kontrolama lizing društava u toku 2013. godine odnosile su se uglavnom na interne akte kojima se definiraju rizici u poslovanju, segment računovodstvene funkcije lizing društava, nepoštivanje ugovornih odredbi od strane lizing društava u kontekstu ugovorenog usklađivanja kamatne stope sa varijabilnim indeksom, nedostatke sistema internih kontrola u segmentu kvaliteta postupanja po internim aktima, nepoštivanje odredbi Zakona o obligacionim odnosima u kontekstu visine zatezne kamate i metodologije izračuna zateznih kamata, dostava neadekvatnih podataka u CRK kod CBBiH po osnovu otpisanih potraživanja i izbjegavanje prometa preko blokiranih računa dužnika.

7.3. UČEŠĆE U IZRADI PROPISA

Ovaj organizacioni dio Agencije je učestvovao u izradi izmjena i dopuna sljedećih zakonskih i podzakonskih akata:

- Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZoL u saradnji sa organizacionim dijelom Agencije nadležnim za pravnu podršku i licenciranje;
- davanju primjedbi na Prednacrta Zakona o zaštiti potrošača-korisnika finansijskih usluga;
- Prijedloga Odluke o minimalnim standardima za dokumentovanje finansiranja putem lizinga;
- Uputstva za izradu izvještaja lizing društava od 31.01.2013. godine;

⁵ lizing društvu kod kojeg je planirana kontrola oduzeta je dozvola za obavljanje poslova lizinga, a obavljena je kod pravnog lica koje ne posjeduje dozvolu Agencije.

- Prijedloga za dopunu Uputstva za tehničku izradu Informacije o bankarskom sistemu, mikrokreditnom sistemu i sektoru lizinga u FBiH.

7.4. OSTALI POSLOVI

U skladu sa zahtjevima i potrebama, Agencija je putem ovog organizacionog dijela obavila i ostale poslove, od kojih su najznačajniji:

- odgovorila i dala tumačenja na 20 upita dostavljenih od strane lizing društava u FBiH, Udruženje društava za leasing u BiH, korisnika lizinga u FBiH i advokata;
- održala pojedinačne sastanke sa članovima uprava 6 lizing društava koja posluju na teritoriji FBiH radi prevladavanja problema vezanih za osiguranje kapitala, postupanja po izdatim rješenjima za otklanjanje kontrolom utvrđenih neusklađenosti i nepravilnosti, sa ciljem unapređenja poslovanja lizing društava;
- izradila Program rada Sektora za 2014. godinu i Informaciju o izvršenim kontrolama Sektora u periodu od 01.01. do 30.06.2013. godine za potrebe Upravnog odbora Agencije;
- dostavila upozorenje i dva zahtjeva za očitovanje pravnim licima koja nude na tržištu proizvode lizinga, a ne posjeduju dozvolu za obavljanje poslova lizinga od strane Agencije;
- sačinila dopis koji se odnosi na registrovanu djelatnost lizing društava i usklađenost sa Klasifikacijom djelatnosti 2010. godine radi pokretanja daljnjih aktivnosti kod Agencije za statistiku BiH i FMF-a;
- dostavila dopis svim lizing društvima za usklađivanje registrovane djelatnosti sa odredbama čl. 5. i 7. ZoL i odredbama Klasifikacije djelatnosti BiH 2010;
- izradila analizu naknada za IV. kvartal 2012. godine u slučaju primjene reciprociteta, plaćanja naknada po osnovu bilansne sume na izvještajni datum 30.09.2013. godine po entitetima. Navedena analiza je napravljena, u skladu sa dopisom dobivenim od Udruženja/Udruga društava za lizing BiH, vezano za primjenu akata entitetskih agencija za bankarstvo za plaćanje tromjesečne varijabilne naknade za nadzor poslovanja lizing društava;
- sačinila zahtjev svim lizing društvima u FBiH za dostavu podataka o visini i načinu obračuna naknade po opomenama koje se naplaćuju u slučaju kašnjenja naplate potraživanja finansiranih putem lizinga. Izvršena je analiza, uključivši i zakonski osnov, naplate opomena, nakon čega je dostavljena Preporuka od strane Agencije lizing društvima da ne naplaćuju naknade za slanje opomena ili da iste svedu na minimalne iznose;
- izvršena prezentacija od strane direktora Sektora Agencije na temu „Lizing tržište u BiH“, na „Leasing akademiji 2013“ u organizaciji Sapientia d.o.o. Zagreb;
- održala sastanak sa odgovornim osobama za nadzor lizing društava u NBS, čija je tema bila razmjena dosadašnjih iskustva iz nadzora lizing društava, očekivanja za naredni period, zakonska regulativa i zahtjevi za promjenu zakonske regulative, poteškoće u radu lizing društava, porezni tretman finansijskog lizinga i eksternalizacija funkcija lizing društava;
- pripremila dokumentaciju u vezi s ročištem zbog pokretanja prekršajnog postupka prema jednom lizing društvu;
- uslijed većeg broja prigovora od strane klijenta Car Solution-Rent a Car, izvršen je uvid u dokumentaciju svih ugovora operativnog i finansijskog lizinga, koje je navedeni klijent zaključio s VB Leasingom d.o.o. Sarajevo. Nakon kontrole (off-site) dostavljen je dopis navedenom društvu u kome su navedene konstatovane neusklađenosti, a klijentu su dostavljeni odgovori ispred Sektora za pravnu podršku i licenciranje.
- održala radne sastanke sa nadležnim organizacionim dijelom Agencije - Odjel za EOP, sa ciljem dorade informatičke aplikacije za obradu podataka koje lizing društva dostavljaju Agenciji.

VIII. NADZOR DEVIZNOG POSLOVANJA

8.1. FORMIRANJE SAMOSTALNOG ODJELA ZA NADZOR DEVIZNOG POSLOVANJA

8.1.1. Pravni osnov za formiranje Odjela

Odredbama članova 48. i 50. Zakona o deviznom poslovanju („Službene novine FBiH“, broj: 47/10) Agencija je ovlaštena da vrši nadzor deviznog poslovanja banaka i mjenjača. Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 65/12) izvršena je dopuna u unutrašnjoj organizaciji Agencije i uspostavljena organizaciona jedinica - Samostalni odjel za nadzor deviznog poslovanja, sa ovlastima ove organizacione jedinice.

8.1.2. Pravni okvir za rad Odjela

Pored Zakona o deviznom poslovanju na nivou FBiH, devizno poslovanje dodatno se uređuje podzakonskim aktima donesenim od strane Vlade FBiH i FMF-a, i to:

- Odlukom o iznošenju strane gotovine i čekova („Službene novine FBiH“, br. 58/10);
- Odlukom o uslovima i načinu obavljanja mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, br. 58/10 i 49/11);
- Odlukom o uslovima za izdavanje odobrenja za otvaranje deviznog računa u inostranstvu („Službene novine FBiH“, br. 58/10);
- Odluka o plaćanju, naplati i prijenosu u devizama i stranoj gotovini („Službene novine FBiH“, br. 58/10);
- Odlukom o načinu i uslovima pod kojima rezidenti u poslovanju sa nerezidentima mogu primati naplatu ili izvršiti plaćanje u stranoj gotovini i gotovini u konvertibilnim markama („Službene novine FBiH“, br. 58/10);
- Pravilnikom o postupku otvaranja i vođenja deviznih računa i deviznih štednih uloga rezidenata u banci („Službene novine FBiH“, br. 56/10);
- Pravilnikom o uslovima i načinu otvaranja, vođenja i zatvaranja računa nerezidenata u banci („Službene novine FBiH“, br. 56/10); i
- Pravilnikom o načinu, rokovima i obrascima izvještavanja o kreditnim poslovima sa inostranstvom („Službene novine FBiH“, br. 79/10).

Širi pravni okvir za regulisanje deviznog poslovanja čine i drugi zakoni i propisi koji proizilaze iz Zakona o deviznom poslovanju daje se u Prilogu 9. ovog Izvještaja.

8.2. KADROVSKI I MATERIJALNO-TEHNIČKI USLOVI ZA RAD

Djelimično kadrovsko popunjavanje sistematizovanih radnih mjesta, u skladu sa Pravilnikom o sistematizaciji poslova Agencije, započelo je unutrašnjim raspoređivanjem zaposlenika Agencije tokom novembra 2012. godine i januara 2013. godine.

8.3. ANALIZA PROPISA IZ OBLASTI DEVIZNOG POSLOVANJA

Rad zaposlenih u ovom organizacionom dijelu Agencije tokom 2013. godine karakterizira analiza propisa iz oblasti deviznog poslovanja FBiH, kao i propisa na nivou BiH i FBiH navedenih u podnaslovu 8.1.2. - Pravni okvir za rad Samostalnog odjela za nadzor deviznog poslovanja. Također, pristupilo se razmatranju propisa zemalja iz okruženja iz oblasti deviznih i mjenjačkih poslova, sa naglaskom na propise iz Republike Hrvatske i Srbije, kao i stručne literature domaćih

autora koji su obrađivali novine u Zakonu o deviznom poslovanju, primjenu ovog zakona, kao i razne stručne analize podzakonskih akata.

Prilikom analize propisa iz oblasti deviznih i mjenjačkih poslova, ostvarivali su se kontakti sa bankama, kako bi, kroz stručni dijalog i uvid u dokumentaciju, analizirala primjena propisa koji se odnose na devizne i mjenjačke poslove.

8.4. IZRADA PODZAKONSKIH AKATA AGENCIJE

Dosadašnji upiti banaka i ovlaštenih mjenjača upućeni Agenciji, a kojim je traženo pojašnjenje određenih odredbi propisa o deviznom poslovanju, kao i konkretne upute za postupanje u određenim slučajevima, nametnuli su zaključak da predmetni Zakon i drugi propisi ne daju dovoljno preciznih odredbi za obavljanje deviznog poslovanja, a samim tim i obavljanje kvalitetne kontrole od strane Agencije. S tim u vezi, javila se potreba za sačinjavanjem propisa kojim bi se precizirala pojedina pitanja poslovanja i postupanja banaka i mjenjača, kao i obavljanja kontrole od strane Agencije.

Radi što kvalitetnijeg obavljanja kontrole u bankama i ovlaštenim mjenjačima, sačinjeni su prijedlozi akata za oblast mjenjačkog poslovanja, za koje su odredili pravni osnov iz raspoloživih propisa za donošenje tih akata.

Sačinjeni su sljedeći podzakonski akti iz oblasti deviznih poslova, koji su nakon razmatranja Odbora za superviziju i Upravnog odbora, objavljeni u Službenim novinama FBiH:

- Odluka o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova;
- Odluka o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova;
- Odluka o uslovima i načinu obavljanja platnog prometa sa inostranstvom; i
- Odluka o postupku kontrole deviznog poslovanja u banci - platni promet.

Također, sačinjeno je Uputstvo i procedure za provođenje Odluke o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova. U toku je izrada Uputstva i procedure za provođenje Odluke o postupku kontrole deviznog poslovanja u banci-platni promet.

Započete su aktivnosti na formiranju stručnog tima koji će raditi na izradi Pravilnika o jedinstvenom obavljanju platnog prometa sa inostranstvom i upućen je dopis UBBiH da predlože tri člana stručnog tima - predstavnika banaka članica UBBiH.

8.5. IZRADA REGISTRA OVLAŠTENIH MJENJAČA I MJENJAČKIH MJESTA

U proteklom periodu, pristupilo se prikupljanju podataka o ovlaštenim mjenjačima i mjenjačkim mjestima, radi izrade registra ovlaštenih mjenjača i mjenjačkih mjesta. U tu svrhu sačinjeni su dopisi svim bankama u FBiH i FMF-u.

Prikupljeni su podaci o ovlaštenim mjenjačima: naziv, sjedište, ime odgovornih osoba, ugovor sa bankom, ovlaštenje za rad, broj mjenjačkih mjesta, odgovorna lica na mjenjačkom mjestu i dr.

Izvršena je kontrola prikupljenih podataka, kao i komparacija podataka dobivenih od banaka i od FMF-a, te usaglašavanje istih.

Ostvarena je saradnja sa Odjelom za EOP i dogovoreni elementi softverske podrške i izrada aplikacije za rad ovog organizacionog dijela Agencije u oblasti mjenjačkih poslova. Ova aplikacija bi trebala da obuhvata sve podatke o ovlaštenim mjenjačima, tekuće promjene - dnevnu ažurnost bitnih podataka, kao i izvještavanje Agencije o obavljenim mjenjačkim poslovima u ovlaštenim mjenjačima i bankama na dnevnoj osnovi.

Izvršena je obrada i kontrola prikupljenih podataka iz gore navedenih dopisa, nakon čega su isti proslijeđeni organizacionom dijelu Agencije nadležnom za EOP, radi formiranja baze podataka - registra mjenjača za potrebe rada ovog organizacionog dijela Agencije. Registar ovlaštenih mjenjača i mjenjačkih mjesta je izrađen, te sa 31.12.2013. godine u Registru je evidentirano 37 ovlaštenih mjenjača i 319 mjenjačkih mjesta.

8.6. OSTALI POSLOVI

Istovremeno, u ovom organizacionom dijelu Agencije blagovremeno su izvršavani ostali poslovi, pa su dati odgovori na pristigle upite od banaka, ovlaštenih mjenjača, komitenata, kao i drugih organizacionih dijelova Agencije.

Nakon objavljenih Odluka u Službenim novinama FBiH, banke i ovlašteni mjenjači započeli su sa dostavljanjem dnevnih izvještaja o obavljenim mjenjačkim transakcijama. Isti će se primati putem pošte, fax-a, mail-a, a kada se steknu uslovi, dostavljanje izvještaja će biti unificirano putem elektronske aplikacije.

8.7. SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA

U proteklom periodu ostvarena je saradnja sa NBS-om, te organizovana studijska posjeta zaposlenika ovog organizacionog dijela Agencije sa odgovarajućim službama NBS-a, radi razmjene iskustva u nadzoru deviznih i mjenjačkih poslova. Također, postignut je dogovor o saradnji sa Poreskom upravom Srbije, u čijoj je nadležnosti kontrola mjenjačkog poslovanja.

IX. PRAVNA PODRŠKA AGENCIJE U SUPERVIZIJI BANAKA, MKO I LIZING DRUŠTAVA

U ovoj oblasti nosilac aktivnosti Agencije je Sektor za pravnu podršku i licenciranje, sa nadležnim odjelima.

U 2013. godini izvršeni su potrebni poslovi za podršku funkciji supervizije banaka, MKO i lizing društava kroz sudjelovanje u postupcima donošenja zakona vezano za rad Agencije, banaka, MKO i lizing društava, donošenje propisa-podzakonskih akata Agencije kojima se reguliše rad Agencije, banaka, MKO i lizing društava, izdavanje i oduzimanje dozvola i saglasnosti iz oblasti bankarstva, rješavanje prigovora i pritužbi klijenata na rad banaka, MKO i lizing društava, zastupanje Agencije u sudskim sporovima, te rješavanje i drugih pravnih pitanja u radu Agencije.

Poslovi u ovom organizacionom dijelu Agencije u 2013. godini obavljani su i ostvareni u skladu sa planiranim, a u pojedinim segmentima i iznad planiranih, kroz rad Odjela za propise, Odjela za licenciranje i Odjela za zastupanje kako slijedi:

9.1. REGULATIVA I VEZANI POSLOVI

U organizacionom dijelu Agencije nadležnom za propise u 2013. godini obavljani su sljedeći poslovi:

9.1.1. Učešće u izradi zakona

U 2013. godini učestvovalo se u izradi prijedloga sljedećih zakonskih propisa:

- Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama, (izmjena u 2013. godine „Službene novine FBiH“, broj: 66/13);
- Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lizingu, (izmjena u 2013. godine „Službene novine FBiH“, broj: 65/13);
- Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mikrokreditnim organizacijama (u proceduri je usvajanja).

Pored naprijed navedenog, učestvovalo se i u davanju i objedinjavanju primjedbi i sugestija na:

- Nacrt i Prijedlog Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga, te amandmani na isti (u proceduri je usvajanja);
- Nacrt i Prijedlog Zakona o zaštiti jemaca („Službene novine FBiH“, broj: 100/13);
- Prijedlog izmjena Zakona o Agenciji za osiguranje depozita.

Sa FMF-om i uz tehničku pomoć MMF-a započete su aktivnosti na sačinjavanju:

- Zakona o kreditnim institucijama,
- Zakona koji reguliše pitanje upravljanja i prodaje lošom aktivom.

9.1.2. Akti kojima se reguliše rad Agencije

Učestvovalo se i u izradi prijedloga sljedećih akata:

- Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije („Službene novine FBiH“, broj: 60/13);
- Prijedloga Izmjena i dopuna Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o sistematizaciji poslova Agencije (usvajanje u toku);
- Poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Upravnog odbora i Prečišćen tekst Poslovnika o radu Upravnog odbora (decembar 2013. godine);
- Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o plaćama i drugim materijalnim primanjima zaposlenika Agencije za bankarstvo Federacije BiH (februar 2013. godine);
- Radnog materijala za donošenje odluke za izmjene i dopune Statuta Agencije; i
- Nacrta Uputstva o formi rješenja o izdavanju pismenog naloga Agencije.

9.1.3. Učešće u izradi podzakonskih akata Agencije

U posmatranom periodu ovaj organizacioni dio Agencije učestvovao je i u sačinjavanju prijedloga sljedećih podzakonskih akata Agencije:

- Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o minimalnim standardima za upravljanjem kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Službene novine FBiH“, broj: 15/13);
- Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o formi izvještaja koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 15/13);
- Odluke o privremenom ograničenju i minimalnim uslovima za isplatu dividendi, diskrecionih bonusa i otkup vlastitih dionica od strane banaka („Službene novine FBiH“, broj: 15/13);
- Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja („Službene novine FBiH“, broj: 15/13);
- Odluke o savjesnom postupanju članova organa banke („Službene novine FBiH“, broj: 60/13);
- Odluke o procjeni članova organa banke („Službene novine FBiH“, broj: 60/13);
- Odluke o politici i praksi naknada zaposlenicima u banci („Službene novine FBiH“, broj: 60/13);

- Odluke o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, broj: 95/13);
- Odluke o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, broj: 95/13);
- Odluke o uslovima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom („Službene novine FBiH“, broj: 95/13);
- Odluke o postupku kontrole deviznog poslovanja u banci - platni promet („Službene novine FBiH“, broj: 95/13);
- Ispravke/dopune Odluke o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, broj: 99/13);
- Odluke o izmjeni Odluke o privremenim mjerama za reprogram kreditnih obaveza fizičkih i pravnih lica u bankama („Službene novine FBiH“, broj: 1/14); i
- Uputstva o izmjenama i dopunama Uputstva za licenciranje i druge saglasnosti Agencije („Službene novine FBiH“, br. 102/13) i Uputstva za licenciranje i druge saglasnosti Agencije - prečišćen tekst („Službene novine FBiH“, broj: 1/14).

9.1.4. Ostale aktivnosti vezane za podzakonske akte

Učešće u radu na sačinjavanju:

- Odluke o usvajanju Revizije Strategije za uvođenje „Međunarodnog sporazuma o mjerenju kapitala i standardima kapitala“, usvojena na Upravnom odboru Agencije u februaru 2013. godine;
- Izmjene i dopune Uputstva o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke (januar 2013. godine);
- Uputstva o načinu izvještavanja privremenog upravnika o poslovanju banke pod privremenom upravom (juli 2013. godine);
- Uputstva o formi i načinu dodatnog izvještavanja banaka pod privremenom upravom (juli 2013. godine);
- Uputstva o načinu izvještavanja likvidacionog upravnika o provođenju likvidacije u banci (juli 2013. godine);
- Uputstva i procedura za provođenje Odluke o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova;
- Prijedloga Plana za vanredne situacije Agencije i Plana za izlaženje iz sistemske krize;
- Izrade odgovora na tužbu i prisustvovanje u timu BiH pred Europskim sudom za ljudska prava u predmetu Ljubljanska banka – Ališić i drugi protiv BiH;
- Primjedbe na Odluku o izračunavanju kapitalnog zahtjeva za operativni rizik za banke (juni 2013. godine); i
- Analize izmjena i dopuna podzakonskih akata za MKO.

9.1.5. Obrada zaprimljenih predmeta

Zaprimljeno je i obrađeno 205 predmeta koji su se odnosili na pitanja vezano za rad banaka, MKO i lizing društava, davanje internih mišljenja, sudjelovanje u davanju mišljenja i odgovora iz nadležnosti drugih organizacionih dijelova u Agenciji i pravna obrada istih.

9.1.6. Saradnja sa institucijama u BiH i FBiH

Nastavljena je saradnja sa vanjskim institucijama: CBBiH, AOD-om, FMF-om, ABRS-om, UBBiH, Udruženje mikrokreditnih organizacija u BiH, Udruženje društava za leasing u BiH i drugim institucijama, vezano za pitanja iz nadležnosti Agencije.

9.2. POSLOVI LICENCIRANJA BANAKA

U organizacionom dijelu Agencije nadležnom za licenciranje u 2013. godini obavljani su sljedeći poslovi:

9.2.1. Davanje saglasnosti i odobrenja

U prethodnom periodu date su saglasnosti i odobrenja za:

Osnivanje, prestanak i reorganizaciju organizacionih dijelova banaka

Izdato je ukupno 110 saglasnosti, od toga:

- 13 za osnivanje novih organizacionih dijelova;
- 22 za ukidanje postojećih organizacionih dijelova;
- 75 za promjenu organizacije u postojećim organizacionim dijelovima banaka.

Sa navedenim promjenama, banke iz FBiH su sa 31.12.2013. godine imale ukupno 581 organizacioni dio, što je u odnosu na 2012. godinu manje za 1,4%.

Broj organizacionih dijelova banaka iz RS-a u FBiH (26) neznatno je promijenjen u odnosu na 31.12.2012. godine, kada je bilo 25 organizacionih dijelova. Sa 31.12. 2013. godine, 9 banaka iz FBiH imale su 51 organizacioni dio u RS-u, a 8 banaka je imalo 11 organizacionih dijelova u Brčko Distriktu. Šest banaka iz RS-a imale su 26 organizacionih dijelova u FBiH.

Stjecanje ili povećanje značajnog vlasničkog interesa u banci

Izdate su tri saglasnosti za stjecanje većinskog vlasništva u bankama, jedan zahtjev je odbijen, a jedna saglasnost je stavljena van snage, uslijed izvršene prodaje dionica u jednoj banci.

Izbor članova nadzornih odbora i imenovanje članova uprave banke

U 2013. godini, date su saglasnosti za četiri kompletne uprave i dva kompletna nadzorna odbora, te 11 saglasnosti za promjene pojedinih članova u nadzornim odborima banaka.

Dopunski kapital banke

Dato je pet saglasnosti za uključenje subordinisanog duga u obračun dopunskog kapitala banke, nakon detaljnog uvida u predložene ugovore o subordinisanom kreditu, sa ciljem provjere ispunjavanja propisanih minimalnih uslova.

Eksterna revizija

Dato je 17 saglasnosti za obavljanje eksterne revizije u bankama i 8 za imenovanje nezavisnog eksternog revizora za reviziju informacionog sistema banke.

Emisija dionica

Izdane su 4 saglasnosti za emisije dionica (jedna je stavljena van snage, jer odluka o emisiji dionica nije kasnije usvojena na skupštini sa dovoljnim brojem glasova).

Statuti

Izdato je 12 saglasnosti za izmjene i dopune statuta banaka, uglavnom usklađivanje sa novom nomenklaturom djelatnosti i sa djelatnostima definiranim ZoB-om, ali i promjene visine dioničkog kapitala nakon provedenih emisija.

9.2.2. Ostalo

Osim navedenog obavljale su se redovne aktivnosti vezano za:

- kontrolu dioničkog kapitala i promjena istog u bankama;
- učešće u pripremi obimnih kontrola, praćenja izvršenja naloga nakon obavljenih kontrola i podnošenja izvještaja o istom, kao i davanja saglasnosti koje su povezane sa nalogima kontrole, a u saradnji sa organizacionim dijelom Agencije nadležnim za nadzor poslovanja banaka;
- saradnju sa Vladom FBiH, FMF-om, KVP, RVP, te drugim institucijama u zemlji i inostranstvu, naročito regulatornim institucijama stranih banaka i nadležnim sudovima vezano za predmetne aktivnosti;
- učešće u sačinjavanju novih propisa Agencije, te kontinuirano praćenje zakona, propisa Agencije i drugih propisa;
- davanje mišljenja iz nadležnosti ovog organizacionog dijela Agencije;
- davanje odgovora na pitanja trećih pravnih i fizičkih lica o bankama i o pravnim sljednicima bivših banaka,
- uspostavi i održavanju registra banaka i dr.

9.3. POSLOVI ZASTUPANJA

U organizacionom dijelu Agencije nadležnom za zastupanje u 2013. obavljani su sljedeći poslovi:

9.3.1. Zastupanje u sudskim postupcima

U 2013. godini bilo je ukupno 22 sudska postupka, od kojih je u 21 Agencija tužena, a u jednom predmetu tužilac - podnosilac zahtjeva je Agencija za oduzimanje dozvole za rad lizing društva. Od ukupnog broja tužbi, 13 je u toku, 7 u stanju mirovanja i dvije su okončane u korist Agencije. Tužbe protiv Agencije odnose se na:

- poništenje naloga Agencije (upravni sporovi) – 11 predmeta;
- naknadu štete zbog oduzimanje dozvole za rad banke ili blokade računa po prijedlogu privremenog upravnika - 9 predmeta;
- radni spor - jedan predmet.

Sve predmete vodi Agencija, a po potrebi angažuje se i advokatska kuća.

9.3.2. Prekršajni postupci

U toku 2013. godine sačinjeno je ukupno 57 prekršajnih naloga nakon podnesene prijave nadležnih osoba Agencije. U navedenim prekršajnim nalogima prihvaćena je odgovornost banke, MKO i lizing društva i odgovornih lica u banci, MKO i lizing društvu. U 2013. godini izrečene su i naplaćene novčane kazne za prekršaje u iznosu od 197.100 KM, koje se uplaćuju se u budžet FBiH.

9.3.3. Drugostepeni postupci

U 12 slučajeva je proveden drugostepeni postupak tj. razmatrani su prigovori banaka na rješenje Agencije o pismenim nalogima nakon završene kontrole i nakon provedenog postupka, donesena su konačna rješenja. U tri predmeta sačinjene su i proslijeđene nadležnom tužilaštvu i krivične prijave.

9.3.4. Pritužbe

Ovaj segment rada ovog organizacionog dijela Agencije odnosi se na obavljanje poslova po prigovorima klijenata banaka, MKO i lizing društava po pitanju izvršenja sudskih presuda tj. pljenidbe novčanih sredstava izvršenika na računima koji se vode u bankama po Zakonu o izvršnom postupku, na sve vidove zloupotrebe žiranata, jednostrano mijenjanje ugovora o kreditu o visini kamata, naplaćivanja naknade bez prethodne obavijesti klijenata, neupozoravanje klijenta sa EKS, primjedbe na kartično poslovanje, kao i druge pritužbe nezadovoljnih klijenata. U svim zaprimljenim pritužbama, ovi predmeti su rješavani primjenom odredaba člana 5. i 7. Odluke o uslovima i načinu postupanja banaka/MKO po prigovoru klijenata, odnosno slanju na nadležno postupanje pritužbe klijenata i nakon prigovora klijenata rješavao nastali spor, ako se odnosio na nadležnost Agencije ili upućivanja klijenata nadležnim institucijama, ako su se pritužbe odnosile na ugovorne odnose.

U 2013. godini zaprimljeno je i obrađeno ukupno 517 pritužbi i upita. Od navedenog broja:

- 122 pritužbe su se odnosile na pritužbe upućene po članu 5. Odluke o uslovima i načinu postupanja banke po prigovoru klijenata (pritužbe poslana bankama na nadležno postupanje);
- 289 pritužbi je bilo po članu 7. iste Odluke po kojima je Agencija postupala (pritužbe na odgovore klijentima od strane banaka, MKO i lizing društava);
- 32 pritužbe, istovremeno po članu 5. i članu 7. Odluke;
- 74 upita iz djelatnosti banaka, MKO, lizing društava.

Prema vrsti posla, pritužbe su se odnosile na:

- promjenjive kamatne stope - 58 pritužbi,
- otplatu kredita od strane jemaca - 49 pritužbi,
- naknade za bankarske usluge (opomene, raniji povrat kredita, izdavanja kreditnih kartica, vođenje računa i dr.) - 20,
- klasifikaciju u CRK-u - 19,

- blokadu računa - 17,
- odbijanje kreditnih zahtjeva - 17,
- neizvršenje pravomoćnih rješenja iz budžeta - 14,
- ostale kreditne odnose (kreditni u CHF, kreditni u kašnjenju, reprogram kredita, nemogućnost vraćanja kredita zbog gubitka posla i dr.) - 58, i
- ostale poslove (kartično poslovanje, ino plaćanja, nekorektno ponašanje zaposlenika, garancije, pogrešno uplaćena sredstva, brisanje hipoteka, vraćanje mjenica, neizvršavanje sudskih odluka i dr.) - 103.

U 153 predmeta dati su podaci i/ili odgovori na upite institucija, (traženi podaci od strane sudova, tužilaštava, policije, ombudsmena, zastupnika, ministarstva financija i sl.) i fizičkih osoba.

X. POSLOVI RAZVOJA U AGENCIJI

U 2013. godini Agencija je kroz organizacioni dio – Samostalni odjel za razvoj, odnosno kroz poslove razvoja bila angažovana na sljedećim aktivnostima:

10.1. NASTAVAK RADA I KOORDINACIJA AKTIVNOSTI NA IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE

10.1.1. Regulatorni okvir na nivou EU

Evropski Parlament i Vijeće Evropske unije donijelo je 26.06.2013. godine novu Direktivu o kapitalnim zahtjevima - Capital Requirements Directive (u daljem tekstu: CRD IV) i regulatorni okvir za kapitalne zahtjeve - Capital Requirements Regulation – CRR (u daljem tekstu: CRR) i to:

- Uredbu EU br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva o izmjeni Uredbe EU br. 648/2012 i
- Direktivu 2013/36/EU o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i o bonitetnom nadzoru kreditnih institucija i investicijskih društava, kojom se vrši izmjena i dopuna Direktive 2002/87/EZ, a ukidaju Direktive 2006/48/EZ i 2006/49/EZ.

Navedeno kompilira sve izmjene nastale na nivou EU, odnosno uključuje sve dosadašnje izmjene vezano za CRD Direktivu, kao i odredbe Bazela III. Uredbu i Direktivu treba posmatrati u paketu i tako ih i tumačiti, s tim da se CRD IV pravno prenosi na nacionalna zakonodavstva (indirektno), a CRR je obavezujuća i ima direktnu upotrebu kod zemalja članica EU. CRD IV i CRR predstavljaju pravne instrumente koji u paketu predstavljaju pravni okvir za poslovanje kreditnih institucija i investicijskih preduzeća i stupaju na snagu od 01.01.2014. godine u zemljama članicama EU.

Razloge za novi regulatorni okvir CRD IV/CRR treba tražiti u činjenici da se CRD Direktiva više puta materijalno dopunjavala (CRD I, II i III), kao i činjenici da se ovom Uredbom ispravlja nekonzistentan prijenos pravila iz CRD u nacionalna zakonodavstva zemalja članica u prethodnom periodu (različite nacionalne diskrecije i tumačenja od strane nacionalnih autoriteta). Ovaj regulatorni okvir, iniciran negativnim posljedicama finansijske krize u smislu reforme cjelokupnog sistema finansijske supervizije i regulacije na globalnom nivou, obuhvata sljedeće:

- podizanje kvaliteta kapitala, odnosno nivoa minimalnih kapitalnih zahtjeva;
- formiranje dodatnih, odnosno zaštitnih slojeva kapitala:
 - zaštitnog sloja kapitala za korištenje u vrijeme krize (engl. capital conservation buffer),
 - protucikličkog sloja kapitala u vrijeme kreditne ekspanzije (engl. counter-cyclical capital buffer);

- formiranje dodatnog kapitala za globalno sistemski značajne banke i domaće sistemski značajne banke;
- uvođenje i praćenje međunarodno usklađenog omjera finansijske poluge;
- podizanje standarda za Stub 2 i Stub 3;
- globalne standarde likvidnosti, uključujući omjer pokrića likvidnosti (liquidity coverage ratio - LCR) i omjer pokrića neto - stabilnih izvora (net - stable funding ratio – NSFR);
- odredbe o korporativnom upravljanju i naknadama;
- povjerljivost i razmjenu informacija između nadležnih tijela;
- sankcije i krizno upravljanje, odnosno preventivne mjere i okvir za sanaciju i spašavanje banaka i investicijskih društava;
- strukturalnu reformu i uspostavu jedinstvenog mehanizma nadzora (Single Supervisory Mechanism – SSM) u Eurozoni, u okviru Evropskog sistema finansijskog nadzora (ESFS), gdje bi centralnu ulogu imala ECB i dr.

10.1.2. Strategija Agencije

U 2013. godini nastavljene su aktivnosti na implementaciji Strategije, koja predstavlja generalni okvir za implementaciju međunarodnih standarda za upravljanje rizicima i kapitalom banaka i ista je usklađena sa Strategijom ABRS-a.

Zbog sistemskog značaja i potrebe multiinstitucionalnog pristupa u implementaciji Strategije na nivou BiH, u proces su uključene entitetske agencije za bankarstvo i CBBiH, u čijoj je nadležnosti koordinacija bankarske supervizije na nivou BiH, uz tehničku pomoć USAID PARE Projekta. Krajem devetog mjeseca 2013. godine okončana je tehnička pomoć, odnosno zvanično je i okončan USAID PARE Projekt, ali se nastavila koordinacija, odnosno nastavljen je zajednički rad na implementaciji Strategija entitetskih agencija. Konačni cilj implementacije Strategije je i istovremeno usklađivanje sa regulatornim okvirom EU, čime bi BiH pravovremeno ispunila jedan od bitnih uslova za pristup u članstvo EU. Strategijom je predviđeno da će se ista mijenjati i prilagođavati u skladu sa promjenama nastalim u regulatornom okviru na nivou EU.

Polazeći od navedenih promjena na globalnom nivou, iskustava regulatora iz zemalja okruženja u implementaciji Bazel-a II, kao i činjenice da se radi o kompleksnom projektu implementacije Strategije i opredjeljenju Agencije da se direktno usklađuje sa regulatornim okvirom EU, javila se potreba za reviziju i izmjenu inicijalne Strategije Agencije. Krajem februara 2013. godine Upravni odbor Agencije je usvojio reviziju Strategije, koja predstavlja izmjenu i dopunu inicijalne Strategije iz 2008. godine. Revizija Strategije je izvršena i u ABRS, čime je postignuta sadržajna usklađenost sa Strategijom Agencije. Strategije entitetskih agencija za bankarstvo predviđaju oprezan i postepen prelazak na novi regulatorni okvir u BiH, počevši od jednostavnih, do složenijih pristupa, a što je u skladu i sa preporukom MMF-a iz Izvještaja BiH „Vanredno planiranje finansijskog sektora za pripravnost na krizu“, od maja 2012. godine.

Aktivnosti predviđene Strategijom obuhvataju vremenski period do zaključno sa 2018. godinom, a realiziraju se kroz godišnje operative planove. U prvoj fazi bi se izvršila konačna objava regulatornog okvira zaključno sa 2016. godinom, a druga faza predviđa period usklađivanja banaka sa novim regulatornim okvirom od dvije godine, zaključno sa 2018. godinom.

10.1.3. Implementacija Strategije

Sa ciljem harmonizacije zakonskog i podzakonskog regulatornog okvira, implementacija Strategije podrazumijeva zajedničke aktivnosti entitetskih agencija za bankarstvo, međusobnu koordinaciju, odnosno zajednički rad kroz Projektni tim za implementaciju Strategije (u daljem

tekstu: Projektni tim). Ovaj organizacioni dio Agencije u punom kapacitetu učestvuje u aktivnostima Projektnog tima na implementaciji Strategije, kroz rad u timovima/podtimovima za određene oblasti i koordinira cjelokupnim procesom.

Realizacija Strategije prati se godišnje kroz:

- Operativni plan aktivnosti Agencije na pripremama za uvođenje Međunarodnog sporazuma za mjerenje kapitala i standardima kapitala - Bazel II (u daljem tekstu: Operativni plan), i
- Plan aktivnosti Agencije na pripremama za uvođenje Međunarodnog sporazuma za mjerenje kapitala i standardima kapitala - Bazel II (u daljem tekstu: Plan), te o istom detaljno informiše direktora Agencije.

Operativni plan predstavlja detaljne planirane i realizirane aktivnosti Agencije sa utvrđenim rokovima, počevši od rada na predmetnim prednacrtima odluka u okviru timova/podtimova, provođenja sve neophodne procedure razmatranja prednacrti odluka (od strane Odbora za superviziju), do postavljanja istih na internu web stranicu Agencije (interna rasprava), kao i kasnije procedure upućivanja istih UBBiH na javnu raspravu, kada se za to steknu uslovi, razmatranja na Upravnom odboru Agencije, postavljanja na zvaničnu web stranicu Agencije, do objave u službenim novinama.

U 2013. godini iz postojećeg Projektnog tima, formiran je sljedeći tim, odnosno podtimovi za različite oblasti:

- Tim za preliminarnu Kvantitativnu studiju utjecaja - QIS,
- Podtim za sačinjavanje podzakonskog okvira iz domena Stuba 2 iz segmenta korporativnog upravljanja;
- Podtim za kreditni rizik;
- Podtim za tržišni rizik i
- Podtim za operativni rizik.

Članovi Projektnog tima su, zajedno sa pomoćnikom koordinatora i koordinatom, u prethodnom periodu bili aktivno uključeni u operativni rad kroz navedeni tim i podtimove za različite oblasti, odnosno na sačinjavanju prednacrti regulatornog okvira u okviru Stuba 1, donošenja odluka iz korporativnog upravljanja i svih aktivnosti oko implementacije preliminarnog QIS-a.

Krajem 2013. godine, okončane su aktivnosti navedenog tima, odnosno podtimova, a otpočele su aktivnosti novoformiranih timova u 2013. godini, koje se nastavljaju u 2014. godini:

- Tim za izradu Odluke o izračunavanju kapitala banaka; i
- Tim za izvještavanje o kapitalu i kapitalnim zahtjevima banaka.

U 2013. godini izvršene su sve planirane aktivnosti utvrđene Operativnim planom Agencije za 2013. godinu, koje predstavljaju operacionalizaciju aktivnosti u skladu sa Strategijom.

Aktivnosti koordinatora Projektnog tima u 2013. godini na implementaciji Strategije Agencije odnosile su se na sljedeće:

- Sačinjavanje Izvještaja o provedenim aktivnostima Agencije na pripremama za uvođenje Međunarodnog sporazuma za mjerenje kapitala i standardima kapitala koji, između ostalog, sadrži i ključne aktivnosti, odnosno planirane i izvršene aktivnosti, koordinaciju aktivnosti između entitetskih agencija za bankarstvo i CBBiH, izgradnju institucionalnih kapaciteta Agencije kroz razne vidove seminara/radionica, tehničkih sastanaka i dr. za sljedeće periode:
 - godišnji izvještaj za 2012. godinu i
 - kvartalni izvještaji za I, II, III, IV kvartal 2013. godine.

Uz kvartalne informacije, direktoru Agencije dostavlja se i Operativni plan, odnosno Plan aktivnosti Agencije sa planiranim i realiziranim aktivnostima za predmetni period;

- Učešće na koordinacionim sastancima sa predstavnicima institucija koje su uključene u ovaj Projekat (CBBiH, ABRS, USAID PARE Projekat);
- Operativni rad u okviru tima, odnosno podtimova;
- Koordinacija sa projektnim timom iz ABRS-a (organizacija i učešće na radnim sastancima mješovitih timova);
- Učešće i koordinacija svih aktivnosti vezano za stručni dijalog sa bankarskim sektorom putem UBBiH, a u formi raspravnih sastanaka, zvaničnih i usaglašenih tumačenja između entitetskih agencija bankama po predmetnim oblastima i dr.

10.1.4. Provođenje preliminarnog QIS-a u BiH

U skladu sa strategijama entitetskih agencija za bankarstvo, u 2013. godini izvršene su aktivnosti oko pripreme, provođenja i realizacije preliminarnog QIS-a primjene standardiziranog pristupa za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik.

Ove aktivnosti provedene su na nivou bankarskog sistema BiH, koordinirane su između entitetskih agencija, uz tehničku pomoć USAID PARE Projekta, kao i uz saradnju sa UBBiH. Ove aktivnosti izvršio je Tim za preliminarni QIS. Provedeni QIS je preliminarni, nije sveobuhvatan jer nije uključio sve rizike (operativni i tržišni rizik), kao ni kapitalne zahtjeve prema Bazelu III. Sastoji se iz dva dijela i to:

- kvantitativnog – Uputstva za popunjavanje izvještaja KR-SP - standardiziranog pristupa za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik sa primjenom tehnika ublažavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: CRM); i
- kvalitativnog – Upitnika o procesu pripreme implementacije Bazela II/CRD, odnosno pitanja vezana za primjenu standardiziranog pristupa za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik sa primjenom CRM.

Kreditni rizik druge ugovorne strane, kreditni derivati i CRM prema sveobuhvatnom metodu finansijskog kolaterala nisu bili uključeni u ovaj preliminarni QIS.

Cilj provođenja preliminarnog QIS-a bio je dobivanje projicirane stope adekvatnosti kapitala na nivou bankarskog sistema BiH, odnosno efekata primjenom standardiziranog pristupa za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, primjenom CRM, kao i pristupe koje banke planiraju da koriste. Također, cilj QIS-a bio je i sagledavanje trenutnog stanja u bankarskom sistemu BiH po pitanju spremnosti banaka za implementaciju Bazela II/CRD Direktive.

U okviru QIS-a analizirano je 27 komercijalnih banaka na nivou bankarskog sistema BiH, odnosno 17 banka u FBiH i 10 banka u RS-u. Podaci korišteni u QIS-u odnose se na knjigovodstveno stanje na dan 31.12.2012. godine. Uz aktivno uključivanje UBBiH u proteklom periodu iskoordinirane su sve aktivnosti između entitetskih agencija po pitanju pripreme i dostavljanja QIS-a svim bankama u BiH i UBBiH, dostavljanja objedinjenih pitanja banaka preko UBBiH entitetskim agencijama, dostavljanja objedinjenih odgovora entitetskih agencija bankama, obrada i analiza dostavljenih podataka banaka i izrada preliminarnog QIS-a od strane entitetskih agencija. Realizacija QIS-a odvijala se terminski na sljedeći način:

- Dostavljanje preliminarnog QIS-a, usaglašenog između entitetskih agencija, svim komercijalnim bankama u BiH (30.04.2013. godine od strane Agencije i početkom maja mjeseca 2013. godine i od strane ABRS-a);

- Sagledavanje preliminarnog QIS-a od strane banaka i dostavljanje pitanja za entitetske agencije na UBBiH, sistematizacija istih i slanje entitetskim agencijama sa 31.05.2013. godine (konsolidirano po oblastima oko 80 pitanja);
- Dostavljanje usaglašenih i jedinstvenih odgovora entitetskih agencija bankama i UBBiH početkom šestog mjeseca 2013. godine;
- Dostavljanje entitetskim agencijama za bankarstvo popunjenog preliminarnog QIS-a od strane banaka tokom sedmog mjeseca 2013. godine;
- Okončanje aktivnosti na analizi i rezultatima preliminarnog QIS-a u entitetskim agencijama sa 30.09.2013. godine;
- Razmatranje i usvajanje preliminarnog QIS-a na Odboru za superviziju Agencije u desetom mjesecu 2013. godine;
- Postavljanje preliminarnog QIS-a u desetom mjesecu 2013. godine na zvaničnu web stranicu Agencije, sa ciljem informisanja banaka o rezultatima istog po Zaključku Odbora za superviziju Agencije (preliminarni QIS iz ABRS-a je također postavljen na web stranicu ABRS-a);
- U koordinaciji sa ABRS-om, u jedanaestom mjesecu 2013. godine priprema i prezentacija rezultata QIS-a na nivou bankarskog sistema BiH bankama na UBBiH (konsolidirani podaci, odnosno rezultati QIS-a entiteta).

Prema analizi dostavljenih podataka iz QIS-a, evidentno je da će velike banke u BiH, članice bankarskih grupacija, u procesu pripreme za implementaciju Bazela II najvećim dijelom oslanjati na svoje matične banke, dok će ostale banke koristiti interne resurse za proces pripreme na sistemskoj osnovi. Po pitanju korištenja pristupa za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, banke u BiH planiraju upotrebu standardiziranog pristupa, što je i u skladu sa samim Strategijama entitetskih agencija (sa izuzetkom dvije banke iz FBiH koje planiraju korištenje osnovnog pristupa zasnovanog na internim rejtingima - FIRB pristup).

Kao osnovne probleme u implementaciji Bazela II, banke navode dodatna ulaganja u IT infrastrukturu i u ljudske resurse, te su to segmenti u kojima je potrebno vršiti dodatne napore po pitanju izgradnje kapaciteta u narednom periodu.

Rezultati QIS-a pokazuju da primjena novih pravila ne bi dovela do pada stope adekvatnosti kapitala na nivou bankarskog sistema BiH ispod zakonom propisanog minimuma od 12%. Uvođenje standardiziranog pristupa u izračunu kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik prema Bazelu II se ne bi negativno odrazilo na stopu adekvatnosti kapitala na nivou bankarskog sistema u BiH. U FBiH korištenjem dva scenarija došlo bi do povećanja stope adekvatnosti neto kapitala za bankarski sistem FBiH sa 17,4% na 19,5%, odnosno 18,5% (prema Scenarijima 1 i 2).

10.1.5. Donošenje podzakonskog okvira iz domena Stuba 2 po pitanju korporativnog upravljanja

U skladu sa Strategijom i Operativnim planom Agencije za 2013. godinu donesen je i podzakonski okvir, odnosno sljedeće Odluke iz domena Stuba 2 po pitanju korporativnog upravljanja:

- Odluka o politici i praksi naknada zaposlenicima u banci;
- Odluka o savjesnom postupanju članova organa banke; i
- Odluka o procjeni članova organa banke.

Predmetne Odluke sačinjene su od strane predmetnog Podtima, formiranog sa ciljem donošenja regulatornih zahtjeva kvalitativne prirode iz segmenta korporativnog upravljanja. Nakon prethodno provedene interne rasprave i razmatranja od strane Odbora za superviziju, predmetne Odluke su krajem aprila 2013. godine upućene na javnu raspravu bankarskom sektoru putem UBBiH, sa ciljem obavljanja kvalitetnog stručnog dijaloga, koja je okončana sredinom juna 2013.

godine. Nakon obavljene javne rasprave i uvažavanja prihvatljivih primjedbi, prijedloga i sugestija bankarskog sektora, Upravni odbor Agencije je usvojio predmetne Odluke u julu 2013. godine.

Aktivnosti oko sačinjavanja seta odluka, obavljanja javne rasprave i druge aktivnosti u dijelu Stuba 2, odnosno iz domena korporativnog upravljanja vršene su u koordinaciji sa ABRS-om, tako da su iste razmatrane i usvojene na upravnim odborima agencija i objavljene u Službenim novinama FBiH, odnosno Službenom glasniku Republike Srpske i to:

- Odluka o politici i praksi naknada zaposlenicima u banci ("Službene novine FBiH", broj: 60/13 i „Službeni glasnik RS“, broj: 80/13);
- Odluka o savjesnom postupanju članova organa banke ("Službene novine FBiH", broj: 60/13 i „Službeni glasnik RS“, broj: 80/13); i
- Odluka o procjeni članova organa banke ("Službene novine FBiH", broj: 60/13 i „Službeni glasnik RS“, broj: 80/13).

Ove aktivnosti dolaze do izražaja naročito u kontekstu činjenice da su Evropski parlament, odnosno EK, u kontekstu velike finansijske krize, a kasnije dužničke krize u Eurozoni, prepoznali važnost jačanja standarda i praksi upravljanja u finansijskim institucijama, te su u okviru regulatornih reformi prošireni i pojačani sljedeći regulatorni zahtjevi u pogledu uspostave:

- primjerenih politika i praksi naknada ključnim zaposlenicima u bankama;
- politika i praksi naknada za sve članove organa banke;
- procjene članova organa banke; i
- pravila savjesnog postupanja prilikom obavljanja upravljačke i nadzorne funkcije.

Odluka o politici i praksi naknada zaposlenicima u banci reguliše, između ostalog, i strukturu naknada koja treba da bude usaglašena sa strategijom preuzimanja rizika, korporativnim vrijednostima i dugoročnim interesima banke i treba da obuhvati sve komponente naknada (plaće, diskrecione penzije i dr. slične pogodnosti na pojedinačnoj i diskrecionoj osnovi) za ključne kategorije zaposlenika čije profesionalno djelovanje ima značajan utjecaj na profil rizičnosti banke.

Odluka o savjesnom postupanju članova organa banke reguliše, između ostalog, i pravila postupanja članova organa banke prilikom obavljanja njihovih nadležnosti, uključujući i sprečavanje, odnosno upravljanje sukobom interesa, uspostavu specijaliziranih komiteta za stručnu pomoć i podršku nadzornom odboru banke, primjenu profesionalnih, etičkih standarda i principa korporativne društvene odgovornosti i dr.

Odluka o procjeni članova organa banke, u pogledu dobrog ugleda i poslovnog iskustva, akcent daje na obavezama banke da propiše i primjenjuje kriterije za procjenu primjerenosti članova organa banke (fit&proper), vrši inicijalnu i kontinuiranu procjenu, osigura kontinuirano ispunjenje kriterija primjerenosti članova organa banke i dr.

S obzirom da je u periodu nakon službenog objavljivanja predmetnih odluka u javnim glasilima, došlo do potrebe za daljim tumačenjima odredbi predmetnih Odluka, u organizaciji UBBiH, a u saradnji sa agencijama za bankarstvo, sa ciljem nastavka stručnog dijaloga i zajedničkog doprinosa adekvatnoj primjeni regulatornih zahtjeva i zdravih bankarskih praksi, krajem jedanaestog mjeseca 2013. godine održan je raspravni sastanak o primjeni navedenih Odluka. Sastanku su prisustvovali predstavnici entitetskih agencija za bankarstvo (koordinatori i timovi koji su bili uključeni u izradi ove podzakonske regulative), kao i predstavnici iz 20 banaka u BiH. Ovaj stručni dijalog predstavljao je nastavak dobre prakse saradnje bankarskog sektora i regulatora, a rezultirao je usaglašenim i formaliziranim zaključcima sa raspravnog sastanka, koji

su dostavljeni svim bankama - članicama UBBiH, a koji predstavljaju svojevrzni vodič bankama za primjenu novih regulatornih zahtjeva iz segmenta korporativnog upravljanja.

Obavljena javna rasprava u prethodnom periodu po pitanju predmetnih odluka, raspravni sastanak i sl. predstavlja jedan od ključnih aktivnosti supervizora i u narednom periodu sa ciljem provođenja adekvatnog stručnog dijaloga sa bankarskim sektorom u procesu implementacije novog regulatornog okvira i usklađivanja istog sa međunarodnim standardima i supervizorskom praksom.

10.1.6. Donošenje prednacrta podzakonskog okvira iz domena Stuba 1 po pitanju kreditnog rizika

U skladu sa Strategijom i Operativnim planom Agencije za 2013. godinu okončane su aktivnosti na sačinjavanju prednacrta odluke o izračunavanju kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik prema standardiziranom pristupu za banke (u daljem tekstu: prednacrt Odluke), u čijem radu je ispred Agencije učestvovao Tim za kreditni rizik u okviru Projektnog tima, u koordinaciji sa timom iz ABRS-a.

Radnim prednacrtom Odluke regulisano je sljedeće:

- utvrđivanje iznosa izloženosti, definiranje klasa izloženosti, izračunavanje iznosa izloženosti ponderisanog kreditnim rizikom i ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom;
- određivanje pondera kreditnog rizika za pojedine klase izloženosti;
- priznavanje i raspoređivanje kreditnih rejtinga vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika i kreditnih procjena agencija za kreditiranje izvoza;
- izračunavanje kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik u sklopu standardiziranog pristupa za banke, i
- CRM.

S obzirom da je Strategijom predviđeno da se implementiraju prvo jednostavni, a nakon toga složeniji pristupi u izračunavanju kapitalnih zahtjeva, ovaj prednacrt Odluke ne sadrži kod izračunavanja kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik složeni pristup, odnosno pristup zasnovan na internim rejtingima – IRB, kod kategorija izloženosti - sekuritizacijske pozicije i kod CRM složene metode finansijskog kolaterala, primjenu vlastitih procjena korektivnih faktora (s obzirom da bi banka, umjesto unaprijed zadatih kategorija, koristila vlastite procjene i inpute).

Prednacrt Odluke je, nakon razmatranja na Odboru za superviziju, postavljen na internu web stranicu Agencije, te će se zajedno sa prednacrtom odluka koje regulišu materiju po pitanju tržišnog i operativnog rizika, u narednom periodu, a u skladu sa Strategijom i Operativnim planom Agencije inkorporirati u jedinstven akt – Odluku o izračunavanju kapitala banaka.

10.1.7. Donošenje prednacrta podzakonskog okvira iz domena Stuba 1 po pitanju tržišnog rizika

U 2013. godini donesen je i prednacrt podzakonskog okvira iz domena Stuba 1 po pitanju tržišnog rizika i to prednacrta:

- Odluke o izračunavanju kapitalnog zahtjeva za tržišni rizik za banke (u daljem tekstu: prednacrt Odluke); i
- Smjernica o minimalnim standardima trgovanja i povezanih poslova u bankama (Upravljanje tržišnim rizikom: minimalni standardi za aktivnosti trgovanja/ulaganja i povezane poslove u bankama).

Navedenu aktivnost realizovao je Tim za tržišni rizik u okviru Projektnog tima, u koordinaciji sa timom iz ABRS-a.

Prednacrta Odluke obuhvata sva područja po pitanju tržišnog rizika koja će naknadno biti inkorporirana u jedan akt – Odluku o izračunavanju kapitala banaka. Prednacrtnom Odluke se propisuju minimalni kriteriji za upravljanje tržišnim rizikom za banke. Prednacrtna Odluka obuhvata: definicije ključnih pojmova, kapitalne zahtjeve za tržišni rizik, definiciju knjige trgovanja, izračunavanje kapitalnih zahtjeva po standardiziranom pristupu za rizik pozicije, za valutni rizik, za robni rizik i dr. Prednacrtna Odluka ne obuhvata sekuritizacijske pozicije, resekuritizacijske pozicije i napredne pristupe, s obzirom da Strategija predviđa postepeno prelazak sa jednostavnijih ka naprednijim pristupima.

U dvanaestom mjesecu 2013. godine navedeni prednacrtni podzakonski okvir iz domena tržišnog rizika je razmatrao Odbor za superviziju i isti je postavljen na internu web stranicu Agencije, sa ciljem provođenja interne rasprave, odnosno davanja sugestija i prijedloga svih organizacionih dijelova Agencije.

10.1.8. Donošenje prednacrta podzakonskog okvira iz domena Stuba 1 po pitanju operativnog rizika

Također, u 2013. godini okončane su i aktivnosti, kako je i planirano, na sačinjavanju prednacrta Odluke o izračunavanju kapitalnog zahtjeva za operativni rizik (u daljem tekstu: prednacrtna Odluka), u kojem je učestvovao Tim za operativni rizik u okviru Projektnog tima, u koordinaciji sa timom iz ABRS-a. U skladu sa Strategijom, odnosno Operativnim planom Agencije za 2013. godinu isti je razmatrao Odbor za superviziju krajem šestog mjeseca 2013. godine i postavljen na internu web stranicu Agencije, sa ciljem provođenja interne rasprave unutar Agencije.

Prednacrtna Odluka propisuje sljedeće pristupe za izračunavanje kapitalnog zahtjeva za operativni rizik:

- pristup osnovnog pokazatelja (BIA) i
- standardizirani pristup (SA).

Ista ne sadrži napredni pristup za izračunavanje kapitalnog zahtjeva za operativni rizik (AMA), što u ovoj fazi nije ni predviđeno Strategijom, odnosno Operativnim planom Agencije za 2013. godinu.

Prednacrtnom podzakonskom okviru iz domena operativnog rizika propisana je metodologija, odnosno način izračunavanja kapitalnog zahtjeva za operativni rizik, opći standardi za upravljanje operativnim rizikom, uslovi za dobivanje saglasnosti za korištenje raznih pristupa u izračunu kapitalnih zahtjeva i dr.

10.1.9. Početak aktivnosti na donošenju nacrtu podzakonskog okvira po pitanju izračunavanja kapitala banaka

Krajem 2013. godine u okviru Projektnog tima Agencije na implementaciji Strategije formiran je Tim za izradu Odluke o izračunavanju kapitala banaka. Sačinjavanje teksta nacrtu Odluke o izračunavanju kapitala banaka u okviru Stuba 1 bi uključivalo sljedeće aktivnosti:

- Objedinjavanje prednacrta odluka koje obuhvataju sve rizike u Stubu 1 - kreditni, tržišni i operativni rizik i to:
 - prednacrta Odluke o izračunavanju kapitalnog zahtjeva za operativni rizik (pristup osnovnog pokazatelja i standardizirani pristup);
 - prednacrta Odluke o izračunavanju kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike za banke (standardizirani pristup);

- prednacrtu Odluke o izračunavanju kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik prema standardiziranom pristupu za banke (izračunavanje kapitalnog zahtjeva banaka za kreditni rizik, priznavanje vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika i CRM);
- “Gap” analizu naprijed navedenih prednacrtu odluka po pitanju kreditnog, tržišnog i operativnog rizika, sa ciljem usklađivanja i prilagođavanja sa najnovijim izmjenama u međunarodnom regulatornom okviru - CRD IV/CRR od 26.06.2013. godine;
- Inkorporiranje i sačinjavanje dijela Odluke koji se odnosi na:
 - karakteristike i vrste stavki koje se uključuju u izračun regulatornog kapitala, odnosno regulatornih usklađivanja,
 - načina i obuhvata u kojem se iste uključuju u izračun pojedinih stavki regulatornog kapitala banke (Tier 1 i Tier 2).

U dvanaestom mjesecu 2013. godine otpočele su aktivnosti oko „gap“ analize, koje će se nastaviti i u 2014. godini u skladu sa Operativnim planom.

10.1.10. Početak aktivnosti na donošenju nacrtu podzakonskog okvira po pitanju izvještavanja o kapitalu i kapitalnim zahtjevima banaka

Krajem 2013. godine u okviru Projektnog tima Agencije na implementaciji Strategije formiran je i Tim za izvještavanje o kapitalu i kapitalnim zahtjevima banaka, koji je već u dvanaestom mjesecu 2013. godine otpočeo sa radom.

U narednom periodu aktivnosti Tima biće usmjerene na sačinjavanje teksta nacrtu Odluke o izvještavanju o kapitalu i kapitalnim zahtjevima banaka, kao i Uputstva za ispunjavanje jedinstvenog okvira za izvještavanje - COREP izvještaja u skladu sa tehničkim standardima, uputstvima, odnosno smjernicama koje propisuje EBA, kao i primijenjene prakse zemalja u okruženju. Jedinstveni okvir za izvještavanje podrazumijeva okvir koji se sastoji od seta obrazaca („templates“) koji obuhvata pregled propisanog kapitala i kapitalnih zahtjeva, kao i informacije koje se odnose na primjenu različitih pristupa za procjenu kapitalnih zahtjeva u okviru Stub 1 u vezi sa kreditnim, tržišnim i operativnim rizikom.

S obzirom da se radi o kompleksnim aktivnostima, Tim će biti aktivan i njegov rad će trajati duži vremenski period, odnosno sve do konačne objave u skladu sa Strategijom (kraj 2016. godine), kao i planirane naredne dvije godine usklađivanja banaka sa regulatornim okvirom (kraj 2018. godine - provođenje testnih faza prilagođavanja).

10.2. PLAN OBUKE ZAPOSLENIKA AGENCIJE

Agencija u kontinuitetu posvećuje značajnu pažnju edukaciji i obuci zaposlenika, te u tom smislu treba njegovati kulturu edukacije i osiguravati predušlove da ista bude efikasna, kontinuirana i relevantna. Zahtjevi za edukacijom dobivaju na značaju ako se uzmu u obzir trendovi globalnog društva koji iziskuju konstantno učenje, kao i planirane aktivnosti Agencije na projektima usklađivanja sa programima reformi bankarskog sektora.

Agencija je kroz ovaj organizacioni dio, odnosno poslove razvoja, početkom 2013. godine, kao i u prethodnom periodu, a na osnovu iskazanih potreba pojedinačnih organizacionih dijelova Agencije sačinila Plan obuke zaposlenika Agencije za 2013. godinu. Isti se bazirao na potrebama za obukom i edukacijom u oblastima i temama koje su bile aktuelne i to:

- rješavanje restrukturiranja dugova;
- pravni aspekti problematičnih kredita i njihovo rješavanje u praksi;
- MRS 39: finansijski instrumenti – priznavanje i vrednovanje;

- upravljanje tržišnim rizicima, operativnim rizikom, rizikom likvidnosti;
- faktoring i forfaiting;
- razvoj sistema ranog upozorenja;
- supervizija i regulacija sistemski značajnih banaka;
- finansijska stabilnost i testovi otpornosti na stres;
- upravljanje kriznim situacijama i okvir za rješavanje problematičnih banaka;
- indikatori finansijskog zdravlja;
- upravljanje pravnim i reputacijskim rizikom;
- sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti;
- „in-house“ seminara, odnosno radionica za supervizore po aktuelnim temama i dr.

Navedeni Plan obuke zaposlenika Agencije predstavljao je samo polazni osnov, odnosno prijedlog, na osnovu kojeg se donosio konačni prijedlog odluke od strane neposrednih rukovodilaca, odnosno direktora nadležnih sektora o opravdanosti učestvovanja na seminaru zaposlenika Agencije iz nadležnih organizacionih dijelova Agencije, polazeći prije svega od realnih potreba, troškova i mogućnosti implementiranja navedenog u svakodnevnom poslu.

Sa ciljem utvrđivanja korisnosti, sagledavanje povratnih efekata i daljeg planiranja edukacije zaposlenika Agencije kontinuirano, nakon prisustva na seminarima, zaposlenici Agencije imaju obavezu ispunjavanja Interne evaluacije seminara za potrebe Agencije. Analiza istih za 2013. godinu će se sačiniti po ustaljenoj metodologiji, u okviru plana obuke zaposlenika Agencije za 2014. godinu.

10.3. OSTALI POSLOVI

U 2013. godini su se u ovom organizacionom dijelu Agencije, između ostalog, obavljali i sljedeći poslovi:

- Koordinacija, učešće u radu dva pododbora EK u kojima je Agencija u okviru svojih nadležnosti prisutna i to:
 - „Pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju“ i
 - „Pododbor za finansijska i ekonomska pitanja i statistiku“.

Kao i prethodnih godina i u 2013. godini dostavljali su se podaci, odnosno informacije koje su se uključivale u godišnji Izvještaj o napretku BiH prema EK, odnosno za potrebe zajedničkih tijela (pododbor/radnih grupa) za evropske integracije, osnovanih u skladu sa odredbama Privremenog sporazuma i Sporazuma o pridruživanju po pitanju praćenja procesa reformi u BiH. U radu navedenih pododbora Agencija aktivno učestvuje, kako u pripremnom periodu (pripremni sastanci, dostavljanje informacija za dokumente za diskusiju, učešće na sastancima pododbora sa delegacijom BiH, izlaganje na sastancima i davanje pojašnjenja EK i dr.), tako i u fazi nakon obavljenih sastanaka kroz dostavu dodatnih informacija i dokumenata po zahtjevu EK (dodatni zahtjevi, update informacije - progres o stanju u oblasti finansijskih usluga u nadležnosti Agencije i dr.);

- Davanje mišljenja, prijedloga i sugestija na ponuđene radne tekstove/prednacrt-nacrt zakona/podzakonskih akata (prednacrt Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga, prednacrt Zakona o unutrašnjem platnom prometu, nacrt izmjena i dopuna Uputstva za licenciranje i druge saglasnosti Agencije i dr.);
- Sačinjavanje odgovora na upite banaka članica Sekretarijata BSCEE Grupe i drugih finansijskih institucija po aktuelnim temama iz oblasti supervizije banaka;
- Učestvovanje u izradi istraživanja, odnosno Upitnika od strane MMF-a o makroprudencionalnim instrumentima koji se koriste u BiH, kreiranje globalne baze podataka makroprudencijalnih instrumenata po zemljama- koordinirana aktivnost sa CBBiH i ABRIS;

- Dostavljanje podataka kroz Upitnik FSI, BIS, po pitanju aktivnosti Agencije, odnosno statusu implementacije Bazela 2, 2,5 i 3 u Agenciji za prethodni period;
- Učestvovanje u izradi Upitnika za potrebe BSCEE Grupe - Upitnik sa ciljem prikupljanja podataka od zemalja članica za objavu godišnjeg izvještaja za 2012. godinu (relevantni podaci za BiH, odnosno FBiH: makroekonomska kretanja, izmjene po pitanju zakonskog, institucionalnog okvira i ovlaštenja Agencije za posmatrani period u obavljanju supervizije, strategija razvoja u narednom periodu, međunarodne aktivnosti i saradnja sa drugim supervizorskim autoritetima, uključujući i finansijske pokazatelje za bankarski sektor u FBiH);
- U koordinaciji sa CBBiH i ABRS-om učestvovanje u izradi Upitnika/Istraživanja koje je provela SB u preko 30 zemalja svijeta vezano za zaštitu potrošača i finansijsko opismenjavanje;
- Učestvovanje i koordinacija aktivnosti, uz angažman u pojedinim segmentima i FMF oko izrade istraživanja BCBS, odnosno BIS-a po pitanju finansijske inkluzije – primjeri iz prakse;
- Dostavljanje podataka DEP, odnosno informacije za potrebe izrade Ekonomskog i fiskalnog programa (u daljem tekstu: EFP) za 2014. godinu u pogledu strukturalnih reformi, kao i dio ključnih realizovanih aktivnosti, kao sastavnog dijela strateškog dokumenta. EFP sačinjavaju nadležne institucije, a po zahtjevu EK koji predstavlja pripremu za Predpristupni ekonomski program, koji je obavezan dokument za zemlje kandidate za članstvo u EU, a posebno kao priprema za revidiranu Lisabonsku strategiju i za Program konvergencije po prijemu u članstvo;
- Davanje informacija i mišljenja za potrebe menadžmenta Agencije i organizacionih dijelova Agencije;
- Sačinjavanje Izvještaja o radu za 2013. godinu i Prijedlog Programa rada ovog organizacionog dijela Agencije za 2014. godinu;
- Koordinacija i sačinjavanje integralnog Programa rada i Izvještaja o radu Agencije;
- Učestvovanje na sastancima radne grupe u okviru FMF-a, na kojima se razmatraju pitanja oko izmjene postojećih zakona;
- Koordinacija svih aktivnosti oko korištenja usluga FSI connect, odnosno web-baziranog informacionog alata za učenje i usavršavanje supervizora finansijskog sektora u cijelom svijetu za potrebe Agencije kao korisnika usluga i dr.

XI. POSLOVI ORGANA AGENCIJE I INFORMISANJA JAVNOSTI

11.1. AKTIVNOSTI UPRAVNOG ODBORA AGENCIJE

Upravni odbor, kao organ upravljanja Agencijom, imao je aktivnu ulogu u vršenju općeg nadzora poslovanja Agencije i poduzimanje mjera za efikasno i racionalno vršenje poslova iz djelokruga Agencije. U 2013. godini, Upravni odbor je održao ukupno 10 sjednica, na kojima je razmatrao i usvojio sljedeće akte:

- 12 odluka kojim se reguliše poslovanje, odnosno nadzor banaka, MKO i lizing društava u FBiH, kao i izmjene i dopune Uputstva za licenciranje i druge saglasnosti Agencije za bankarstvo FBiH, te prečišćeni tekst istog Uputstva;
- redovne kvartalne informacije o bankarskom, mikrokreditnom i lizing sistemu u FBiH,
- Izvještaj o radu Agencije i Upravnog odbora za 2012. godinu;
- Program rada Agencije i Upravnog odbora za 2014. godinu;
- Izvještaje o finansijskom poslovanju Agencije za 2012. godinu i prvo polugodište 2013. godine;
- Plan finansijskog poslovanja Agencije za 2014. godinu; i
- Ostale akte (izvještaji, informacije i druga dokumentacija).

Pored navedenog, Upravni odbor Agencije obavljao je i druge poslove u 2013. godini, dajući prioritet aktivnostima na sprečavanju širenja negativnih globalnih utjecaja i ublažavanju posljedica tih utjecaja, koji mogu ugroziti stabilnost bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH, a u skladu sa zakonskim nadležnostima Agencije.

U izvještajnoj godini se pojavio i problem u funkcioniranju Upravnog odbora Agencije iz razloga što je gosp. Haris Ihtijarević, predsjednik Upravnog odbora, samoinicijativno prestao da zakazuje sjednice Upravnog odbora, počev od kraja jula 2013.godine. Od početka septembra do sredine novembra 2013. godine članovi Upravnog odbora Agencije bili su pod velikim pritiskom od strane g-dina. Ihtijarevića, jer im je isti privatno upućivao materijale određenog sadržaja koji nisu predmet sjednica Upravnog odbora Agencije. Članovi Upravnog odbora Agencije u sastavu: Rajka Topčić, Ljerka Marić, Jelka Miličević i Emir Silajdžić, nisu željeli ni na koji način podržati samovoljno i vaninstitucionalno (mimo Upravnog odbora Agencije kao kolektivnog tijela) ponašanje predsjednika Upravnog odbora Agencije, te su nakon pauze od tri mjeseca, u skladu sa Poslovníkom i Programom rada Upravnog odbora Agencije, počeli sa održavanjem prvo vanrednih, a kada su se stekli uslovi i redovnih sjednica Upravnog odbora Agencije. Intenzivnim radom u tom periodu, Upravni odbor Agencije je uspio ostvariti sve programirane zadatke.

Dodatak ovom Izvještaju predstavlja Izvještaj o radu Upravnog odbora Agencije za 2013. godinu, sa pregledom pojedinačno usvojenih akata.

11.2. AKTIVNOSTI ODBORA ZA SUPERVIZIJU AGENCIJE

Odbor za superviziju (u daljem tekstu: Odbor), u skladu sa Statutom Agencije, predstavlja stalni i savjetodavni organ direktora Agencije, čija je nadležnost da direktoru Agencije predlaže donošenje akata iz djelokruga rada Agencije.

Odbor za superviziju je tokom 2013. godine razmatrao i utvrđivao prijedloge odluka kojima se propisuje rad banaka, MKO-a i lizing društava, kao i sve prateće akte uz predložene informacije.

Akti koje usvaja Odbor predstavljaju prijedlog direktoru Agencije za donošenje:

- (1)odgovarajućih odluka u okviru propisanih nadležnosti, a koje uključuju i odluke o dodijeljenom jedinstvenom rangu finansijskog i operativnog stanja banke, a prema propisanim jednoobraznim kriterijima; i/ili
- (2)izricanje određene korektivne i/ili drugih mjera, u zavisnosti od stepena utvrđenih nezakonitosti i slabosti u poslovanju banaka, MKO i lizing društava, sa ciljem održavanja finansijskog zdravlja i stabilnosti bankarskog, mikrokreditnog i lizing sistema u FBiH.

Sjednice Odbora održavaju se u pravilu dva puta mjesečno, a učešće u radu Odbora imaju direktori i drugi predstavnici organizacionih dijelova Agencije, u ovisnosti od oblasti koja je predmet razmatranja na sjednici Odbora.

U 2013. godini održano je ukupno 27 redovnih sjednica Odbora, na kojima je razmatrano sljedeće:

- informacije o izvršenim obimnim i ciljanim kontrolama, rješenja o izdavanju pismenih naloga, zaključci o načinu praćenja naloženih mjera i strategije nadzora u bankama;
- informacije o izvršenim obimnim i ciljanim kontrolama, te kontrolama izvršenja naloga i rješenja o izdavanju pismenog naloga, kao i informacije o statusnim promjenama u MKO;
- informacije o izvršenim obimnim kontrolama i kontrolama izvršenja naloga, te rješenja o izdavanju pismenog naloga u lizing društvima;
- informacije o kontrolama u segmentu SPNiFTA u pogledu izvršenja naloga u bankama i lizing društvima, te usklađenosti poslovanja MKO sa propisanim standardima SPNiFTA;

- obrade zahtjeva za izdavanje saglasnosti po raznim osnovama (imenovanja članova uprave - direktora i izvršnih direktora banaka, izbor članova nadzornih odbora banaka, stjecanja značajnog glasačkog prava, odnosno značajnih vlasničkih interesa u bankama, otkup vlastitih dionica banke);
- podzakonski akti koji regulišu rad banaka, MKO i lizing društava razmatrani, te u formi prijedloga dostavljeni Upravnom odboru Agencije i dr.

11.3. OSTALE AKTIVNOSTI

Većano za prethodno navedene aktivnosti Upravnog odbora i Odbora za superviziju, u okviru Ureda direktora, vršena je koordinacija i priprema materijala, praćenje rada sjednica, te izrada zapisnika sa sjednica Upravnog odbora i Odbora za superviziju Agencije.

Pored naprijed navedenih poslova, u ovom organizacionom dijelu, obavljani su i sljedeći stručno-operativni poslovi:

- koordiniranje i vođenje poslova na polju međunarodne saradnje Agencije;
- kontinuirana saradnja sa CBBiH, ABRS-om, AOD-om i drugim domaćim i međunarodnim institucijama;
- vođenje bilješki sa sastanaka kojima prisustvuju direktor i zamjenik direktora Agencije;
- svakodnevno koordiniranje aktivnosti i saradnja sa svim organizacionim dijelovima Agencije; i
- drugi poslovi po nalogu direktora i zamjenika direktora Agencije.

Značajne aktivnosti Agencije, putem ovog organizacionog dijela u 2013. godini bile su usmjerene na organizovanje i održavanje dva značajna događaja:

- (1) Tokom 2013. godine Agencija je, zajedno sa ABRS-om, predsjedavala BSCEE Grupom. U okviru pomenutih aktivnosti, Agencija je organizovala i predsjedavala Godišnjom konferencijom BSCEE Grupe, koja je sredinom juna 2013. godine održana u Sarajevu. Konferenciji je prisustvovalo oko 40 domaćih i stranih učesnika, uključujući predstavnike iz 21 zemlje članice BSCEE Grupe, Sekretarijata BSCEE-a, te međunarodnih institucija (ECB, BIS). Na dvodnevnoj Konferenciji prezentirana su supervizorska iskustva po pitanjima: modaliteta rješavanja nekvalitetnih kredita i kapitalni zahtjevi unutar članica BSCEE Grupe u odnosu na Bazel III, kao i najaktuelniji podaci i regulatorne novosti iz bankarskih sistema pojedinačnih članica.
- (2) Sredinom novembra 2013. godine u organizaciji CBBiH, Agencije, ABRS-a, uz tehničku pomoć MMF-a, održan je Forum o prekograničnoj bankarskoj saradnji. Ovaj jednodnevni forum na visokom nivou okupio je predstavnike „banaka-majki“ i njihovih supsidijarnih lica u BiH, institucije za bankarsku superviziju u njihovim zemljama porijekla, predstavnike supervizorskih i regulatornih agencija u BiH, kao i ključne međunarodne finansijske institucije koje su uključene u „Bečku inicijativu“ (SB, EBRD, ECB i EBA). Cilj Forumu je da promovira konstruktivne razgovore o izgledima za bankarski sektor u BiH, izazovima s kojima su banke suočene, poput onih kako postupati s nekvalitetnim kreditima i izgledima za oživljavanje kreditnog rasta, kao i da osigura forum za otvorenu razmjenu mišljenja o izazovima s kojima je suočen ovaj sektor i da doprinese unapređenju saradnje između nadležnih institucija u zemljama porijekla i zemljama domaćina i podrške koju osiguravaju međunarodne organizacije u rješavanju ovih pitanja.

11.4. POSLOVI INFORMISANJA JAVNOSTI

Nosilac poslova informisanja javnosti o djelatnostima Agencije je Ured za informiranje, koji je u toku 2013. godine izvršio sljedeće aktivnosti:

11.4.1. Komunikacija s javnošću

Agencija je i u 2013. godini nastavila ostvarivati komunikaciju i kontakte sa predstavnicima bosansko-hercegovačkih medija, građanima i sveukupnom javnošću, a u skladu sa dugoročnom strategijom komuniciranja.

Djelujući na ovakav način, Agencija je u komunikaciji sa sredstvima javnog saopćavanja upoznavala javnost sa osnovnim djelatnostima, odnosno nadležnostima Agencije za nadzor poslovanja bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH. U tom smislu, tokom 2013. godine poduzete su aktivnosti na unapređenju efikasnosti komuniciranja između Agencije i sveukupne javnosti.

U izvještajnom periodu Agencija je prilikom komuniciranja sa medijima koristila velik broj alata, odnosno kreirala i distribuirala različite informacije, davala intervjue, izjave, saopćenja i odluke o aktuelnim temama, odnosno provedenim aktivnostima.

Zabilježeno je više audio i video izjava za bosansko - hercegovačke medije.

11.4.2. Upiti

Izvještajni period obilježila je intenzivna komunikacija, kako sa medijima, tako i sa građanima koji su preko elektronske i druge pošte uputili Agenciji nekoliko stotina upita. Upiti su bili, najvećim dijelom upućeni od strane nezadovoljnih klijenata. Agencija je putem ovog organizacionog dijela, a u okviru svojih nadležnosti, komunicirala sa istim i na taj način utjecala na adekvatnu medijsku promociju i upoznavanja javnosti sa osnovnim djelatnostima, odnosno nadležnostima Agencije za nadzor poslovanja banaka, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH.

Agencija je nastojala blagovremeno odgovoriti na upućene upite od strane medija. U 2013. godini odgovoreno je na oko 80 novinarskih upita.

11.4.3. Analize medijskih objava

Svakodnevnom „press clipping-om“ iz elektronskih i printanih medija pratilo se izvještavanje medija i stavovi istih o Agenciji. Vršeno je arhiviranje objava iz printanih i elektronskih medija, prikupljanje, elektronska obrada i pohranjivanje podataka neophodnih za Agenciju. Provođene su aktivnosti koje se odnose na praćenje relevantnih, zakonskih i drugih ključnih pitanja, te na prikupljanje informacija o raznim aktivnostima koje su relevantne za Agenciju, a sve u svrhu pravovremenog i adekvatnog komuniciranja sa javnošću.

11.4.4. Ostali poslovi

Priprema tekstova za web stranicu Agencije

Na web stranici Agencije informacije su se redovno ažurirale, sa evidentnim poboljšanjem u pogledu sadržaja istih u odnosu na prethodni period. Ovim putem omogućeno je svim zainteresiranim da na jednom mjestu i u kratkom vremenu pronađu sve potrebne informacije. U 2013. godini na web stranici Agencije, samo u rubrici Novosti, objavljeno je oko 30 objava, a u ostalim rubrikama je preko 40 objava (odluka, uputstava i informacija).

Priprema tekstova za biltene i publikacije

Za mjesečni časopis „Banke u BiH“ redovito su pripremani skraćeni izvodi iz informacija o bankarskom sistemu, mikrokreditnom i lizing sektoru FBiH.

Administrativno-tehnički i stručno-operativni poslovi

Pored navedenog, obavljani su i drugi administrativno-tehnički i stručno-operativni poslovi, koji se odnose na poslove i zadatke u okviru organizacionog dijela Agencije nadležnog za informisanje, kao i druge poslove po nalogu direktora i zamjenika direktora Agencije.

XII. POSEBNE AKTIVNOSTI AGENCIJE

12.1. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI AGENCIJE

Tokom 2013. godine, Agencija je u saradnji sa CBBiH i ABRS-om, nastavila aktivnosti na jačanju i unapređenju međunarodne saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama, regionalnim i drugim organizacijama, kao i bilateralnu i multilateralnu saradnju sa bankarskim regulatorima iz drugih zemalja.

Sa ciljem podrške bankarskom sistemu u prevladavanju negativnih utjecaja dužničke i finansijske krize i održavanju stabilnosti bankarskog sistema u junu 2009. godine, pod okriljem međunarodnih finansijskih institucija (MMF, EU, EBRD-om i IFC) u Beču je potpisana tzv. „Bečka inicijativa“ sporazum sa predstavnicima međunarodnih bankarskih grupacija koji djeluju u BiH. Ovim sporazumom bankarske grupe potpisnice su se obavezale da će izloženost prema BiH zadržati na nivou izloženosti iz decembra 2008. godine i nastaviti svoje aktivnosti kao i prije finansijske krize, kao i da će pokazatelje adekvatnosti kapitala i likvidnosti održavati iznad propisanih okvira.

Zbog novog vala krize u Eurozoni koji se odvija od kraja 2011. godine, znakova kreditne krize, kao i procesa razduživanja, odnosno smanjenja zaduženosti bankarskih supsidijara prema svojim bankama majkama, pokrenuta je tzv. „Bečka Inicijativa 2.0“. Cilj „Bečke Inicijative 2.0“ je da se procesom razduživanja bankarskih supsidijara upravlja na način smanjenja sistemskog rizika za zemlje u kojima oni posluju i uspostavi bolje koordinacije između država gdje je sjedište bankarskih grupacija (home) i država u kojem te bankarske grupacije posluju (host), kako bi se osiguralo da se potencijalni problemi prekogranične finansijske stabilnosti brže rješavaju i da se uspostavi koordinacija politika i akcija, a posebno u području nadzora, koje su u najboljem zajedničkom interesu i home i host država. Aktivnosti u vezi sa ispunjavanjem obaveza preuzetih potpisivanjem ovog sporazuma, u proteklom periodu, Agencija je obavljala u saradnji sa CBBiH i ABRS-om. Tokom 2013. godine Agencija je aktivno učestovala u radu, kako putem foruma „Bečke Inicijative 2.0“, tako i putem regionalnih sastanaka (Podgrupa uspostavljena na inicijativu Centralne banke Albanije).

Agencija je, u saradnji sa CBBiH i ABRS-om, uz tehničku pomoć MMF-a, organizovala „Prekogranični bankarski forum“, na kojem su učešće uzeli predstavnici svih međunarodnih bankarskih grupacija koji posluju u BiH i njihovih supsidijara u BiH, regulatori iz zemalja u kojima su sjedišta tih grupacija (Austrije, Italije, Slovenije, Turske i Njemačke), kao i međunarodnih finansijskih institucija (MMF, SB, ECB i EBRD-a). Na navedenom forumu razmatrani su: makroekonomski i finansijski pokazatelji i potencijalni rizici u BiH; učešće banaka u stranom vlasništvu u BiH i strategija za budućnost; NPL kao potencijalni rizik za finansijsku stabilnost u BiH; prekogranična saradnja u osiguranju finansijske stabilnosti u BiH i dr.

Agencija je, zajedno sa ABRS-om, tokom 2013. godine predsjedavala BSCEE Grupom, a bila je organizator i domaćin XXVI redovne godišnje konferencije. Na konferenciji su razmatrana pitanja: modaliteta za rješavanje NPL-ova, BSCEE Grupe i Bazela III, stanja u nacionalnim bankarskim sistemima i problemi i izazovi sa kojim se susreću.

Agencija je redovno predstavnicima Misije MMF-a dostavljala podatke o stanju i kretanju u bankarskom sistemu FBiH, a zajedno sa CBBiH i ABRS-om radila godišnje, polugodišnje i kvartalne stres-testove za bankarski sistem. Također je zajedno sa predstavnicima Misije MMF-a u okviru ispunjenja obaveza po stand-by aranžmanu, redovno kvartalno razmatrala i analizirala utjecaj globalne finansijske i dužničke krize na domaći bankarski i finansijski sektor, kretanja u bankarskom sektoru, kapitaliziranosti banaka u FBiH, pitanja rješavanja nekvalitetne aktive, rezultate stres-testova za bankarski sistem i za pojedinačne banke. Predmet razgovora bili su i aktuelni regulatorni i bankarski zakonodavni okvir, ispunjenje preporuka iz ranijih Misija MMF-a, kao i planirane izmjene u regulatornom okviru.

U 2013. godini ostvarena je i saradnja u okviru tri misije za tehničku pomoć MMF-a koje su posjetile BiH i to: „Pomoć za pitanje nekvalitetnih kredita u bankarskom sistemu i unapređenje okvira za rješavanje problema nesolventnosti“, „Plan za vanredne situacije i spremnost za rješavanje neočekivanih kriza finansijskog sektora, jačanje bankarske supervizije i stres testovi banaka“ i „Pripravnost za krizu i planiranje vanrednih mjera“. Za navedene misije tehničke pomoći pripremani su traženi podaci i analize, održavani sastanci i davani prijedlozi i komentari na nacрте izvještaja koji su pripremljeni od strane navedenih misija.

Agencija je predstavnicima SB u BiH dostavljala podatke o bankarskom sistemu FBiH i saradivala u pripremi izvještaja „Perspektive finansijskog sektora zapadnog Balkana“, a koji se odnosi na BiH. Sa predstavnicima SB razmatrala su se određena pitanja u vezi s implementacijom kreditnih linija SB koje se realizuju preko banaka u FBiH, kao i mogućnosti i područja u kojima SB može da pruži tehničku pomoć Agenciji.

Do kraja 2012. godine, Agencija je, zajedno sa CBBiH i ABRS-om, potpisala multilateralne sporazume sa supervizorima zemalja Jugoistočne Evrope i to: Albanije, Grčke, Makedonije, Rumunije, Bugarske, Srbije, Crne Gore i Kipra i Sporazume o uzajamnoj saradnji s nadležnim supervizorskim organima Republike Slovenije, Republike Hrvatske, Republike Srbije, Crne Gore i Republike Turske.

MoU-om se pobliže definiraju: razmjena informacija, on-site kontrole, zahtjevi za informacijama i kontrolama, zaštita informacija, kontinuirana saradnja te ostale odredbe.

Pripremljeni su i prijedlozi MoU sa nadležnim bankarskim supervizorima Italije i Austrije, ali do njihovog potpisivanja još nije došlo. Tadašnji CEBS, a odnosno sada EBA, je osnovao posebnu grupu sa zadatkom da izvrši procjenu ekvivalentnosti zakonskih odredbi trećih zemalja koje nisu članice EU sa odredbama Evropskih direktiva (posebno Direktive 2006/48/EC) a koje se odnose na razmjenu i zaštitu povjerljivosti informacija. Navedena ocjena i pravne preporuke EBA-e bitno će opredijeliti i potpisivanje multilateralnih sporazuma o saradnji i koordinaciji supervizije bankarskih grupacija koje imaju sjedište u zemljama članicama EU, a potpisivanje konkretnih multilateralnih sporazuma za pojedinačne bankarske grupacije je preduslov za učešće Agencije na kolegijima supervizora koje organizuju bankarski regulatori zemalja članica EU (Austrija, Italija, Slovenija). Imajući navedeno u vidu, Agencija je u saradnji sa ABRS i uz tehničku pomoć USAID-a, u 2012. godini izvršila analizu regulatornog okvira u FBiH i njegovu usklađenost sa Evropskim direktivama u pogledu razmjene informacija i zaštite povjerljivosti informacija, te je pokrenuta inicijativa za izmjenu i dopunu Zakona o Agenciji za bankarstvo FBiH koje je Parlament FBiH usvojio u septembru 2012. godine. Po usvajanju navedenih izmjena i dopuna

Zakona, Agencija je prema regulatorima u Austriji i Italiji, ponovo pokrenula inicijativu u pravcu potpisivanja MoU, te aktuelizirala proceduru prema ECB-u, sa ciljem definiranja daljnjih koraka po pitanju potpisivanja MoU sa bankarskim supervizorima iz EU. U januaru 2014. godine ECB je dostavila odgovor u pogledu izvršenog pregleda izmjena i dopuna zakonskog okvira entitetskih agencija za bankarstvo u segmentu razmjene i povjerljivosti informacija, te je konstatovano da je u FBiH isti konzistentan sa predmetnom EU regulativom koja se odnosi na povjerljivost informacija. BiH će, kao zemlja Zapadnog Balkana, biti informisana o modalitetima saradnje u Jedinstvenom mehanizmu nadzora EU, koji će biti razmatrani u 2014. godini.

U okviru bilateralne saradnje, Agencija je tokom 2013. godine ostvarila saradnju sa bankarskim regulatornim organima sljedećih država:

- Slovenija - redovna razmjena informacija sa Bankom Slovenije u okviru nadzora NLB grupe, redovna razmjena (kvartalna - Newsletter), izrada godišnjih SREP izvještaja, učestovanje na kolegijima NLB grupe u Sloveniji i prisustvo predstavnika Banke Slovenije prezentaciji Agencije nalaza kontrole u NLB Tuzlanskoj banci dd Tuzla;
- Austrija - redovna razmjena (kvartalna - Newsletter) sa bankarskim regulatorom u Austriji (FMA) informacija o bankarskim grupama i njihovim supsidijarima u FBiH (Raiffeisen, Hypo, Sparkasse i Sberbank), godišnjih SREP izvještaja za navedene banke, više bilateralnih sastanaka u vezi s nadzorom Hypo Grupe i procesa restrukturiranja koji je odobrila EK, kao i u vezi s prijedlogom MoU sa Austrijom;
- Turska - redovna razmjena informacija sa BRSA-om, kao i bilateralni sastanak u okviru nadzora Ziraat Bank BH dd Sarajevo, kao i bilateralni sastanak u vezi s pristupanjem BRSA-e BSCEE Grupi i unapređenju međusobne saradnje;
- Srbija - zajednička supervizija sa Narodnom bankom Srbije, IT provajdera u Beogradu, koji pruža usluge bankama i u BiH.
- Crna Gora - bilateralni sastanci na temu problema NPL i mogućih pravaca rješavanja i unapređenja regulatornog okvira i dr.

12.2. KONTROLA PROCEDURA I PRAKSI BANAKA U SEGMENTU ODNOSA SA JEMCIMA

Utjecaji i posljedice finansijske i dužničke krize imali su značajni utjecaj na rast kreditnog rizika banaka i povećanja nekvalitetne aktive, odnosno nekvalitetnih kredita. Sa ciljem zaustavljanja negativnih trendova, banke su poduzimale mjere uvođenjem konzervativnijih procedura odobravanja kredita i smanjenja kreditnih aktivnosti, restrukturiranja svojih kreditnih portfolia i pokretanja postupaka naplate nekvalitetnih kredita putem realizacije ugovorenih instrumenata osiguranja naplate kredita.

Od druge polovine 2009. godine poseban negativan efekt u javnosti i u medijima imale su prakse koje banka primjenjuju kod naplate nekvalitetnih kredita od strane jemaca po tim kreditima. Imajući u vidu da navedeni negativni efekti imaju utjecaj na reputacioni rizik cjelokupnog bankarskog sistema u FBiH, Agencija je u okviru svojih nadležnosti, u on-site nadzoru kroz obimne i ciljane kontrole banaka, kao posebno područje kontrole, kontrolisala i procedure i prakse banaka u segmentu odnosa i poslovanja sa jemcima.

U 2013. godini Agencija je obavila šest ciljanih kontrola u bankama koje su za predmet kontrole imale usklađenost sa regulativom o primjeni EKS-a, ugovaranje kamate i promjenljivosti kamate, izvještavanje CRK-a i procedure i prakse banaka u segmentu odnosa sa jemcima.

U navedenim kontrolama Agencija je u segmentu odnosa sa jemcima kontrolisala: organizaciju, interne akte i procedure banaka kojim je ona definirala svoje aktivnosti na naplati dospjelih, a

neizmirenih obaveza fizičkih i pravnih lica, postupke odobravanja i ocjene kreditne sposobnosti (boniteta) dužnika u slučaju ovih kredita, adekvatnost klasifikacije i formiranih RKG za ove kredite, mjere koje banka poduzima prema glavnom dužniku u vezi s otplatom kredita, rad interne revizije banke u segmentu postupanja sa jemcima, tačnost izvještavanja Agencije, CRK-a i dr.

U slučaju kontrolom utvrđivanja slabosti, nepravilnosti i neusklađenosti sa propisima, Agencija je poduzimala mjere iz svoje nadležnosti, nalagala ili davala preporuke bankama i MKO da: prestanu sa praksom odobravanja kredita na način da ne primjenjuje svoje procedure i/ili prihvataju neodgovarajuće dokumente za ocjenu boniteta dužnika, prije potpisivanja izjave jemaca da su dužne iste upoznaju sa ukupnom zaduženošću dužnika (izvod iz registra CRK); da se postupak prinudne naplate od jemaca ne vrši prije pokretanja sudskog postupka protiv dužnika i naplate iz osnova postojećih kolaterala od dužnika (pokretne i nepokretne imovine) ako banka, odnosno MKO zahtijeva ispunjenje obaveze od jemaca, obavezna je iste pismeno upoznati o njihovim pravima, važećim zakonskim propisima i internim aktima banke, koji reguliše tu materiju, da se klasifikacija kredita koji se naplaćuju od strane jemaca, odnosno iz sekundarnih izvora, klasifikuje u skladu sa odlukama Agencije i dr. U slučaju utvrđivanja većih nepravilnosti, Agencija je pokretala i prekršajne mjere prema bankama i odgovornim licima u bankama. Sve navedene mjere bile su sa ciljem otklanjanja navedenih nepravilnosti i neusklađenosti i poboljšanja internih procedura i praksi banaka u ovom segmentu poslovanja.

Sa ciljem prikupljanja, praćenja i analize podataka o kreditima koje otplaćuju jemci, Agencija je kao posebni regulatorni zahtjev za izvještavanjem banaka i MKO, uvela novi kvartalni obrazac OKJ-otplata kredita na teret jemaca. Prema podacima koje su banke dostavile Agenciji za kvartalne izvještaje za periode od 31.12.2009. do 30.09.2013. godine, sa stanovišta kvantitativnih podataka za bankarskih sistem i sa stanovišta supervizorske zabrinutosti za stabilnost i sigurnost bankarskog sistema, nisu značajni.

Prema konačnim nerevidiranim izvještajnim podacima banaka u FBiH sa 31.12.2013. godine može se zaključiti da je:

- 2.032 jemaca otplatilo ukupno 12 miliona KM od ukupno odobrenog iznosa kredita od 66 miliona KM (1.785 kreditnih partija), što je za 1% više u odnosu na iznos otplate na teret jemaca sa 31.12.2012. godine (12 miliona KM otplatila su 2.823 jemca, dok je iznos ukupno odobrenih kredita bio 70 miliona KM - 2.479 kreditnih partija);
- stanje preostalog duga iznosi 43 miliona KM (sa 31.12.2012. godine iznosio je 41 milion KM);
- smanjen iznos kredita koje otplaćuju jemci, dok su stanje preostalog duga i iznos otplate na teret jemaca povećani; i
- učešće iznosa kredita i broja kreditnih partija koje otplaćuju jemci u odnosu na podatke za ukupan sistem je nizak i iznosi svega 0,40%, odnosno 0,15%.

Analizom konačnih nerevidiranih izvještajnih podataka MKO u FBiH sa 31.12.2013. godine može se konstatovati sljedeće:

- 2.362 jemca otplatila su 3,6 miliona KM od ukupno odobrenih kredita koji se otplaćuju putem ovog instrumenta osiguranja u iznosu od 14 miliona KM (2.012 kreditnih partija), što je za 41% manje jemaca koji otplaćuju kredite u poređenju sa 31.12.2012. godine (1,8 miliona KM, otplatilo je 4.018 jemaca, dok je iznos ukupno odobrenih kredita koje otplaćuju jemci bio 24 miliona KM - 3.689 kreditnih partija);
- jedna MKF ima 87% učešća u ukupnom iznosu otplate na teret jemaca;

- prosječan iznos kredita koji je otplaćen ili se otplaćuje jamstvom na dan 31.12.2013. godine iznosio je 1.528 KM;
- smanjen broj kredita koji se otplaćuje po osnovu jamstva na dan 31.12.2013. godine, rezultat je pogrešnog iskazivanja podataka kod pojedinih MKO u prethodnim periodima;
- od ukupnog broja kreditnih partija, 1,11% kreditnih partija odnosi se na kredite sa jamstvom, i u odnosu na kraj 2012. godine, učešće kreditnih partija sa jamstvom u ukupnom broju kreditnih partija u padu je za 0,65 procentnih poena;
- kod dvije MKF zabilježeno je najveće učešće kreditnih partija sa jamstvom u odnosu na ukupan broj kreditnih partija (3,10% i 2,35%); i
- stanje preostalog duga po kreditima sa jamstvom sa 31.12.2013. godine iznosilo je 4,1 milion KM, što čini 1,04% bruto kredita MKO i u odnosu na 31.12.2012. godine, udio preostalog duga u bruto portfoliju manji je za 0,86 procentnih poena (31.12.2012. godine stanje preostalog duga po kreditima sa jamstvom, iznosilo je 7,9 miliona KM u odnosu na 417,2 miliona KM bruto portfolia, što predstavlja 1,9% bruto kredita MKO).

12.3. EDUKACIJA ZAPOSLENIKA AGENCIJE

Kontinuiranim ulaganjima u ljudske resurse Agencija posvećuje značajnu pažnju edukaciji i obuci kadra, osiguravajući preduslove da ista bude efikasna, kontinuirana i relevantna. Zahtjevi za edukacijom dobivaju na značaju ako se uzmu u obzir trendovi globalnog društva koji iziskuju konstantno učenje, kao i planirane aktivnosti Agencije. Edukacijom kadrova se doprinosi unapređenju stručnih i profesionalnih kapaciteta zaposlenih, kao i efikasnosti poslovnih procesa, a time i kvalitetnijeg nadzora bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH.

Agencija je kroz organizacioni dio Samostalni odjel za razvoj, početkom 2013. godine, kao i u prethodnom periodu, a na osnovu iskazanih potreba pojedinačnih organizacionih dijelova Agencije sačinila Plan obuke zaposlenika Agencije za 2013. godinu. Isti se bazirao na potrebama za obukom i edukacijom u oblastima i temama koje su bile aktuelne. Sa ciljem utvrđivanja korisnosti, povratnih efekata i daljeg planiranja edukacije zaposlenika Agencije nakon prisustva na seminarima imaju obavezu ispunjavanja „Interne evaluacije seminara za potrebe Agencije za bankarstvo FBiH“.

Posebna komponentna u okviru USAID PARE projekta se odnosila na unapređenje institucionalnih kapaciteta Agencije, u okviru koje su realizovane specijalističke edukacije i obuka zaposlenika Agencije, koji su u toku 2013. godine aktivno učestvovali na više radionica i seminara koji su organizovani u okviru navedenog projekta, kroz trening koji se odnosio na kreditni, operativni i tržišni rizik, QIS i COREP.

Agencija je, također, u skladu sa zahtjevima i potrebama poslova koje obavljaju, svojim zaposlenicima, omogućila da učestvuju na seminarima, stručnim konferencijama i radionicama u zemlji i inostranstvu, a u oblastima bankarske supervizije, računovodstvenih standarda, interne revizije, supervizije informacionih sistema, SPNiFTA, nadzora mikrokreditnog i lizing sektora, te banaka u posebnom statusu, deviznog poslovanja i odnosa sa javnošću. Pored ostalih, obrađene su i sljedeće teme:

- revidirani osnovni principi za efikasnu superviziju banaka, Basel III, i CRD IV aktuelnosti u prudencijalnoj regulaciji i superviziji, SREP;
- implementacija kreditnog, tržišnog i operativnog rizika, tehničke radionice iz domena implementacije Strategije u okviru USAID PARE Projekta unapređenja institucionalnih kapaciteta Agencije (Bazel II i III) ;

- RKG u praksi komercijalnih banaka, izmjene u regulativi o klasifikaciji aktive drugih regulatora, međunarodne smjernice;
- naplata NPL-ova, pravni aspekti problematičnih kredita i njihovog rješavanja, restrukturiranje dugova, faktoring i forfeting;
- eksterna revizija, finansijsko izvještavanje, primjena međunarodnog računovodstvenog okvira, porezna i pravna regulativa u zemljama regiona;
- Interna revizija i kontrola;
- najmovi i transakcije s imovinom u najmu;
- platni promet, devizno poslovanje i mjenjački poslovi;
- vještina nadzora SPNiFTA u skladu sa međunarodnim standardima;
- ostale teme (IT supervizija, finansijska stabilnost, korporativno upravljanje, islamsko bankarstvo); i
- teme obrađene na međunarodnim i regionalnim konferencijama za bankarski, mikrokreditni i lizing sektor.

Agencija je, također, omogućila svojim zaposlenicima obuku za stjecanje zvanja ovlaštenog internog revizora, ovlaštenog računovođe i druga zvanja, a obezbjeđen je i određeni broj licenci za zaposlenike Agencije za on-line pristup "FSI connect" web stranci FSI-a za učenje i informacije za supervizore finansijskog sektora.

XIII. ZAJEDNIČKE FUNKCIJE U AGENCIJI

Kao poslovna funkcija definirana za pružanje podrške radu Agencije, Sektor zajedničkih funkcija je obavljao opće, kadrovske, računovodstveno-finansijske i informatičke poslove, u skladu sa programskim ciljevima i zahtjevima radnih procesa.

Aktivnosti Agencije u ovom segmentu poslovanja, kao i prethodnih godina, bile su usmjerene na osiguranje kvalitetnog i efikasnog sistema podrške svim supervizijskim funkcijama Agencije. Izvršeni poslovi prikazani su po organizacionim jedinicama (odjelima) i po vrstama, sa kraćim sadržajem.

13.1. OPĆI I KADROVSKI POSLOVI

Na dan 31.12.2013. godine Agencija je zapošljavala 91 zaposlenika, čija se kvalifikaciona struktura daje u sljedećem pregledu:

Stepen stručne spreme	Broj zaposlenika 31.12.2013. godine	% od ukupno zaposlenih
VSS	82	90,1%
VŠS	1	1,1%
SSS	8	8,8%
Ukupno	91	100%

U okviru ovog organizacionog dijela Agencije nadležnog za opće i kadrovske poslove tokom godine obavljale su se aktivnosti koje u najvećoj mjeri predstavljaju redovne poslove iz domena rada te radne cjeline: održavanje poslovnog objekta i opreme, tehničkoj, fizičkoj, protivpožarnoj i protivprovalnoj zaštiti, vršenje nabavki opreme, inventara i potrošnog materijala po propisanim procedurama, te drugi poslovi opće prirode vezani za pružanje podrške radu Agencije.

U okviru radno-pravnih odnosa i drugih poslova iz ovog područja, ovaj organizacioni dio Agencije bio je angažovan na poslovima prijema novih zaposlenika, rješavanja pitanja kadrova, sačinjavanja pojedinačnih i općih akata, praćenja propisa iz ove oblasti i drugim poslovima iz ovog segmenta poslovanja.

U dijelu koji se odnosi na uredsko i arhivsko poslovanje, pored svakodnevnih poslova iz te oblasti, obavljani su radni zadaci u vezi sa čuvanjem i održavanjem registraturne i arhivske građe, odabirom arhivske iz registraturne građe, vođenjem arhivske knjige, rješavanjem problema smještaja arhivske građe i dr.

Tokom godine, rad ovog organizacionog dijela Agencije posebno je obilježilo djelovanje na planu rješavanja problema nedostatka poslovnog prostora. U skladu sa odlukama Upravnog odbora Agencije, sa ciljem trajnog rješavanja pitanja prostornog kapaciteta Agencije, u izvještajnom periodu raspisan je javni poziv za kupovnu poslovni objekta ili prostora koji bi odgovarao potrebama i opsegu poslovanja Agencije, u pogledu pogodnosti lokacije, položajne pogodnosti, estetskih i funkcionalnih karakteristika, iskoristivosti prostora i drugih elemenata. U okviru ove radne jedinice obavljen je značajan dio poslova u vezi sa provođenjem tog postupka. Aktivnosti na planu dodjele ugovora po ovom predmetu nabavke još uvijek su u toku, a njihovo okončanje očekuje se u prvom tromjesečju 2014. godine.

13.2. RAČUNOVODSTVENO-FINANSIJSKI POSLOVI

Aktivnosti Agencije u okviru organizacionog dijela nadležnog za računovodstveno-finansijske poslove u osnovi uključuju svakodnevne redovne radne zadatke vezane za računovodstveni i finansijski dio poslovanja Agencije i to: staranje o obračunu i naplati prihoda i rashoda, sačinjavanje godišnjeg obračuna i finansijskog izvještaja, plana finansijskog poslovanja, knjigovodstveni i blagajnički poslovi, vođenje evidencija o stalnim sredstvima, sitnom inventaru i bibliotetskom materijalu, priprema za obavljanje godišnjeg popisa sredstava, obračun i isplata plaća i naknada, poslovi izvještavanja prema federalnim i drugim organima i organizacijama u skladu s propisima i drugi redovni poslovi koji su se obavljali kontinuirano tokom izvještajnog perioda.

U posmatranom periodu u okviru ove radne jedinice obavljene su aktivnosti u vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Agencije, koji uključuju administriranje određenih elemenata, pripremu tražene dokumentacije, izradu pregleda, analiza i drugi zadaci u vezi s obavljanjem tog posla.

Putem mjesečnih, tromjesečnih i polugodišnjih pregleda prihoda i rashoda, redovno se izvještavalo rukovodstvo i Upravni odbor Agencije o: izvršenju plana, obračunu i naplati naknada koje uplaćuju banke, MKO i lizing društva u FBiH, ostvarenju troškova poslovanja i drugim pitanjima značajnim za finansijsko poslovanje Agencije.

13.3. POSLOVI IT - INFORMACIONA PODRŠKA

U okviru organizacionog dijela Agencije, koji je zadužen za elektronsku obradu podataka, u izvještajnom periodu intenzivno se radilo na pružanju podrške svim organizacionim dijelovima Agencije u skladu sa njihovim zahtjevima i programskih ciljevima. Ključne aktivnosti bile su usmjerene na izradu aplikacija za elektronski prihvati i obradu izvještajnih obrazaca koje Agenciji dostavljaju finansijske institucije za čiji nadzor je nadležna .

U okviru programske podrške koju ova organizaciona jedinica Agencije pruža organizacionim dijelovima nadležnim za provođenje supervizorskog postupka, tokom izvještajnog perioda realizovani su sljedeći zadaci:

- Poslovi podrške nadzoru poslovanja banaka:
 - izrade novih upita na informacionim sistemima BH-BATIS i BA -TEDIS⁶;
 - rad na informacionom sistemu, u smislu vršenja unapređenja i izmjena na pojedinim obrascima, te završetak rada na istim⁷;
 - izmjene u programima za kreiranje izvještaja, u skladu sa uspostavljenim zahtjevom za promjenom perioda dostave izvještaja. Dorađeni programi su instalirani (dati u upotrebu) za banke.
- Poslovi podrške nadzoru poslovanja MKO - realizovani su obrasci na BA-TEDIS informacionom sistemu (prihvat podataka) za potrebe MKO - SPNiFTA A i SPNiFTA B.
- Poslovi podrške kontroli SPNiFTA:
 - uspostavljen novi informacioni sistem za obrazac SPNiFTA u BH-BATIS i BA-TEDIS sistemu za banke, MKO i lizing društva, koji obuhvata bazu podataka na ulaznoj strani i u Agenciji, popunjavanje ulaznih obrazaca, te upite na bazu za sve finansijske institucije za čiji nadzor je nadležna Agencija, po specifikaciji nadležnog organizacionog dijela za KUPIT;
 - uspostavljen program za kreiranje izvještaja SPNiFTA za banke, izvršene izmjene u programskom paketu koje su uzrokovane uvođenjem ovog obrasca te provedene aktivnosti na poboljšanju programa za kreiranje izvještaja i obavljeno instaliranje istih u bankama.
- Podrška nadzoru deviznog poslovanja - kreiranje izvještaja u BA-TEDIS informacionom sistemu (DP-Prilog 1), završena aplikacija "Registar ugovora i mjenjača";
- Podrška nadzoru banaka u posebnom statusu⁸ - dio informacionog sistema koji se odnosi na osnovni set obrazaca je u funkciji, kako na ulaznoj, tako i na izvještajnoj strani BH-BATIS sistema. Dio koji se odnosi na LU obrasce je u toku i biće realizovan u 2014. godini. Realizovani su i obrasci na BA-TEDIS za likvidacionu upravu (LU br. 3 i LU br. 7). Urađene su određene izmjene u programskom paketu Agencije za kreiranje izvještaja, s ciljem zadovoljavanja zahtjeva za izvještavanje banaka u postupku likvidacije;
- Podrška pravnim poslovima vezanim za licenciranje banaka - okončane aktivnosti na novoj aplikaciji "Registar banaka" sa filijalama i drugim organizacionim dijelovima za potrebe nadležnog organizacionog dijela Agencije;
- Podrška nadzoru lizing društava - okončane aktivnosti na aplikaciji "Registar lizing društava" prema specifikaciji nadležnog organizacionog dijela Agencije;
- Obavljeni su poslovi na prijenosu istorijskih podataka iz starog informacionog sistema u BH-BATIS sistemu. Podaci su u cijelosti preneseni, urađeni su upiti na bazu koji su postojali u starom sistemu i izvršena je verifikacija rada ovih upita i dr.

Realizovan je eksport rezultata upita u Excel formatu za izvještaje u BH-BATIS sistemu: prošireni set izvještaja (FSI), granska koncentracija-sve banke-rezime, BS Krediti/BS Depoziti/BS Novčana sredstva – osnovni, za pojedinačnu banku, BS Krediti/BS Depoziti - Lista banaka, Analitika pozicije 16 - Lista banaka, Obrazac 4B i 4C - Lista banaka, FSI Prilog 3 (novi), FSI - Lista banaka (novi).

⁶ analitiku pozicija 3, 4 i 16 u BH- BATIS I BH-TEDIS informacionom sistemu; UBPR, KMG, podatke o bilansnim i vanbilansnim stavkama sa statusom neizmirivanja obaveza (osnovni), prošireni set indikatora (FSI), gransku koncentraciju kredita, izloženosti po klijentu, pokrivenost rizične aktive (RKG), strukturu kamatnih prihoda i rashoda po sektorima (SKPR), kredite stanovništva po namjeni (KSN), KSK i KSD, pokazatelje kvalitete aktive (trend u dvije verzije) i ugovorenu ročnosti depozita;

⁷ Bilans stanja-statistički podaci (ST), Kamatne stope, 1A, 1C, 1E, 2A (stari), 4A, Granska koncentracija kredita, Valutna struktura kredita (VSK), Depoziti od "majke" i članica grupacije (DMG), Krediti od "majke" i članica grupacije (KMG); okončanje rada na obrascima: Granska koncentracija kredita, 1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 2A1, 2A2, 2B, 4A, 4B, 4D i Kamatne stope, za Razvojnu banku FBiH

⁸ Bilans stanja s pratećim obrascima, Bilans uspjeha, Obrazac 1D, te Izvještaji LU3 i LU7

U programskom paketu za kreiranje izvještaja PC-i koji se izvršava u bankama i MKO obavljani su sljedeći zadaci: izmjene i poboljšanja u programima za kreiranje izvještaja u MKO u novu verziju programskog paketa uključujući i dodatne obrasce, kreiranje naknadno uvedenih izvještaja koje MKO dostavljaju Agenciji, a koji su u završnoj fazi izrade⁹. Ovi programi trebali bi biti završeni i instalirani u prvoj polovini 2014. godine.

Osim angažovanja u realizaciji programske podrške koja se odnosi na nove obrasce i dodatni set upita na bazu, u okviru ove radne cjeline Agencije obavljani su i poslovi kreiranja, optimizacije i unapređenja baze podataka za banke, MKO i lizing društva; izrade novih i dorade postojećih klasa jezgra BH-BATIS sistema (poboljšanje korisničkog interfejsa, izrada globalnog templejta, preprogramiranje kompletnog izbornika); uspostavljanja programa za prepisivanje izvještaja sa ulaznog servera BH-TEDIS na BH-BATIS sistem za banke, MKO i lizing društva; unapređenja aplikacije "Report"¹⁰ i održavanja serverskih operativnih sistema¹¹.

Pored navedenih aktivnosti, u okviru ove radne jedinice Agencije obavljani su i sljedeći redovni radni zadaci, koji obuhvataju: održavanje softverskih - operativnih i aplikativnih sistema, instaliranje i održavanje hardvera, implementacija i održavanje antivirusne, malware i druge sigurnosne zaštite informacionog sistema, održavanje sistema za update software WSUS, održavanje i upravljanje sadržajem web stranice Agencije, instaliranje i održavanje sistema za verzioniranje aplikativnih rješenja Agencije; podrška zaposlenicima Agencije i zaposlenicima finansijskih organizacija za čiji nadzor je nadležna Agencija u pogledu korištenja BA-TEDIS sistema; unapređenje aplikacije "Job Menager"; održavanje i razvoj baza podataka na koje se oslanjaju aplikacije FBA (PostgreSQL, Oracle, Interbase); izrada aplikacija za ažuriranje ulaznih i produkcijskih servera baza; pohađanje specijalističke obuke i ostali poslovi.

Ovaj organizacioni dio Agencije je, za potrebe Sektora zajedničkih funkcija, u BH-BATIS sistemu izvršio dorade sistema - aplikacije za vođenje bibliotetskog materijala i stalnih sredstava (obračun amortizacije, reversi, inventar). Također, sudjelovao je u radu Projektnog tima na implementaciji Strategije.

13.4. FINANSIJSKO POSLOVANJE AGENCIJE U 2013. GODINI

Sredstva za finansiranje rada Agencije su, u skladu sa Zakonom i Odlukom o utvrđivanju tarife naknada Agencije za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine Federacije“ BiH, br.: 37/98, 5/99, 59/06, 10/07, 46/11), Odlukom o naknadama koje mikrokreditne organizacije plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH, broj: 27/07 i 46/11) i Odlukom o naknadama koje lizing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 46/09 i 46/11), kao i u ranijim izvještajnim periodima, osigurana iz vlastitih izvora.

Vlastite izvore za finansiranje rada Agencije čine naknade za superviziju koje plaćaju banke, MKO i lizing društva u FBiH (administrativni i varijabilni dio), te naknade za davanje saglasnosti i odobrenja i drugih akata Agencije (ostale naknade). Manji dio prihoda odnosi se na druge sopstvene izvore, te donirana sredstva, koja predstavljaju godišnji iznos obračunate

⁹ Otpisi, AT, RK, RK-Q, Struktura kapitala i Struktura doniranih sredstava

¹⁰ pregled izvještaja po periodu dostave, doradu sistema nadzora za izvještaje unapređenje interfejsa mogućnost pregleda izvještaja na kompletnom ekranu

¹¹ ugradnju, instaliranje i konfigurisanje Blade šasije, ugradnju, instaliranje i konfigurisanje IBM Data Storage, ugradnju i instaliranje Network Attached Storage uređaj, instaliranje i konfigurisanje VMware i vCENTER, instaliranje serverskih operativnih sistema, instaliranja i konfigurisanja nove mrežne opreme, ažuriranja tehničke dokumentacije

amortizacije za dugotrajnu materijalnu imovinu nabavljenu iz primljenih novčanih donacija (nenovčani prihodi).

Ostvaren ukupan prihod u 2013. godini iznosio je 10.345.594,00 KM (prethodna godina 10.394.897,00 KM), rashodi 8.988.246,00 KM (prethodna godina 9.189.150,00 KM), a višak prihoda nad rashodima 1.357.348,00 KM (prethodna godina 1.205.747,00 KM).

Bilans stanja na dan 31. 12. 2013. godine i Bilans uspjeha za poslovnu 2013. godinu sa strukturom prihoda i rashoda daju se kako slijedi:

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine

(u 000 KM)

O P I S	Iznos po odbitku ispravke vrijednosti
AKTIVA	
A. STALNA SREDSTVA	2.920
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.873
Nematerijalna stalna sredstva	46
Dugoročni plasmani i potraživanja	1
Biološka imovina	-
Ulaganja u nekretnine	-
Sredstva namijenjena prodaji	-
Dugoročna razgraničenja	-
B. TEKUĆA SREDSTVA	20.292
Novac i novčani ekvivalenti	15.975
Kratkoročni plasmani i potraživanja	4.296
Zalihe	-
Ulazni PDV	-
Kratkoročna razgraničenja	21
SVEGA AKTIVA	23.212
P A S I V A	
A. TRAJNI IZVORI	19.018
Trajni izvori	-
Rezerve	4.836
Neraspoređeni višak prihoda	14.182
Neraspoređeni višak rashoda	-
Revalorizacione rezerve	-
B. DUGOROČNE OBAVEZE	4.126
Dugoročne finansijske obaveze	-
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	4.126
C. KRATKOROČNE OBAVEZE	68
Tekuće obaveze	35
Kratkoročne finansijske obaveze	19
Obaveze za PDV	-
Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja	14
SVEGA PASIVA	23.212

Bilans uspjeha za period od 01.01. do 31.12.2013. godine

(u 000 KM)

O P I S	I Z N O S
A. PRIHODI	
Članarina	-
Prihodi iz budžeta	-
Humanitarni prihodi	77
Prihodi od vlastite aktivnosti	10.216
Ostali prihodi	52
Svega prihodi	10.345
B. RASHODI	
Materijal i energija	226
Usluge	856
Plaće	5.809
Naknade – ostali troškovi zaposlenih	795
Rezervisanja prema MRS 19 - Primanja zaposlenih	198
Amortizacija	397
Finansijski rashodi	30
Putni troškovi	301
Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	7
Humanitarni rashodi	13
Ostali rashodi	356
Svega rashodi	8.988
C. REZULTAT	
Višak prihoda	1.357
Višak rashoda	

Evidentno je da se Agencija, zakonom osnovana kao samostalna neprofitna institucija FBiH, finansira isključivo iz vlastitih prihoda, da ne koristi, niti ima potrebu da koristi sredstva budžeta FBiH. Naprotiv, novčane kazne koje se u skladu sa zakonom izriču bankama, MKO i lizing društvima i odgovornim licima iz banaka, MKO i lizing društava za učinjene prekršaje, u cijelosti se uplaćuju u budžet FBiH.

Eksterna revizorska kuća izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Agencije za 2013. godinu, čije se originalno mišljenje daje na sljedećoj strani ovog izvještaja.

Mišljenje eksternog revizora glasi:

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine

Izvještaj o finansijskim izvještajima

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (Agencija) za godinu koja je završila 31. decembra 2013. godine, a koji se sastoje od izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o finansijskom položaju, izvještaja o promjenama neto imovine i izvještaja o novčanom toku za godinu koja je završila na navedeni datum, te sažetka značajnih računovodstvenih politika i drugih pripadajućih bilješki.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava Agencije je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju priloženih finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ta odgovornost uključuje: kreiranje, korištenje i održavanje internih kontrola koje su važne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka, a koje su posljedica greške ili prevare; izbor i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; i računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je izraziti neovisno mišljenje o finansijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima kako je propisano od strane Međunarodne federacije računovođa. Navedeni standardi zahtijevaju da zadovoljavamo etičke zahtjeve struke, te da provedemo reviziju na način kojim ćemo steći razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške.

Revizija uključuje postupke za prikupljanje revizijskih dokaza o iznosima i bilješkama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih pogrešaka u finansijskim izvještajima kao posljedica greške ili prevare.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Upravnom odboru Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine

Izveštaj o finansijskim izvještajima

Odgovornost revizora (nastavak)

U procjeni rizika revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja kako bi odredio revizorske postupke primjerene danim okolnostima, ali ne u svrhu iskazivanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola.

Svrha naše revizije nije izražavanje mišljenja o efikasnosti i svrsishodnosti Uprave Agencije, te nije isključivo usmjerena na otkrivanje slučajeva prevare ili drugih sličnih manipulacija Uprave.

Revizija također uključuje i procjenu prikladnosti primijenjenih računovodstvenih politika, razumnost procjena Uprave, kao i prezentaciju finansijskih izvještaja u cjelini.

Vjerujemo da naša revizija daje razumnu i odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila i sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Sarajevo,

5. mart 2014. godine

CONFIDA Društvo za reviziju d.o.o.

Nedžad Madžak, dipl.oec.

Direktor, ovlašteni revizor

XIV. ZAKLJUČAK

Na sjednici održanoj dana 18.3.2014. godine, Upravni odbor Agencije je razmotrio i usvojio Izvještaj o radu Agencije za 2013. godinu i ocijenio da je Agencija izvršila sve planirane i druge specifične poslove, koji su bili uslovljeni izmijenjenim okolnostima koje se nisu mogle predvidjeti u periodu planiranja aktivnosti. U skladu sa procedurom predviđenom članom 27. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Izvještaj o radu Agencije za 2013. godinu odobren od strane Upravnog odbora Agencije dostavlja se, putem Vlade FBiH, Parlamentu FBiH.

Nadzor poslovanja bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH u 2013. godini odvijao se u skladu sa planiranim aktivnostima off-site i on-site kontrola, koje su u cijelosti realizirane, a u pojedinim segmentima u značajnoj mjeri i iznad planiranih. Nadzor je bio fokusiran na očuvanje stabilnosti i sigurnosti pomenutih sektora i ublažavanje negativnih utjecaja globalne finansijske i dužničke krize na poslovanje istih.

U 2013. godini poslovanje bankarskog sektora odvijalo se, kao i nekoliko prethodnih godina, u nepovoljnom okruženju i pod utjecajem finansijske i dužničke krize, što je direktno ili indirektno negativno utjecalo na poslovanje bankarskog sektora. Nije došlo do značajnijih pozitivnih kretanja, prije svega, u dva ključna segmenta: rast i razvoj ukupnog sektora i kreditnog poslovanja.

Fokus nadzora poslovanja banaka u 2013. godini bio je na kreditnom riziku, riziku kapitala i likvidnosti. Kao i prethodnih godina, pod pojačanim nadzorom bile su banke za koje je ocijenjeno da imaju značajne slabosti ili koje imaju slabosti i probleme u određenim rizičnim segmentima poslovanja, prije svega kvaliteta aktive i koncentracije kreditnog rizika.

Fokus nadzora u mikrokreditnom sektoru bile su kontrole kvalitete upravljanja i rukovođenja, aktive i upravljanje kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kontrolom kapitala i posebno doniranih sredstava, kontrolom usklađenosti sa standardima poslovanja definiranih odlukom o ostalim općim uslovima poslovanja, te usklađenosti sa zakonskim i drugim propisima.

U segmentu nadzora lizing društava u prethodnoj godini nastavljeno je kontinuiranim procesom off-site kontrola i izvršene su u potpunosti sve planirane on-site kontrole. Fokus kontrola bile su unapređenje internih akata kojima se definiraju rizici u poslovanju i računovodstvena funkcija lizing društava, nepoštivanje ugovornih odredbi od strane lizing društava u kontekstu ugovorenog usklađivanja kamatne stope sa varijabilnim indeksom i dr.

U segmentu nadzora koji se odnosi na banke u posebnom statusu, izvršene su planirane aktivnosti vezano za postupak privremene uprave i postupke likvidacionih postupaka.

U okviru regulatornih aktivnosti Agencije nastavljene su aktivnosti na implementaciji Strategije, koja predviđa oprezan i postepen prelazak na novi regulatorni okvir u BiH, počevši od jednostavnih, do složenijih pristupa, sa konačnim ciljem usklađivanja regulatornog okvira u BiH sa regulativom na nivou EU, čime bi BiH pravovremeno ispunila jedan od bitnih uslova za pristup u članstvo EU.

Također, značajan segment regulatornih aktivnosti odnosio se i na službeno objavljivanje minimalnih standarda za obavljanje mjenjačkih poslova, postupka kontrole mjenjačkih poslova, platnog prometa sa inostranstvom i postupak kontrole deviznog poslovanja u banci - platni promet.

Nastavljena je kontinuirana saradnja sa CBBiH, ABRS-om, AOD-om, Vladom FBiH, FMF-om, UBBiH, Udruženje društava za leasing u BiH, Udruženje mikrofinansijskih organizacija u BiH, DEI i drugim relevantnim institucijama, a koja se odvijala putem razmjene informacija i zajedničkog djelovanja u okviru propisanih nadležnosti istih.

Značajne su i međunarodne aktivnosti Agencije, koje su se odvijale u saradnji sa CBBiH i ABRS-om, u okviru kojih je nastavljena saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama, a naročito MMF-om, SB, BSCEE, EBRD i drugim, kao i bilateralna saradnja sa bankarskim regulatornim organima drugih država, a naročito onim u kojima je sjedište bankarskih grupacija prisutnih u FBiH, a sve sa ciljem jačanja kapaciteta za efikasnu superviziju. Tokom 2013. godine Agencija je aktivno učestvovala u organizaciji Godišnje konferencije BSCEE Grupe i Foruma o prekograničnoj bankarskoj saradnji.

Upravni odbor, kao organ upravljanja Agencijom, imao je aktivnu ulogu u vršenju općeg nadzora poslovanja Agencije i poduzimanje mjera za efikasno i racionalno vršenje poslova iz djelokruga Agencije i pored opstrukcija jednog člana/predsjednika, Upravni odbor je, uz izuzetan angažman ostalih članova, ostvario sve planirane aktivnosti.

Nastavljena je kontinuirana edukacija zaposlenika Agencije, prema potrebama i prioritetima u vršenju osnovne supervizorske funkcije, tako i putem prisustva otvorenim seminarima, radionicama, studijskim putovanjima i drugim oblicima edukacije, a sve sa ciljem unapređenja institucionalnih kapaciteta Agencije.

Značajne aktivnosti Agencije odnosile su se i na: koordinaciju, odnosno učešće u projektima od značaja za nadležnost Agencije; pravnu podršku u vršenju nadzora bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH; obrade pritužbi klijenata; adekvatnu i pravovremenu komunikaciju sa sredstvima javnog informisanja; podrške osnovnoj funkciji Agencije putem općih, kadrovskih i računovodstveno-finansijskih poslova, naročito informatičke podrške nadzoru poslovanja bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH i dr.

Agencija je regulatorna, samostalna i neprofitna institucija u FBiH, koja je sve planirane aktivnosti iz svoje nadležnosti realizirala isključivo iz vlastitih izvora, odnosno iz osnova naknada za izdavanje dozvola i vršenja nadzora poslovanja banaka, MKO i lizing društava u FBiH i drugih prihoda. Također, u budžet FBiH u 2013. godini uplaćena su sredstva u iznosu od 197.100 KM po osnovu izrečenih novčanih kazni za prekršaje koje su učinile banke, MKO i lizing društva u FBiH, odnosno odgovorna lica u istim.

DODATAK - IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVNOG ODBORA AGENCIJE ZA 2013. GODINU

Rad Upravnog odbora Agencije u 2013. godini

Rad Upravnog odbora Agencije odvijao se u skladu sa Zakonom o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH, Statutom Agencije, Poslovníkom o radu Upravnog odbora Agencije i drugim propisima.

U 2013. godini Upravni odbor Agencije održao je ukupno deset (10) sjednica, od čega sedam (7) redovnih i tri (3) vanredne sjednice, na kojima je razmatrao i usvojio odluke i akte iz svoje nadležnosti kojima se regulira rad banaka, MKO i lizing društava, te akte kojima se regulira rad Agencije, a čije je donošenje u nadležnosti Upravnog odbora Agencije, kao i ostale akte iz nadležnosti Upravnog odbora Agencije. Održan je i jedan (1) konsultativni sastanak, koji je prethodio održavanju 01. vanredne sjednice Upravnog odbora Agencije.

Upravni odbor, kao organ upravljanja Agencijom, imao je aktivnu ulogu u vršenju općeg nadzora poslovanja Agencije i poduzimanje mjera za efikasno i racionalno vršenje poslova iz djelokruga Agencije. I pored opstrukcija jednog člana/predsjednika, Upravni odbor Agencije je uz izuzetan angažman ostalih članova ostvario sve planirane aktivnosti.

Sve odluke, zaključci i ostali akti doneseni su jednoglasno, a materijali za sjednice Upravnog odbora Agencije pripremljeni su na vrijeme, stručno i profesionalno. Upravni odbor Agencije informisan je o svim važnim aktivnostima u Agenciji kroz tačku dnevnog reda „Informacija o radu Agencije između dvije sjednice Upravnog odbora“ koja se nalazi na dnevnom redu svake sjednice Upravnog odbora Agencije.

Pozitivni rezultati i uspješan rad Upravnog odbora Agencije rezultat su jedinstvenog rada članova Upravnog odbora, direktora Agencije, zamjenika direktora Agencije, kao i svih zaposlenika Agencije.

Pregled akata koje je usvojio Upravni odbor Agencije u 2013. godini:

A. Odluke kojima se regulira rad banaka, MKO i lizing društava:

- 1) Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciji aktive banaka;
- 2) Odluka o izmjenama Odluke o formi izvještaja koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine;
- 3) Odluka o izmjeni Odluke o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvještavanja;
- 4) Odluka o privremenom ograničenju i uslovima za isplatu dividende i diskrecionih bonusa od strane banaka;
- 5) Odluka o politici i praksi naknada zaposlenicima banke;
- 6) Odluka o procjeni podobnosti članova organa banke;
- 7) Odluka o savjesnom postupanju članova organa banke;
- 8) Odluka o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova;
- 9) Odluka o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova;
- 10) Odluka o uslovima i načinu obavljanja platnog prometa sa inostranstvom;

- 11) Odluka o postupku kontrole deviznog poslovanja u banci-platni promet;
- 12) Odluka o izmjeni Odluke o privremenim mjerama za reprogram kreditnih obaveza fizičkih i pravnih lica u bankama;
- 13) Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva za licenciranje i druge saglasnosti Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine;
- 14) Uputstvo za licenciranje i druge saglasnosti Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (prečišćeni tekst).

B. Informacije o bankarskom, mikrokreditnom i lizing sektoru u FBiH:

- 1) Informacija o bankarskom sistemu FBiH sa stanjem na dan 31.12.2012. godine po preliminarnim i konačnim podacima;
- 2) Informacija o mikrokreditnom sistemu FBiH sa stanjem na dan 31.12.2012. godine po preliminarnim i konačnim podacima;
- 3) Informacija o sektoru lizinga FBiH sa stanjem na dan 31.12.2012. godine po preliminarnim i konačnim podacima;
- 4) Informacija o bankarskom sistemu FBiH sa stanjem na dan 31.3.2013. godine;
- 5) Informacija o mikrokreditnom sistemu FBiH sa stanjem na dan 31.3.2013. godine;
- 6) Informacija o sektoru lizinga FBiH sa stanjem na dan 31.3.2013. godine;
- 7) Informacija o bankarskom sistemu FBiH sa stanjem na dan 30.6.2013. godine;
- 8) Informacija o mikrokreditnom sistemu FBiH sa stanjem na dan 30.6.2013. godine;
- 9) Informacija o sektoru lizinga FBiH sa stanjem na dan 30.6.2013. godine;
- 10) Informacije o izvršenim kontrolama u I polugodištu 2013. godine za banke, mikrokreditne organizacije, lizing društva i sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti;
- 11) Informacija o bankarskom sistemu FBiH sa stanjem na dan 30.9.2013. godine;
- 12) Informacija o mikrokreditnom sistemu FBiH sa stanjem na dan 30.9.2013. godine;
- 13) Informacija o sektoru lizinga FBiH sa stanjem na dan 30.9.2013. godine.

C. Programi rada i izvještaji o radu Upravnog odbora i Agencije:

- 1) Izvještaj o radu Upravnog odbora Agencije za bankarstvo FBiH za 2012. godinu;
- 2) Izvještaj o radu Agencije za bankarstvo FBiH za 2012. godinu;
- 3) Program rada Upravnog odbora Agencije za bankarstvo FBiH za 2014. godinu i
- 4) Program rada Agencije za bankarstvo FBiH za 2014. godinu.

D. Akti koji se odnose na finansijsko poslovanje Agencije:

- 1) Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za bankarstvo FBiH za 2012. godinu;
- 2) Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za bankarstvo FBiH za prvo polugodište 2013. godine; i
- 3) Plan finansijskog poslovanja Agencije za bankarstvo FBiH za 2014. godinu.

E. Ostali razmatrani i usvojeni materijali:

- 1) Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o plaćama i drugim materijalnim primanjima zaposlenika Agencije za bankarstvo Federacije BiH;
- 2) Pravilnik o dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije za bankarstvo Federacije BiH;
- 3) Poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Upravnog odbora Agencije za bankarstvo Federacije BiH;

- 4) Poslovnika o radu Upravnog odbora Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (prečišćeni tekst);
- 5) Revizija Strategije za uvođenje „Međunarodnog sporazuma za mjerenje kapitala i standardima kapitala“ usvojenog 2006. godine „Bazel II“ iz decembra 2008. godine;
- 6) Nacrt Plana Agencije za bankarstvo Federacije BiH za vanredne situacije;
- 7) Informacija o provedenim aktivnostima po objavljenom Javnom pozivu za kupovinu poslovnog prostora Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine;
- 8) Informacija o uslovima i postupku imenovanja ombudsmena u Agenciji za bankarstvo Federacije BiH;
- 9) Informacija o sistematizaciji poslova Podružnice Mostar i planiranim rashodima poslovanja te organizacione jedinice Agencije;
- 10) Izvještaj Komisije za provođenje postupka obrade zahtjeva zaposlenika Agencije za plaćanje dijela troškova liječenja teško oboljelog člana uže porodice.

Pored navedenog, Upravni odbor Agencije obavljao je i druge poslove u 2013. godini, dajući prioritet sprečavanju širenja negativnih globalnih utjecaja i ublažavanju posljedica tih uticaja koji ugrožavaju stabilnost bankarskog, mikrokreditnog i lizing sektora u FBiH.

Problemi u radu Upravnog odbora Agencije u 2013. godini vezano za samostalno istupanje predsjednika Upravnog odbora Agencije

U izvještajnoj godini se pojavio i problem u funkcioniranju Upravnog odbora iz razloga što je gosp. Haris Ihtijarević, predsjednik Upravnog odbora, samoinicijativno prestao da zakazuje sjednice Upravnog odbora počev od kraja jula 2013. godine. Od početka septembra do sredine novembra 2013. godine članovi Upravnog odbora Agencije bili su pod velikim pritiskom od strane g-dina Ihtijarevića, jer im je isti privatno upućivao materijale određenog sadržaja koji nisu predmet sjednica Upravnog odbora Agencije. Članovi Upravnog odbora u sastavu: Rajka Topčić, Ljerka Marić, Jelka Miličević i Emir Silajdžić, nisu željeli ni na koji način podržati samovoljno i vaninstitucionalno (mimo Upravnog odbora Agencije kao kolektivnog tijela) ponašanje predsjednika Upravnog odbora Agencije, te su, uvidjevši da ne postoji volja od strane predsjednika Upravnog odbora Agencije da zakazuje i održava sjednice Upravnog odbora Agencije u skladu sa Poslovníkom i Programom rada Upravnog odbora Agencije, nakon pauze od tri mjeseca, počeli sa održavanjem prvo vanrednih, a kada su se stekli uslovi i redovnih sjednica Upravnog odbora Agencije. Intenzivnim radom u tom periodu, Upravni odbor Agencije je uspio ostvariti sve programirane zadatke.

Ujedno, iz prepiske gosp. Ihtijarevića s određenim institucijama krajem godine je izašla na vidjelo i činjenica da je gosp. Ihtijarević vlasnik ili većinski vlasnik u dva društva s ograničenom odgovornošću, a ovu činjenicu je zatajio, čime je utvrđeno da je u sukobu interesa i da, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima FBiH, ne može biti ni član, a pogotovo ne predsjednik Upravnog odbora. To je dokumentirano izvodima iz sudskog registra iz koji je vidljivo da je gosp. Ihtijarević dana 3.12.2010. godine postao većinski vlasnik (a kasnije i vlasnik) preduzeća "GLIESE 581g" d.o.o. Sarajevo, te 15.12.2010. godine većinski vlasnik i preduzeća "ZELO" d.o.o. Sarajevo.

Shodno tome, po mišljenju pravnog eksperta, u skladu sa odredbama zakona koje su imperativne prirode, gosp. Ihtijarević nije mogao, niti može obnašati dužnost predsjednika ili člana Upravnog odbora Agencije niti na bilo koji drugi način sudjelovati u radu i vezano za rad Upravnog odbora Agencije od dana stjecanja naprijed navedenog vlasništva u navedenim društvima.

SEKTOR ZA NADZOR POSLOVANJA BANAKA**REKAPITULACIJA IZVRŠENIH ON – SITE KONTROLA**

Vrsta kontrole	Izvršeno	Planirano za 2013.	% Ostvarenja
OBIMNE KONTROLE	1	2	50%
CILJANE KONTROLE:	49	26	188%
a) po riziku-segment poslovanja	16	8	200%
b) izvršenja naloga	18	11	180%
c) ostale - usklađenosti	8	-	- %
d) informacijski sistemi	7	7	100%
U k u p n o	50	28	178%

SEKTOR ZA NADZOR POSLOVANJA BANAKA
PREGLED IZVRŠENIH ON-SITE KONTROLA U BANKAMA
U PERIODU 01.01. - 31.12.2013. GODINE

OBIMNE KONTROLE – SVEOBUHVAATNE

R. br.	Naziv banke	Br. dana pripreme	Period kontrole	Kontrolor dana	Dani post-kontrolnog postupka
1.	xxxx	8	14.11.-19.12.	(6 kontrolora x 26 dana)=156	15

SEKTOR ZA NADZOR POSLOVANJA BANAKA**CILJANE – NAMJENSKE KONTROLE****KONTROLE PREMA RIZIKU**

R. br.	Naziv banke	Predmet kontrole rizik	Br. dana pripreme	Period kontrole	Kontrolor dana	Dani post kontr. postupka
1.	RAZVOJNA BANKA FEDERACIJE BIH DD SARAJEVO	Upravljanje i rukovođenje	2	03.01.-08.01.	(2kontrolora x 4 dana) = 8	5
2.	RAZVOJNA BANKA FEDERACIJE BIH DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	5	28.01.-18.02.	(3 x 15) = 45	12
3.	UNION BANKA DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	7	11.02.-08.03.	(3 x 17) = 51	12
4.	VAKUFСКА BANKA DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	7	11.02.-08.03.	(4 x 17) = 68	15
5.	INTESA SANPAOLO BANKA DD BIH	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	8	12.02.-14.03.	(4 x 23) = 92	15
6.	BOR BANKA DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	7	18.03.-10.04.	(4 x 18) = 72	15
7.	NLB BANKA DD TUZLA	Upravljanje nekvalitetnom aktivom (1 rizik)	7	15.04.-08.05.	(4x 15) = 60	12
8.	BOSNA BANK INTERNATIONAL DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	7	18.04.-15.05.	(4 x 18) = 72	15
9.	KOMERCIJALNO - INVESTICIONA BANKA DD V.KLADUŠA	Kontrola poslovanja s povezanim osobama (1 rizik)	3	13.05.-18.05.	(2 x 6) = 12	5
10.	SPARKASSE BANK DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	7	17.06.-16.07.	(5 x 22) = 110	15
11.	PROCREDIT BANK DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	7	24.06.-23.07.	(5 x 22) = 110	15
12.	INTESA SANPAOLO BANKA DD BIH	Upravljanje rizikom likvidnosti (1 rizik)	4	17.07.-31.07.	(3 x 11) = 33	5
13.	MOJA BANKA DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	7	12.09.-10.10.	(4x21) = 84	15
14.	PRIVREDNA BANKA DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39, upravljanje rizikom likvidnosti i rizikom kapitala (3 rizik)	10	10.09.-18.10.	(5 x 26) = 130	15
15.	UNION BANKA DD SARAJEVO	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	7	15.11.-06.12.	(4 x 15) = 60	12
16.	HYPO ALPE-ADRIA-BANK DD MOSTAR	Kvalitet aktive- kreditni rizik i primjena MRS 39 (1 rizik)	10	11.11.-13.12.	(5 x 24) = 120	15

SEKTOR ZA NADZOR POSLOVANJA BANAKA**KONTROLA IZVRŠENJA NALOGA - POSTKONTROLNI POSTUPAK**

R. br.	Naziv banke	Br. dana pripreme	Period kontrole	Kontrolor dana	Dani post kontr. postupka
1.	RAZVOJNA BANKA FEDERACIJE BIH DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	18.02.- 20.02.	(2 kontrolora x 3 dana) = 6	3
2.	UNION BANKA DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	07.03.- 12.03.	(3 x 4) = 12	3
3.	VAKUFSKA BANKA DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	07.03.- 12.03.	(4 x 4) = 16	3
4.	INTESA SANPAOLO BANKA DD BIH SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	14.03.- 20.03.	(3 x 5) = 15	3
5.	BOR BANKA DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	11.04.- 17.04.	(4 x 5)=20	3
6.	NLB BANKA DD TUZLA (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	09.05.- 14.05.	(4 x 4)=16	3
7.	KOMERCIJALNO - INVESTICIONA BANKA DD V.KLADUŠA (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	20.05.- 22.05.	(2 x 3)=6	3
8.	SBERBANK BH DD SARAJEVO	4	14.05.- 22.05.	(2 x 7) = 14	4
9.	BOSNA BANK INTERNATIONAL DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	16.05.- 22.05.	(4 x 5) = 20	4
10.	UNICREDIT BANK DD MOSTAR (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	4	03.06.- 12.06.	(2 x 4) = 8	4
11.	RAIFFEISEN BANK BIH DD SARAJEVO	5	24.06.- 05.07.	(3 x 10)=30	5
12.	SPARKASSE BANK DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	11.07.- 16.07.	(2 x 4)=8	3
13.	PROCREDIT BANK DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	4	17.07.- 23.07.	(2 x 5)=10	4
14.	INVESTICIONO KOMERCIJALNA BANKA DD ZENICA (u okviru ciljane kontrole EKS, jemci i CRK)	4	17.09.- 25.09.	(2 x 7)=14	4
15.	MOJA BANKA DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	4	03.10.- 10.10.	(4 x 6) = 24	4
16.	PRIVREDNA BANKA DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	5	14.10.- 18.10.	(5 x 5)=25	5
17.	HYPO ALPE-ADRIA-BANK DD MOSTAR (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	6	05.12.- 13.12.	(5 x 7)= 35	6
18.	UNION BANKA DD SARAJEVO (u okviru ciljane kontrole kvaliteta aktive)	3	04.12.- 06.12.	(2 x 3)= 6	3

PRILOG 5

SEKTOR ZA NADZOR POSLOVANJA BANAKA
OSTALE CILJANE KONTROLE - USKLAĐENOST

R. br.	Naziv banke	Predmet kontrole	Br. dana pripreme	Period kontrole	Kontrolor dana	Dani post kontr. postupka
1.	4 banke: VAKUFСКА BANKA; BOR BANKA; SPARKASSE BANK; PRIVREDNA BANKA SARAJEVO	kontrola primjene čl. 20. ZoB-a u dokapitalizaciji PBS banke	5	11.02. - 20.03	(2 kontrolora x 27 dana) = 54	15
	SPARKASSE BANK DD SARAJEVO	kontrola izvještavanja CRK-a (u okviru kontrole primjene čl 20.)	2	25.02.- 27.02.	(2 x 3) = 6	2
	PRIVREDNA BANKA DD SARAJEVO	kontrola primjene čl 20. ZoB-a u dokapitalizaciji PBS	3	07.03.- 20.03.	(2 x 10) = 20	5
2.	PROCREDIT BANKA D.D. SARAJEVO	kontrola usklađenosti sa regulativom o primjeni EKS-a, procedurama i praksama u poslovanju sa jencima i praksama izvještavanja CRK	4	17.04.- 30.04.	(3 x 10) = 30	6
3.	ZIRAATBANK BH DD SARAJEVO	kontrola usklađenosti sa regulativom o primjeni EKS-a, procedurama i praksama u poslovanju sa jencima i praksama izvještavanja CRK	4	21.05.- 04.06.	(3 x 11) = 33	6
4.	MOJA BANKA DD SARAJEVO	kontrola usklađenosti sa regulativom o primjeni EKS-a, procedurama i praksama u poslovanju sa jencima i praksama izvještavanja CRK	4	24.06.- 05.07.	(3 x 10) = 30	5
5.	INVESTICIONO KOMERCIJALNA BANKA DD ZENICA	kontrola usklađenosti sa regulativom o primjeni EKS-a, procedurama i praksama u poslovanju sa jencima i praksama izvještavanja CRK	4	04.09.- 25.09.	(4 x 16) = 64	5
6.	INVESTICIONO KOMERCIJALNA BANKA DD ZENICA	kontrola informacionog sistema u segmentu podrške obračunu kamata	3	09.09.- 13.09.	(3 x 4) = 12	3
7.	BOR BANKA DD SARAJEVO	kontrola usklađenosti sa regulativom o primjeni EKS-a, procedurama i praksama u poslovanju sa jencima i praksama izvještavanja CRK	4	07.10.- 21.10.	(3 x 10) = 30	4
8.	RAIFFEISEN BANK BIH DD SARAJEVO	kontrola usklađenosti sa regulativom o primjeni EKS-a, procedurama i praksama u poslovanju sa jencima i praksama izvještavanja CRK	4	07.10.- 21.10.	(3 x 10) = 30	4

SEKTOR ZA NADZOR POSLOVANJA BANAKA**KONTROLA UPRAVLJANJA INFORMACIONIM SISTEMIMA**

R. br.	Naziv banke	Br. dana pripreme	Period kontrole	Kontrolor dana	Dana za pripremu informacije
1.	PROCREDIT BANKA DD SARAJEVO	7	28.01. - 11.02.	(3 kontrolora x 11 dana) = 33	15
2.	SBERBANK BH DD SARAJEVO	7	11.03.- 26.03.	(3 x 12) = 36	15
3.	KOMERCIJALNO INVESTICIONA BANKA DD VELIKA KLADUŠA	5	15.04.- 26.04.	(3 x 10) = 30	12
4.	RAIFFEISEN BANK BIH DD SARAJEVO	10	10.06.- 28.06.	(3 x 15) = 45	15
5.	NLB BANKA DD TUZLA	7	26.08.- 06.09.	(3 x 10) = 30	15
6.	HYPOTHEKALNA BANKA DD MOSTAR i provajedera ZIS, BEOGRAD	10	10.09.- 18.10.	(3 x 15) = 45	15
7.	UNICREDIT BANK DD MOSTAR	10	02.12.- 20.12.	(3 x 15) = 45	16

SEKTOR ZA NADZOR POSLOVANJA MKO**PREGLED OSTVARENIH KONTROLA U MKO ZA 2013. GODINU****Obimne i ciljane kontrole usklađenosti poslovanja MKO u FBiH**

R. br.	Naziv MKO	Dani pripreme	Period kontrole	Broj dana	Dani postk*.	Broj kont.	Broj kontr/dana
1	2	3	4	5	6	7	8=7*(3+5+6)
1.	"PARTNER MKF" Tuzla	19	11.03.-03.04.2013	18	47	4	336
2.	"LOK MKF" Sarajevo	3	25.11-06.12.2013.	9	17	4	116

*dani koji se odnose na finaliziranje zapisnika i odgovora na prigovor

Kontrole izvršenja naloga po rješenju

R. br.	Naziv MKO	Dani pripreme	Period kontrole	Broj dana	Dani postk.	Broj kont.	Broj kontr/dana	Stepen izvršenja naloga datih rješenjima FBA
1	2	3	4	5	6	7	8=7x(3+5+6)	9
1.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	6	27.05.-30.05.2013.	4	4	2	28	88%
2.	MKF "MIKRA" Sarajevo	4	03.06-14.06.2013	10	5	2	38	79%
3.	MKF "SANI" Zenica	1	01.07-10.07.2013	8	3	2	24	100%
4.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	2	03.07-19.07.2013	13	6	2	42	83%
5.	"LOK MKF" Sarajevo	3	30.09-22.11.2013	40	16	4	236	45%

SEKTOR ZA NADZOR POSLOVANJA LIZING DRUŠTAVA**PREGLED PLANIRANIH I OSTVARENIH KONTROLA LIZING DRUŠTAVA U FBiH****Obimne kontrole usklađenosti poslovanja lizing društava**

R. br.	Naziv lizing društva	Dani pripreme	Period kontrole	Broj dana	Dani postk.	Broj kontr.	Broj kontr/dana
1	2	3	4	5	6	7	$8=7 \times (3+5+6)$
1.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	10	06.03. - 03.04.	21	14	3	135
2.	S Leasing d.o.o. Sarajevo	7	13.05. - 31.05.	15	14	3	108
3.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	10	26.08. - 17.09.	17	13	3	111
4.	Connecta d.o.o. Sarajevo*	2	23.12. - 24.12.	2	5	2	18

*obavljena kontrola kod pravnog lica koje ne posjeduje dozvolu Agencije, dok je kod lizing društva kod kojeg je planirana kontrola oduzeta dozvola za obavljanje poslova lizinga.

Kontrole izvršenja naloga po rješenju

R. br.	Naziv lizing društva	Dani pripreme	Period kontrole	Broj dana	Dani postk.	Broj kontr.	Broj kontr/dana
1	2	3	4	5	6	7	$8=7 \times (3+5+6)$
1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	5	28.01. - 12.02.	12	5	2	44
2.	Unicredit Leasing d.o.o. Sarajevo	5	01.07. - 12.07.	10	7	3	66
3.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	5	07.11. - 26.11.	18	12	2	70

PRAVNI OKVIR U ŠIREM SMISLU ZA DEVIZNO POSLOVANJE

1. **Zakon o Centralnoj banci BiH** („Službeni glasnik BiH“ br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07);
2. **Zakon o bankama** („Službene novine FBiH“ br. 39/98, 32/00,48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03 i 28/03);
3. **Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine FBiH“ br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12),
4. **Propisi o slobodnim carinskim zonama:**
 - Zakon o carinskoj politici BiH („Službeni glasnik BiH“ br. 57/04, 51/06, 93/08, 54/10 i 76/11);
 - Zakon o carinskim prekršajima BiH („Službeni glasnik BiH“ br. 88/05);
 - Carinski zakon („Službene novine FBiH“ br. 2/95, 3/95, 9/96, 18/96 i 25/97, 46/00);
5. **Zakon o vanjskotrgovinskom poslovanju i propisi o vanjskotrgovinskom poslovanju**
 - Zakon o vanjskotrgovinskom poslovanju („Službene novine FBiH, br. 2/95);
6. **Propisi kojima se uređuje tržište vrijednosnih papira:**
 - Zakon o tržištu vrijednosnih papira („Službene novine FBiH“, br. 85/08 i 109/12);
 - Zakon o registru vrijednosnih papira („Službene novine FBiH“, br. 39/98, 36/99 i 33/04);
 - Zakon o komisiji za vrijednosne papire („Službene novine FBiH“, br. 39/98, 36/99 i 33/04);
7. **Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH:**
 - Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, br. 86/07, 24/09 i 44/10);
 - Pravilnik o evidenciji vanjskog duga u Federaciji BiH („Sl. novine FBiH“ br. 14/08);
 - Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 52/05 i 103/09);
8. **Propisi koji uređuju poslove osiguranja u BiH:**
 - Zakon o osiguranju imovine i lica („Službene novine FBiH“, br. 2/95, 7/95, 6/98, 41/98 i 65/04, 24/05);
 - Zakon o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju („Službene novine FBiH“, br. 24/05 i 36/10);
 - Zakon o Agenciji za osiguranje u BiH („Službeni glasnik BiH“, br.12/04);
9. **Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti** („Službeni glasnik BiH“, br. 53/09);
10. **Propisi kojima se uređuje prekršajni postupak:**
 - Zakon o prekršajima FBiH („Službene novine FBiH“, br. 31/06 i 37/10);
 - Zakon o prekršajima („Službeni glasnik BiH“, br. 41/07 i 18/12);
 - Pravilnik o obrascu zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka („Službeni glasnik BiH“, br. 5/10-8);
 - Zakon o carinskim prekršajima BiH („Službeni glasnik BiH“ br. 88/05).